

DARSEN
SALON POHIŠTVA

MAGNET

alples
studio Izola

SALON POHIŠTVA DARSEN, Polje 21 (PC Ruda), Izola
05 640 13 33 / darsen@siol.net / www.darsen.si
Del. čas.: pon. - pet. 9.30 - 17.00, sob. 9.30 - 12.00

INVENTURA

Boris Šuligoj: Vse bolj zapleteno, malce kontroveržno, predvsem pa leto polno nasprotij je za nami. Kar se tiče zdravja, politične učinkovitosti in neizkoriščenih priložnosti, je bilo to slabo leto.

Stran 2-5

RES ALI NE

Manca Hribovšek: O božičnih drevesih pa obstaja veliko mitov, njihova rdeča nit pa se prepleta okrog večnega vprašanja, ali je bolje izbrati naravno ali umetno drevo.

Stran 38-39

Piran - Izola - Koper - Ankaran
vsak mesec brezplačno v gospodinjstva

števila 35
januar 2022

OBALA[®] *plus*

www.obalaplus.si

*časopis in portal
s pogledom na morje*

SREČNO 2022

ISABELLA FLEGO

Stran 30-31

BORIS KOPILOVIČ

Stran 12-14

CENE SILVESTROVANJ

Stran 8-9

CENE V NEBO

Stran 34-35

VINSKE SLADICE

Stran 46

COMUNITÀ AUTOGESTITA COSTIERA DELLA NAZIONALITÀ ITALIANA

Stran 10-11

Spoštovani bralci!

Pred leti sem na mednarodni konferenci, ki se je ukvarjala s prihodnostjo medijev, poslušal enega izmed ustanoviteljev Twitterja. Nad predavanjem oziroma prihodnostjo twitterja sem bil enako navdušen kot on. Njegova zamisel je bila, da bo to najhitrejši novičarski servis. Novice si bodo delili profesionalni mediji in vsi uporabniki platforme. To bi bila zares demokratična platforma, kjer bi si drug z drugim lahko delili novice. Življenje pa se je obrnilo drugače in twitter je postala platforma za deljenje mnenj in stališč o zelo zapletenih družbenih temah v izjemno kratki obliki. Če se kdo ne strinja z objavljenim mnenjem in stališčem, se na twitterju ne sprašuje, ne pogovarja, ampak se netijo prepri ali pa (še pogostejše) enako misleči delijo in zagovarjajo originalen čivk, kar je daleč od ideje o demokratičnem deljenju novic. In tudi zato te platforme ne maram, še posebej ne za politično komunikacijo, ker ni namenjena pogovarjanju. Zdaj sem mnenje spremenil. Pred leti smo menili, da je izjemno pomembno, da pred volitvami bralcem in gledalcem povemo, kakšno družbo nam želijo ustvariti posamezni politiki, kakšne programe zagovarjajo. Enako pomembni pa se nam je zdelo tudi, da bralcem in gledalcem povemo (pokažemo), kdo so ti politiki, kakšni so zares. Ali jim lahko verjamemo? Kaj počnejo v zasebnem življenju? Ali so vredni našega zaupanja? Kaj si o posameznih stvareh zares mislijo? Kako priti do mnenj politikov, preden jih pregledajo njihovi predstavniki za stike z javnostmi in njihovi svetovalci? In zato smo producirali bolj ali manj uspešne filmčke in prispevke o tem, kaj počenjajo v prostem času, prebiralci njihove biografije, skušali izvedeti, kaj o njih mislijo njihovi nekdani ali sedanjí znanci, učitelji, sodelavci. Vsega tega nam danes ni treba več početi. Če želimo izvedeti, kdo je kdo v resnici, moramo samo spremljati, kaj in kako čivka. Tu dobimo njihova neprečiščena sporočila, na twitterju lahko preberemo, kaj si zares mislijo, saj objavljajo svoje misli hitro in preden jih kdorkoli pregleda. Še več, pišejo, še preden dobro razmislijo. Twitter sicer ni postal novičarska platforma, kot jo je pričakoval njegov ustanovitelj, je pa postala izjemna platforma, ki nam omogoča vpogled v to, kaj si posamezniki zares mislijo o ljudeh in družbenih pojavih.

Tomaž Perovič

BOGATO IN REVNO LETO JE ZA NAMI

Morda je še največja pridobitev tega leta izkušnja, ki nam bo omogočila, da bomo prihodnje leto zastavili stvari drugače, lepše, umnejše.

Vse bolj zapleteno, malce kontroveržno, predvsem pa leto polno nasprotij je za nami. Kar se tiče zdravja, politične učinkovitosti in neizkoriščenih priložnosti, je bilo to slabo leto, po drugi strani pa smo doživeli tudi prelomne investicije in nekaj zelo spodbudnih premikov na bolje za vse. Leta seveda ne moremo meriti samo po materialnih dobrinah. Ravno pri kulturnem, znanstvenem, družbenem, duhovnem smo morda dosegli manj, kot bi lahko. A pod črto le ni bilo tako slabo. Morda je še največja pridobitev tega leta izkušnja, ki nam bo omogočila, da bomo prihodnje leto zastavili stvari drugače, lepše, umnejše.

Za začetek inventure: v letu, ki ga bomo v kratkem arhivirali se je do petnajstega decembra v porodnišnici SB Izola rodilo petsto šestdeset otrok, do konca leta morda petsto osemdeset (in še kakih petdeset do šestdeset v drugih porodnišnicah), 2020 se jih je rodilo šeststo deset, leta 2018 jih je bilo šeststo devetdeset. Na pokopališčih štirih istrskih občin pa so do petnajstega decembra letos pokopali osemsto devetdeset oseb (po ocenah jih bo do konca leta skupaj kakih devetsto dvajset (leta 2018 so jih pokopali osemsto sedemindvajset, torej skoraj sto manj). Bilanca med rojenimi in umrlimi v Istri je torej očitno negativna.

Več kot sto milijonov v Luka

Januarja so nas najprej razveselili iz Luke Koper, kjer so nam pojasnili, da bosta podjetje Luka Koper in država v tem letu dokončali (ali začeli) za več kot sto milijonov evrov naložb. To se je v glavnem tudi uresničilo. Država je najprej

od občine Ankaran za 9,3 milijonov evrov kupila dvanajst hektarjev zemljišč, na katerih bodo kmalu začeli urejati veliko parkirišče za avte. Marca je Luka (za približno pet milijonov evrov) odprla še tretji, bertoški vhod v pristanišče, s tem bistveno izboljšala logistiko v pristanišču in razbremenila mesto tovarnjakov. Dodatnih 18,3 milijonov evrov je šlo za novo garažno hišo za kar šest tisoč avtov (predvsem za avte višjega cenovnega razreda). Junija so dogradili skoraj sto metrov operativne obale na kontejnerskem pomolu (naložba je znašala 45,6 milijonov evrov), vendar so na tem pomolu nadaljevali z dograjevanjem skladiščnih (zalednih) površin in do konca leta končali z zabijanjem sedemsto sedemdeset nosilnih pilotov globoko v muljasto dno. Luka pa je naročila tudi dve veliki, najsodobnejši dvigali za pretovor kontejnerjev, ki ju bodo dobili prihodnje leto in zanju namenili približno trideset milijonov evrov.

Januarja so trije strokovnjaki (inženirja gradbeništva Stanislav Černe in Vitomir Mavrič ter arheolog doktor Mitja Guštin) občini Piran predstavili idejno rešitev, s pomočjo katere bi Piran ubranili pred poplavami. V Piranu so začeli z izdelavo strokovnih podlag, s pomočjo katerih naj bi v dveh letih prišli do projektov za postopno reševanje mesta pred poplavami. Za posege bi lahko država in Piran prejela večji del nepovratnih evropskih sredstev.

Sredi februarja je Luka Koper objavila podatke o poslovanju, ki so pokazali, da je družba zaradi pandemije v letu 2020 ustvarila za osem odstotkov manj prihodkov, čistega dobička pa

V Piranu so imeli leta 2020 največ smrti v zadnjih 76 letih.

leto	2020	2019	1944	1928/1929 (tuberkuloza)	1918 - 1922 (v 4 letih - španska gripa)
pokopi	195	140	197	194/ 201	1303

Časopis in spletni portal **OBALAp^{plus}**® sta vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod zaporedno številko 2216. Izdajatelj MBM MEDIA d.o.o., Lepa cesta 24, 6320 Portorož. ISSN 2670-4609. Datum izida 22. december 2021. Število izvodov 25.000. Distribucija preko Pošte Slovenije v gospodinjstva občin Ankaran, Koper, Izola in Piran. Odg. urednik Mauro Belac, mauro.belac@obalaplus.si, 040 771 000. Urednik Tomaž Perovič, tomas.perovic@obalaplus.si, 040 622 473. Spletni portal in družbena omrežja Petra Mežnarc, petra.meznarc@obalaplus.si, 040 161 778.

Člani uredništva: Boris Šuligoj, Bojana Leskovar, Dorjan Marušič, Manca Hribovšek, Sabrina Simonovich, Rok Dekort, Sašo Mejak, Maja Orel Jakič, Andreja Čmaj Fakin, Katja Pegan. Oglaševanje in naročene objave marketing@obalaplus.si, 040 600 700. Oblikovanje in prelom tiskane izdaje Tedy Grbec, GT-design d.o.o. Oblikovanje spletnega portala Elvis Dobrilovič. Foto: Katja Gorjanc. Stališča avtorjev prispevkov ne izražajo nujno stališč uredništva. Za točnost podatkov v podpisanih vsebinah odgovarjajo avtorji oz. naročniki objav. Za nepodpisane vsebine je avtor uredništvo. Komercialna sporočila so ločena od uredniških vsebin. Naročene objave so označene z oznako

je bilo le dvaintrideset milijonov evrov ali eno petino (8,4 milijonov evrov) manj kot leto prej. **Ustavno sodišče razveljavilo tri OPPN za Portorož**

Ustavno sodišče je štiriindvajsetega februarja objavilo svojo odločbo, s katero je na pobudo Civilne iniciative Piran in Davorina Petarosa razveljavilo tri občinske podrobne prostorske načrte za območje med Portorožem in Belim Križem, ki jih je sprejel občinski svet v času, ko je županovalec Peter Bossman. Občina mora zdaj najprej sprejeti OPN in na njegovi podlagi odločiti, kako urejati prostor naprej.

V začetku marca so Terme Čatež iz skupine DZS po več letih neuspešnih poizkusov vendarle prodale Marino Portorož skladu JonatanMars. Natančnega zneska kupnine niso objavili, mediji so poročali, da je znesek nakupa presegel petnajst milijonov evrov. Sklad JonatanMars je izločeno podjetje skupine Vzajemci, last Uroša Razpeta, ki je predsednik nadzornega sveta Marine Portorož, novi direktor Marine pa je Luka Prebil. Novi lastniki so obljubili, da bodo v nekaj naslednjih letih investirali štiri do pet milijonov evrov in med drugim vrnili Internautico v Portorož.

Začeli graditi drugi tir do Kopra

Marca je državno podjetje 2TDK, ki ga vodi Pavle Hevka, oddalo dela za gradnjo

novega tira med Divačo in Koprno konzorciju treh: slovenskemu podjetju Kolektor CPG in dvema turškima podjetjema - Yapi Merkezi in Özaltin. Investicijski program je predvideval, da bi za oddana dela lahko porabili sedemsto milijonov evrov, v postopku oddaje del pa so izvajalci ponudili, da jih bodo opravili za šeststo osemindvajset milijonov evrov (torej za dvaindesetdeset milijonov evrov manj) in v štiridesetih mesecih. Izvajalce so uvedli v delo osmega aprila. To pomeni, da bi morali izvajalci dela (predvsem gre za osem predorov in tri viadukte ter nekaj kilometrov trase) končati približno do prvega avgusta 2024. Če bodo dela končali pred koncem 2024, bodo lahko pridobili vsa pridobljena nepovratna evropska sredstva (približno dvesto petintrideset milijonov evrov), vendar se bodo za tretji sklop (torej za tire in vse, kar še sodi zraven) še enkrat prijavi in računali na dodatna nepovratna EU sredstva. S pripravljalnimi deli so začeli petega maja. Z vrtanjem prvih treh predorov pa sedemnajstega septembra, do konca leta vrtajo na sedmih napadnih mestih, najgloblje so zakopali v T7 (predor Mlinarji), skoraj tristo metrov. Vsega skupaj bodo odprli petnajst napadnih mest, da bi ulovili nekaj mesečno zamudo iz prve polovice leta gradnje. Vodstvo 2TDK zagotavlja, da rok dokončanja proge ni ogrožen, da se bo po novi

progi mogoče voziti leta 2026. To je trenutno največja naložba v državi, ki prinaša Istri velike možnosti razvoja in bo hkrati omogočila prijaznejši odnos logistike do okolja, narave in ljudi.

Droga Kolinska seli Argeto iz Izole

Atlantic Grupa, hrvaški lastnik Droge Kolinske, se je v začetku 2021 odločil, da ne bo povečeval tovarne v Izoli, pač pa se bodo s programom Argeta širili v bližini Varaždina (kamor bodo investirali okoli petdeset milijonov evrov) in v Hadžićih v BiH. V Atlantic Grupi so se izgovorili, da v Izoli ni dovolj prostora, vendar v izolski občini ocenjujejo, da to ne drži in da so glavni razlog za gradnjo novih kapacitet ter selitev enega programa v tujino v bistveno nižjih cenah zemljišča. V programu Argeta v Izoli je zdaj zaposlenih sto trinširideset ljudi. Nove kapacitete bodo zgradili do leta 2024.

Aprila so piranski občinski svetniki sprejeli odlok, s katerim so upravljanje Jernejevega kanala podelili Okolju Piran. Okolje je začelo sedmega maja skrbeti za red in čistočo, odstranilo potopljene barke iz kanala in začelo od lastnikov plovil zaračunavati nadomestilo za vzdrževanje kanala. Aprila je direktor Okolja Gašpar Gašpar Mišič napovedal, da bi do konca 2021 podjetje lahko pridobilo gradbeno dovoljenje za ureditev privezov in potem bi potrebovali še leto dni za dela. Toda doslej na upravno enoto niti vloge za gradbeno dovoljenje niso vložili.

Turizem se postavlja na noge

Konec aprila je država sprostila prepoved prehajanja med regijami in dovolila odprtje gostinskih lokalov po vsej državi, šestindvajsetega aprila so se po približno polletnem zaprtju začeli odpirati hoteli. Po ocenah je slovenski turizem tudi v sezoni, ki ni bila iz učbenikov, izgubil več sto milijonov (med pol in eno milijardo) evrov prihodkov. Še večji problem je v pomanjkanju kadrov, saj so se mnogi zaradi negotovosti prezaoposili v druge dejavnosti. Turizem slovenske Istre, ki ustvari približno eno petino turističnega prometa v državi, so od maja dalje doživeli pravo turistično eksplozijo. Večji obisk poleti (na trenutke je že presegal zmogljivosti in bil zato moteč za okolico) in občutno večji obisk v jesenskih mesecih je v veliki meri nadomestil izgubo prve tretjine leta. Po zadnjih ocenah so popravili lanski obisk (v piranski občini za sedemnajst odstotkov), v primerjavi z letom

Boris Šuligoj

2019 pa bo obisk približno sedemnajst odstotkov slabši, kar je v bistvu izjemen uspeh, ki še enkrat potrjuje, da si turizem po vsaki krizi v normalnih razmerah hitro opomore. Večja težava je v tem, da si že dve leti (razen izjem) ni mogel privoščiti večjih vlaganj.

V Kopru so aprila vendarle dobili majhen otoček, s premerom kakih desetih metrov, ki je pred poletjem popestril veliko pridobitev novo plažo pri Žusterni. Občini Koper je uspelo urediti devetsto metrov dolgo nasutje in novo plažo z urbanim parkom, ki je poleti postala priljubljena koprška plaža. Občina je za ureditev koprškega obmorskega parka blizu Žusterne (ki so jo zasnovali arhitekti ACMA iz Ajdovščine) namenila 3,7 milijonov evrov, od tega je bilo sedemsto sedemdeset tisoč nepovratnih sredstev iz evropskih skladov.

Prav nasproti nove plaže, več sto metrov stran, je uspelo zasebnemu hotelirju in gostincu iz podjetja Jaz in Božo temeljito prenoviti mestni hotel Grand Koper v kategorijo štirih zvezdic. Hotelirja Marja Černe in Aleš Piščanc sta za prenovu namenila 3,5 milijonov evrov, za arhitekturo so poskrbeli AKSL arhitekti z Dunaja.

Prodali Primorske novice

Konec maja je Splošna plovba Portorož prodala svoj večinski delež v časopisni hiši Primorske novice medijskemu poslovnežu Martinu Odlazku. Cene niso obelodanili, vendar je piranski podjetnik in direktor Okolja Piran Gašpar Gašpar Mišič povedal, da je za delež ponujal skupaj s partnerjem 1,2 milijona evrov, vendar jih lastnik Splošna plovba ni povabila niti k skrbnemu pregledu poslovanja.

Občina Piran je od konca maja do konca avgusta s pomočjo podjetja Geoit prenovila (odstranila azbestne plošče) ostrešje skladišča soli Grando, zdaj so v njem začasno namestili največje drsališče na Primorskem.

Konec maja so v Kopru dogradili in odprli novo garažno hišo Belvedere (štiristo osemindeset parkirnih mest) pod Muzejskim trgom, za katero je občina namenila 6,6 milijonov evrov ter tako omogočila varno parkiranje avtom v središču starega mesta. Avgusta pa so začeli graditi še garažno hišo Sonce za štiristo štiriindeset avtov, nedaleč od poslovne stavbe Barka in od upravne stavbe Luke Koper. Stala bo nekaj čez šest milijonov evrov (polovico od tega bo nepovratnih evropskih sredstev), dograditi jo nameravajo do konca avgusta 2022.

Junija so iz Luke Koper vozili posebno velik tovor, namreč kar petindeset metrov dolge elise za vetrno elektrarno v Avstriji, ki so jih peljali po tri hkrati in so tehtale devetinpetdeset ton. To je bilo veliko več, kot je meril nesrečni policijski čoln P III, ki so ga sredi novembra iz Kopra prepeljali v Muzej vojaške zgodovine v Pivko.

Konec junija so delničarji na skupščini Luke Koper imenovali nove nadzornike: Franci Matoz (kasneje izvoljen za predsednika), Nevenka Črešnar Pergar, Božidar Godnjavec, Andrej Koprivec in Rado Antolovič.

Dvajsetega avgusta je po dolgem času v Koper priplula prva križarka Sea Dream in pripeljala prvih, zgolj šestdeset potnikov na križarjenju po Jadranu. To je bila sramežljiva napoved ponovnega začetka industrije križarjenj tudi v našem morju.

Septembra so delavci Grafista in Adriainga začeli z obnovo ribiškega pomola v Izoli, ki bo stala 2,65 milijona evrov. Dela naj bi dokončali do maja 2022.

Steletovo priznanje za prizadevanja pri ohranjanju sakralne dediščine v Piranu in na Primorskem je septembra prejel piranski župnik Zorko Bajc, ki je v dvajsetih letih v Piranu izpeljal številne konservatorske posege ter poskrbel za obnovo in ohranjanje dragocenih cerkvenih spomenikov.

Popovič ni uspel z referendumom

Začetek oktobra je bil najprej v znamenju prizadevanj nekdanjega koprškega župana Borisa Popoviča, da bi v Kopru pokazal svoje politične mišice, ki jih je napenjal eno leto. V Kopru so izpeljali referendum o parku na nekdanjem zemljišču Tonicity. Popovič se je uštel glede podpore. Udeležba na referendumu o parku je bila sorazmerno nizka (dvaindvajset in pol odstotna), kar je sicer zadoščalo za veljavnost referenduma, vendar je njegovo pobudo podprlo samo štirideset odstotkov tistih, ki so prišli na referendum, daleč premalo, da bi obveljala njegova. V Kopru bodo pripravili nov prostorski načrt.

Sredi oktobra so Obalne galerije Piran slavnostno obeležile šestdeseto obletnico delovanja Forme vive. Na jubilejnim simpoziju so delovali še štirje izjemni kiparski umetniki. Njihovi kipi bodo dodatno polepšali parke v štirih obalnih občinah.

Minister za okolje in prostor Andrej Vizjak je obiskal istrske občine in Rižanski vodovod in še enkrat zagotovil, da projekt oskrbe pitne vode za Istro in Kras poteka po načrtih, navkljub temu,

da mu Civilna iniciativa za Kras in Brkine in drugi predstavniki Krasa odločno nasprotujejo. Politika je ob nesreči vlaka junija 2019 obljubila, da bo rešitev za vodo našla v dveh letih. Minili sta dve leti in pol, rešitve še ni.

Slaba oljarska letina

V začetku novembra se je izkazalo, da so oljke (podobno kot večina sadja) letos zelo slabo rodile in da so oljkarji pridelali slabo tretjino oljčnega olja. Oljkarji še vedno ne vedo, kdo jim bo priskočil na pomoč in če jo bodo sploh dobili.

V začetku novembra je koprška osrednja cerkev - stolnica Marijinega vnebovzeta - slovesno predstavila največje cerkvene orgle v Sloveniji, ki so jih pridobili pred štirimi leti v dar iz Švice (Tonhalle iz Züricha). Kar štiri leta so se morali truditi, da so zgradili nov kor in postavili nanj orgle. Koprška stolnica je s tem še veliko bogatejša (ponaša se z najdragocenejšimi platni v državi).

Konec novembra in v decembru je prebivalce slovenske Istre presenetila ena največjih in futuristična mega jahta, trojambornica A. Kar sto triinštirideset metrov dolga jadrnica (s sto-metrov visokimi jambori) drznih in fantastičnih oblik je zbudila ogromno pozornosti in ugibanj. V resnici se pripravlja na določena vzdrževalna dela, ki jih bodo verjetno opravili v eni od italijanskih ladjedelnic.

Izola postala raziskovalni center za les

Univerza na Primorskem in partnerji, ki so ustanovili raziskovalni inštitut InnoRenew CoE, so decembra dogradili največjo leseno stavbo v Sloveniji. Stavba, ki že s svojo arhitekturo in gradbenim materialom opozarja na posebno nalogo raziskovalnega inštituta, je zrasla v Livadah, na območju nekdanjega univerzitetnega kampusa Univerze na Primorskem. Stavba napoveduje in predstavlja eno največjih naložb v znanost na območju slovenske Istre, saj gre za projekt, ki ga ocenjujejo na 45 milijonov evrov. Samo za gradnjo stavbe so namenili 11 milijonov evrov, za raziskovalno in drugo opremo v njej pa deset celih 6 milijonov evrov.

Civilna iniciativa Gibanje za Izolo je novembra zbrala dovolj podpisov v podporo izvedbi referenduma. Izolski župan je odločil, da bo referendum devetega januarja.

V četrtek, devetega decembra pa se je v reki Dragonji zgodila še ena begunska tragedija, v kateri je umrla deset letna turška deklica, ki je skušala skupaj z mamo prebroditi deročo in tistega dne nevarno Dragonjo. Slovenska politika je zmogla predvsem medsebojno obtoževanje, katera politika je najbolj odgovorna za takšno usodo beguncev.

Še en dogodek, ki opozarja, da leto, ki se izteka, ni prineslo samo zmag, napredka in bogatenja, ampak najverjetneje še vsaj toliko izgube duš.

KADROVSKI ŠAH

Boris Cavazza nas opozarja tudi na druge razsežnosti, ne le na materializiran svet.

Istra v letu 2021 ni ubežala kadrovskemu prepihu, ki je minulo leto deloval tudi kot cunami. Tako smo marca izvedeli, da je vodstvo Generalne policijske uprave zamenjalo dolgoletnega vodjo kriminalistične policije na Policijski upravi Koper Deana Juriča. Njegovo funkcijo je prevzel Primož Ogrinc. Novembra pa je prejšnjega direktorja PU Koper Igorja Ciperleta zamenjal Boris Korasa.

Konec aprila je upravni odbor Agrarie Koper odvzel pooblastila Robertu Fakinu in na mesto vršilca dolžnosti direktorja imenoval Nikoloja Šavleta.

V začetku maja je po prenehanju funkcije direktorja Turističnega združenja Portorož Igorja Novela novo funkcijo direktorja za pet let prevzel Aleksander Valentin, ki bo po sklepu občinskega sveta moral skupaj z občinskim vodstvom speljati postopek preobrazbe združenja v zavod.

Tridesetga avgusta je v sedeminosemdesetem letu starosti umrl pionir morskih raziskav in ekologije, ustanovitelj Morske biološke postaje Piran, profesor doktor Jože Štirn iz Portoroža.

Konec oktobra je več kot leto dni pred koncem mandata odstopila uprava Luke Koper, v kateri so bili predsednik Dimitrij Zadel in člana Irma Gubanec ter Metod Podkrižnik. Nadzorni svet je novembra imenoval najprej Roberta Rožiča kot novega člana uprave in tretjega decembra za pet let še Boštjana Napasta kot predsednika

Boštjan Napast

uprave Luke Koper. Napast je prvi direktor tega podjetja s polnim mandatom, ki ni iz Luke Koper ali iz Istre.

S prvim novembrom je vodenje Istrabenz Turizma namesto Andreja Laznika prevzel Marko Tišma, ki je bil neizvršni direktor DUTB in direktor Večera in je tudi član nadzornega sveta Term Olimia.

Konec novembra so novi lastniki Primorskih novic namesto direktorice Patricije Ukmar za direktorja časopisne hiše imenovali Janeza Pavčnika.

Decembra je po štirih mandatih župan občine Koper za direktorico Gledališča Koper po večmesečnem vnetem iskanju morebitnega novega direktorja na to funkcijo znova imenoval dolgoletno direktorico Gledališča Koper Katjo Pegan, ki šteje tudi za ustanoviteljico gledališča. Boris Cavazza ji je ob tem zapisal: »Končno, po nerazumnem mukotrpnem dokazovanju ti je uspelo dokazati, kar je bilo sicer že ves čas jasno in dokazljivo, da brez tebe niti koprškega gledališča ne bi bilo.«

Ob koncu vseh teh prerivanj in pred novim letom kot balzam za dušo padejo prav besede našega velikega igralca Cavazze, ki je v pismu Katji zapisal, kako nas skuša prepričati, da bi malo podvomili o svojem materializiranem svetu in da bi nas poneslo tudi v druge razsežnosti, ki so nam tuje in mnogim ne pomenijo ničesar.

Marko Tišma

Samanta Coraci

OBALA V ŠTEVILKAH

Glede na priljubljenost znanega Slovence Aljoše Bagola, ne preseneča, da sta v obalnih prodajalnah Mladinske knjige najbolj prodajani knjigi njegova najnovejša Srečo, prosim in Kako izgoreti.

Sledita ji darilni knjižici Super si! in Vse bo še dobro (darilni knjižici s spodbudnimi mislimi), četrto mesto pa si je prislužila knjiga Devica, kraljica, vdova, prasica pisateljice Erice Johnson Novak, ki je tudi Naj knjiga leta 2021 po izboru obiskovalcev Slovenskega knjižnega sejma, ki se je tudi letos zaradi epidemične slike izvedel v spletni obliki. Takoj za njo je nova knjiga aktivistke in direktorice Inštituta 8. marec Nike Kovač Pisma tebi. Na deseto mesto najbolj prodajanih knjig v Mladinski knjigi pa se je povzpela nova knjiga slavne avtorice J. K. Rowling imenovana Božični pujs, ki pripoveduje zgodbo o dečkovi ljubezni do njegove najdragocenejšje igrarice.

KNJIGA

- 1 Aljoša Bagola: Srečo, prosim
- 2 Aljoša Bagola: Kako izgoreti
- 3 Brenda Konte: Super si!

»Ta nabor je po eni strani odraz naklonjenosti bralstva nekaterim slovenskim voditeljem, kot so Aljoša Bagola, Nika Kovač, Miha Šalehar ali Erica Johnson Debeljak, po drugi strani pa nakupovalnih navad v predprazničnem času, ko vsi hitimo po darila,« pojasnjuje Maja Lihtenvalner iz Mladinske knjige.

Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper

KNJIGE

- 1 Sophocles: Antigona; Kralj Ojdipus
- 2 Kristina Ohlsson: Zakopane laži
- 3 Tadej Golob: Virus
- 4 Kristina Ohlsson: Izrečene laži
- 5 Feri Lainšček: Kurji pastir

Med obiskovalci kinodvoran in gledaliških predstav prevladujejo otroci

Iz kina Cineplexx navajajo, da so zelo dober obisk beležile animirane uspešnice, kot so Luka, Pri Addamsovih 2 in priljubljeni junaki na štirih tačkah Tačke na patrulji: Film. Veliko gledalcev si je ogledalo tudi prazgodovinsko družino Krudovi: Novo doma, trenutno pa je najbolj gledana risanka s pevskimi talenti Zapoj 2, ki je prišla na velika platna v času Miklavža.

Visok obisk sta bili deležni najbolj pričakovani kulturni filmski klasiki: Ni čas za smrt, petindvajseti film o tajnem agentu 007 Jamesu Bondu in sodobna adaptacija znanstvenofantastične knjižne klasike pisatelja Franka Herberta Dune: Peščeni planet. »Veliko obiskovalcev si je ogledalo tudi filme o superjunakih, kot sta Venom 2 in Črna vdova, pred božičem pa prihaja na novi

Spiderman: Ni poti domov, ki beleži veliko število prodanih vstopnic v predprodaji in bo zagotovo med bolj gledanimi filmi letošnjega leta. Filma, ki sta zaznamovala letošnjo jesen, sta tudi srbska kriminalna drama Južni veter – Pospešek in kriminalna drama Hiša Gucci,« pojasnjuje Andreja Purger iz Cineplexxa. Med najbolj gledane filme se je uvrstil tudi film za ljubitelje kriminalk Hitri in drzni 9.

Tako kot mnogi, tudi gledališča niso ostala imuna na poslabšanje epidemološke slike, zaradi katere je odpadlo kar nekaj predstav. »Tako smo morali predčasno zaključiti II. festival Pri svetilniku, namenjen predšolskim otrokom in osnovnošolcem,« pravi Matej Sukič, vodja za stike z javnostmi Gledališča Koper Teatro Capodistria. Kljub temu so v okviru festivala do petega novembra izpeljali devetindvajset predstav in štiriindvajset delavnic. Obiskalo jih je štiri tisoč trinajst obiskovalcev, ki so prišli iz dvajsetih različnih vrtcev in šol. »Veseli nas, da so nas obiskali otroci iz osmih različnih občin, in sicer iz Kopra, Izole, Pirana, Ankarana, Vipave, Hrpolje-Kozina, Ilirske Bistrice in Postojne). Pri festivalu se pozna odlično delo, ki ga skozi leta s sodelavci opravlja gledališka pedagoginja Vanja Korenč. Radosti nas tudi, da je zanimanje za kulturne vsebine kljub vsemu veliko in da se otroci obiska gledališča nadpovprečno veselijo,« dodaja.

Najbolj priljubljeni so tuji glasbeniki

V pop glasbenih vodah ostajajo najbolj priljubljeni tuji glasbeniki. V zadnjem letu so na Radiu Capris največkrat predvajali skladbo Fireworks izvajalca Purple Disco Machine, v zadnjem mesecu pa se je na prvo mesto največkrat predvajanih komadov povzpela Adelina težko pričakovana pesem Easy on Me. Med slovenskimi glasbeniki pa je v minulem letu največkrat bila predvajana pesem Glej izvajalca Gedore, v novembru pa na seznamu najdemo domačina Žigo Rustjo s pesmijo Ko padeš.

V letu 2021:

- 1 Purple Disco Machine: Fireworks
- 2 Ed Sheeran: Bad Habits
- 3 The Weeknd: Save your Tears
- 4 Imagine Dragons: Follow You
- 5 OneRepublic: Run

V zadnjem mesecu:

- 1 Adele: Easy on Me
- 2 Dua Lipa: Love Again
- 3 Coldplay & BTS: My Universe
- 4 Žiga Rustja: Ko padeš
- 5 Elton John & Dua Lipa: Cold Heart

PRAZNIČNO DOGAJANJE V PORTOROŽU IN PIRANU

Božični sejmi, koncerti, otroške predstave in največje drsališče.

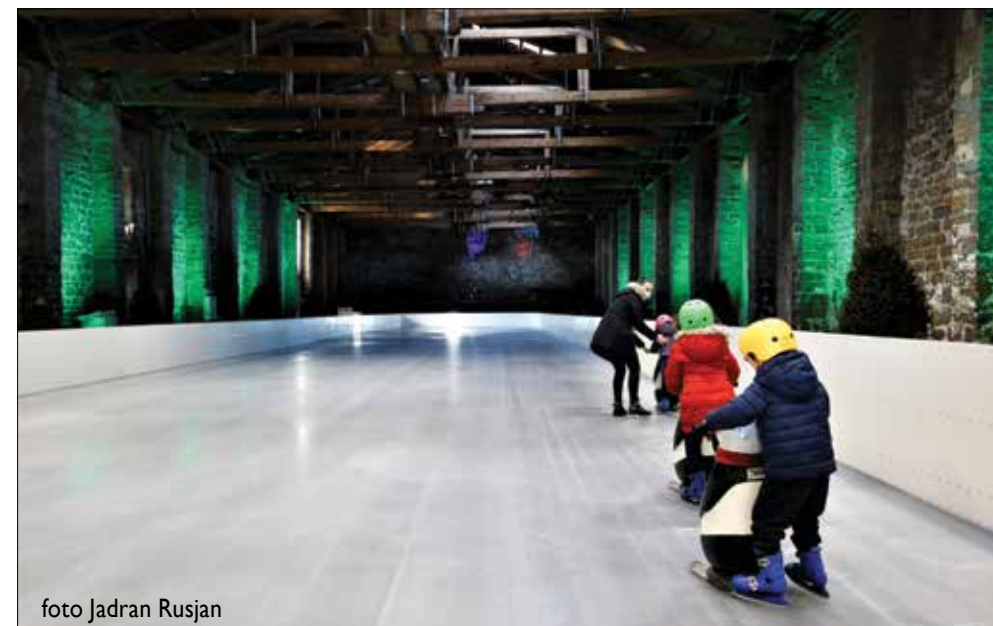

foto Jadran Rusjan

foto Jaka Ivančič

Lučka pri lučki, barvite stojnice, praznična darila. Na božično-novoletnem sejmju v Portorožu boste doživeli praznično vzdušje z vonjem po morju in borovcih. V parku hotela Kempinski Palace Portorož vas lokalni ponudniki izdelkov umetnostne obrti in tradicionalnih kulinarčnih izdelkov pričakujejo vsak dan še vse do drugega januarja.

Letošnja največja zimska atrakcija je drsališče Grando v nekdanjem skladišču soli v Portorožu. Eno največjih drsališč v Sloveniji meri kar šeststo kvadratnih metrov, nahaja pa se le korak od morja. Zabava na ledu, v zavetju veličastnega Granda vas čaka v vseh vremenskih pogojih. Za uro drsanja je treba odšteti dva evra, za otroke do šestega leta pa je uporaba drsališča brezplačna. Vsi, ki nimajo drsalk, si jih lahko izposodijo za simboličen evro.

Urnik drsališča Grando

Ponedeljek-petek:

12.00-20.00, zadnji vstop ob 19.00

Sobota, prazniki in šolske počitnice:

10.00-21.00, zadnji vstop ob 20.00

Nedelja: 10.00-18.00, zadnji vstop ob 17.00

Cenik

Vstop na drsališče: 2 € na osebo na uro

Izposoja drsalk: 1 € na osebo na uro

Izposoja pripomočka za drsanje (pingvin):

2 € na osebo na uro

foto Manuel Kalman

V Mediadomu bodo od sedemindvajsetega do devetindvajsetega decembra vsako popoldne na sporedu Praznične predstave za otroke. Tridesetega decembra bo predstava za otroke z obiskom Dedka Mraza potekala na Tartinijevem trgu, enaintridesetega decembra pa bo otroke obiskal Dedek Mraz na piranskem svetilniku na Punt. Manjkal ne bo niti tradicionalni novoletni skok v morje prvega januarja 2022 na portoroški plaži. Podroben decembrski program je objavljen v napovedniku, ki sta ga izdala Turistično združenje Portorož in Avditorij Portorož, ter na spletnih straneh www.portoroz.si in www.avditorij.si.

SILVESTROVANJE, KI STANE KOT STANOVANJE!

Preverili smo možnosti za najbolj bleščeč, luksuzen in nepozaben vstop v novo leto.

Kako za najdaljšo noč v letu porabiti največ? Ena od možnosti je, da se odločite za luksuzno zabavo v Las Vegasu in ponovnoletno sprostitveno okrevanje na sanjski plaži v Mehiki. Za prestižni aranžma, ki med drugim vključuje helikopterski prevoz, butično večerjo, razvajanje v spaju, nato pa sprostitev v petzvezdičnem hotelu na rajski mehiški plaži, je treba odšteti vrtoglavih dvesto tisoč dolarjev oziroma nekaj manj kot sto osemdeset tisoč evrov. Da, pravilno ste prebrali! Toliko kot v Sloveniji stane denimo nakup stanovanja ali pa celo hiše!

Med najbolj prestižna silvestrovanja se uvršča tudi razkošno silvestrsko doživetje v znameniti operi v avstralskem Sydneyju z razgledom na enega najlepših in najbolj veličastnih ognjemotov na svetu. Cena tega nepozabnega doživetja vas bo stala okoli tisoč evrov na osebo, seveda brez potovalnih stroškov v Sydney.

Med najbolj luksuzne vstope v novo leto se uvršča tudi silvestrovanje v Dubaju, kjer boste denimo za dobrodošlico letu 2022 na luksuzni mega jahti z najokusnejšo hrano in pijačo, DJ-em in posebno VIP obravnavo odšteli dobra dva tisočaka po osebi.

Kaj pa za najdražjo najdaljšo noč v letu ponuja New York, mesto, ki nikoli ne spi? Silvestrski aranžma v luksuznem hotelu Marriott Marquis, ki nudi VIP zabavo z odlično večerjo in šampanjcem za mizo z imenitnim pogledom na znameniti Times Square in tradicionalni spust kristalne krogle, vas bo stal od tisoč pa do vrtoglavih štirideset tisoč dolarjev.

Luksuznih novoletnih aranžmajev za petične goste z globokimi denarnicami je po svetu še veliko, kaj pa za najdaljšo noč v letu ponujajo na domačih tleh?

V najboljši restavraciji v Sloveniji – **Hiši Franko v Kobaridu**, ki je edina slovenska restavracija z dvema Michelinovima zvezdicama in je uvrščena na seznam petdeset najboljših restavracij sveta (petdeset Best), za silvestrovo ne pripravljajo posebnega menija. Restavracija s kuharsko mojstrico svetovnega slovesa – Ano Roš bo obratovala po običajnem urniku in ponujala degustacijski meni, ki je sestavljen iz triindvajsetih manjših hodov (enajst glavnih hodov in nekaj fingerfood prigrizkov). Cena menija brez pijače znaša dvesto petindvajset evrov na osebo. Na meniju pa ponujajo zanimive kombinacije jedi – denimo koruzni krof s fermentirano skuto, ikrami

Ana Roš (Hiša Franko), foto: Suzan Gabrijan

postrvi in divjim drobnjakom, medvedjo šapo v kostanjevem raviolu in gozdno krepko juho, pa fondue tolminskega sira in čebeljega voska ter koprivne njoke in številne druge nevsakdanje, a prav gotovo odlične preplete okusov.

In kaj ponujajo istrska mesta slovenske Obale? V najboljših hotelih na slovenski obali so glede zadnje noči v letu še precej skrivnostni oziroma previdni. V Sava turizmu, ki med drugim upravlja s petzvezdičnim hotelom GH Bernardin, pravijo, da imajo glede na spreminjajoče se epidemiološke razmere in omejitve pripravljenih

več scenarijev silvestrovanj, od tradicionalnih, do tistih z upoštevanjem več omejitev. Vsebine in cene silvestrskega menija nam ne izdajo. Veriga Remisens, ki upravlja s petzvezdičnim hotelom Metropol v Portorožu, sporoča, da vnovično odprtje njihovih kapacitet načrtujejo šele aprila 2022, medtem ko v hotelih Lifeclass prav tako še preigravajo različne scenarije.

Glamurozno pa bo prav gotovo v hotelu **Kempinski Palace Portorož**, kjer bodo posebno silvestrsko večerjo postregli v z Michelinovim krožnikom nagrajeni restavraciji Sophia. Servirali bodo šesthodni meni, ki so ga ustvarili posebej za to priložnost. Na njem bodo med drugim rakovičji tatar, glazirana jakobova pokrovača, jastogovi ravioli, romb z lososovim kaviarjem in številne druge dobrote. Cena silvestrske večerje s penino dobrodošlice znaša dvesto petinštirideset evrov na osebo. Sicer bo silvestrski večer v najiminenitnejšem portoroškem hotelu zaokrožila živa lounge glasba.

Bleščeče v zadnjo noč

In kakšna so modna priporočila oziroma letošnje smernice za praznični čas, smo povprašali modno poznavalko in priznana voditeljico **Lorella Flego**. »Konec leta vedno narekuje bleščeč kose, žamet, praznične kombinacije in barve, ki močno spominjajo na božič,« pojasnjuje in dodaja, da letos ne bo nič drugače: »Tukaj so rdeča, bela, zelena in veliko zlate za dodaten sijaj. Moda danes narekuje vse možne kombinacije, ker

Lorella Flego, foto: Zen

smo vsi ugotovili, da želimo imeti v omari kose za vse čase, ne le za eno sezono, zato gre top z bleščicami tudi s kavbojkami, prav tako midi krilo iz lureksa z usnjeno jakno. Tudi dolge obleke doživljajo svoj trenutek, lahko jih nosimo s petami, mokasinkami, bulerji ... Izbira je res pestra,« pravi sogovornica. Kaj pa novoletni dodatki? »Dodatki odigrajo pravljico vlogo, saj je veliko obročev za lase, pentelj, žametnih dodatkov, elastik in sponk, s katerimi pričaramo svečano pričesko, ki pa ohranja zelo naravno noto. Obdobje "vsi lasje so na svojem mestu" je v resnici mimo, če je malo skuštrano, ni nič narobe! Za piko na i stavimo na večje uhane, če so viseči, toliko bolje (in v tem primeru je dobro, da imamo speto pričesko),« še dodaja. Kaj pa trendi glede ličenja? »Glede ličil bi rekla, da je december obdobje rdeče šminke. Vem, da zna biti zahtevna, a vsaka ima svoj odtonek, treba ga je le najti (moj nasvet, pazite na vse, kar vsebuje oranžno noto, ker naredi rumene zobe),« še opozarja sogovornica.

Kempinski Palace Portorož

DOBRODOŠLA!

NOVA TOYOTA YARIS CROSS

ŽE OD
119 €
NA
MESEC

DO
10 LET
JAMSTVA
TOYOTA RELAX

DO
10 LET
JAMSTVA
ZA HIBRIDNO BATERIJO

Povprečna poraba goriva za vozila Toyota Yaris Cross: od 4,4 do 6,2 l/100 km in emisije CO₂: od 100 do 140 g/km. Emisijska stopnja: za 1,5 EURO 6 AP. Emisije NOx: od 0,0033 do 0,0093 g/km. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. 10 letno jamstvo hibridne baterije velja ob rednih testih hibridne baterije (HHC) na 1 leto ali 15.000 prevoženih km (kar nastopi prej) pri pooblaščenih prodajno-servisnih Toyota trgovskih mreži. Po preteku tovarniške garancije vam ponujamo brezplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vse do starosti 10 let ali 160.000 km. Izračun je informativne narave in ni zavezujoči za sklenitev posla. Mesečni obrok je izračunan na osnovi prodajne cene v višini 18.850 EUR, trajanju financiranja 60 mesecev, skupnem začetnem plačilu 4.310,48 EUR in zadnjem povečanem obroku v višini 9.823 EUR. Povečan obrok je izračunan na osnovi predpostavke, da bo z vozilom prevoženih 10.000 km letno. Efektivna mera (EOM) je 4,26 % in temelji na fiksni obrestni meri. Slika je simbolična.

AVTO CENTER
JEREB

041 346 445
051 369 792

LE ATTIVITÀ DELLA CAN COSTIERA

FELICE ŽIŽA: LA LEGISLATURA VOLGE AL TERMINE: TANTI SUCCESSI, IN ACCORDO CON LA CAN COSTIERA, PER IL BENE DELLA CNI

Il deputato della CNI al Parlamento di Lubiana, Felice Žiža traccia un bilancio dell'ultimo anno di lavoro e della legislatura, che ormai volge al termine. "Da medico non posso che iniziare ricordando come l'epidemia abbia condizionato tutti gli aspetti della nostra vita economica, sociale e personale. Mi sento, pertanto, di rinnovare l'appello a vaccinarsi. Potremo così concentrarci sul periodo post-Covid, che nasconde notevoli difficoltà a lungo termine "precisa il dott. Žiža. Passando alla parte politica, il parlamentare sottolinea l'estenuante lavoro fatto nelle aule della Camera di stato, ma anche nei coordinamenti con i ministeri e le altre istituzioni. "Avevamo iniziato l'anno con una maggioranza di 51 deputati che appoggiavano il governo in carica. Poi con il passar dei mesi la coalizione di maggioranza si è assottigliata e i rappresentanti delle Comunità nazionali autoctone, si sono trovati nello scomodo ruolo di "ago della bilancia" con conseguenti, ingiustificate, polemiche nei nostri confronti. Voglio ricordare che nei 30 anni d'indipendenza della Slovenia, i deputati al seggio specifico hanno sempre appoggiato tutti e ci tengo a precisare, tutti, gli esecutivi in carica, ma senza

farsi coinvolgere nelle diatribe ideologiche e nei giochi di partito. È quanto è stato fatto anche nei mesi scorsi, realizzando un programma che ha tenuto conto principalmente degli interessi delle Comunità italiana ed ungherese, ma come vedremo sotto anche dei nostri territori di provenienza "sostiene ancora Žiža. Tra i risultati più importanti per la CNI cita il restauro del Collegio dei Nobili a Capodistria, entrato nei programmi d'investimento nazionali. I lavori partiranno nel 2022. Sempre per quanto riguarda l'istruzione, con l'Istituto scolastico della RS, siamo riusciti a concordare la modifica dei programmi scolastici che consentano di aumentare le ore di italiano nelle scuole della maggioranza. Per il personale delle nostre scuole è stato previsto un elevamento della padronanza linguistica richiesta a chi non ha frequentato le scuole italiane. Importanti ancora i piani di studio universitari in lingua italiana a Capodistria e gli altri due consulenti pedagogici per i nostri istituti. Devo citare poi i risultati ottenuti per i quadri della RTV di Capodistria e per il potenziamento dell'Agenzia AIA, per l'apertura dell'Ufficio del bilinguismo presso la CAN Costiera e il completamento del suo organico. In tutto una ventina di posti di lavoro per i nostri giovani connazionali. Con gli altri parlamentari della regione costiera abbiamo sostenuto iniziative importanti a livello intercomunale. Va citata la proposta per fare dell'Istria settentrionale

una provincia a statuto speciale, nell'ambito della regionalizzazione, gli sforzi per migliorare l'approvvigionamento idrico, per completare la rete autostradale e le reiterate richieste per abolire le vignette nel capodistriano. Infine, devo ringraziare tutti i collaboratori che hanno contribuito a raggiungere questi importanti traguardi. In primis la Can Costiera con la sua Presidenza ed il Consiglio, le Can Comunali, le Comunità degli Italiani, la dirigenza di RTV Capodistria, il comparto culturale che opera presso le nostre Istituzioni, il comparto scolastico con presidi e docenti, nonché i nostri rappresentanti presso i Consigli comunali.

ALBERTO SCHERIANI: PER LA CAN COSTIERA UN ANNO INTENSO E CONDIZIONATO DAL COVID

Ripercorrendo il 2021 ci si imbatte inevitabilmente nelle limitazioni imposte dalla terribile pandemia di Covid-19. Pur attenendosi alle disposizioni, la CAN Costiera ha svolto numerose iniziative volte all'affermazione dei diritti della Comunità nazionale italiana, al potenziamento delle attività in alcuni settori, senza trascurare i rapporti con le massime istituzioni politiche e le relazioni internazionali. "Per importanza partirei proprio da quest'ultimo comparto ricordando, con molto piacere, l'incontro a Nova Gorica con il Presidente della Repubblica italiana, Sergio Mattarella e con il suo omologo sloveno, Borut Pahor. I due capi di stato hanno conferito con le rispettive Comunità nazionali, toccando i temi che maggiormente stavano loro a cuore. Pochi giorni prima, durante la visita del Governo sloveno nella regione Carsico- Costiera, il premier Janez Janša aveva ricevuto, a Lipizza, il deputato al seggio specifico della CNI, Felice Žiža e il sottoscritto. Al centro del colloquio i progetti di rilievo per la Comunità nazionale italiana, come l'Ufficio per il bilinguismo in seno alla CAN Costiera, che si appresta ad aprire i battenti e che darà un impulso al rispetto del bilinguismo, campo nel quale la CAN Costiera nel 2021 ha fatto molto, in stretta collaborazione con il deputato Žiža. È stato varato il nuovo decreto sul bilinguismo, curato dal segretario Andrea Bartole e presentato in testo unico ai quattro comuni costieri, in attesa di essere approvato. Dall'Ufficio per le imposte è stato ottenuto, finalmente, l'uso della lingua italiana per tutti i cittadini europei. Importante per il territorio il riconoscimento del dialetto istroveneto come bene immateriale della Repubblica di Slovenia.

La CNI ha profuso molto impegno anche per la regionalizzazione, ottenendo appoggio ai massimi livelli politici per una provincia costiera autonoma, composta dai Comuni di Capodistria, Isola, Pirano e Ancarano, dove realizzare i diritti della Comunità nazionale italiana, derivanti dai trattati internazionali. Nel comparto scolastico molta attenzione è andata alla preparazione dei quadri e al perfezionamento delle competenze linguistiche dei docenti. Molto importanti sono stati i seminari di lingua e cultura italiana, giunti alla 58.edizione, per i docenti delle scuole con lingua d'insegnamento italiana, promossi dal Consolato generale d'Italia a Capodistria e dall' UPT. Sono stati l'occasione per porgere il benvenuto al nuovo Console generale, Giovanni Coviello. Cito ancora progetti per i giovani: EU-Italian e dell'Incubatore creativo Istria, in collaborazione con l'Unione Italiana, che vuole portare all'apertura di due imprese, guidate da giovani imprenditori".

CAN PIRANO: IL 2022 PROCLAMATO "ANNO TARTINIANO" CON VARI EVENTI IN CALENDARIO

Il governo sloveno ha proclamato il 2022 "Anno Tartiniano". Il Ministero della cultura ha esortato associazioni, operatori culturali e musicisti a proporre eventi e programmi concreti, per celebrare il prossimo anno i 330 anni dalla nascita del noto compositore piranese, Giuseppe Tartini. Nel comunicato stampa si ricorda la sua biografia, dalla nascita a Pirano, nella casa che oggi ospita la locale Comunità degli Italiani, ai suoi studi a Padova, per passare poi ad Assisi, dove si dedicò allo studio della musica, per fare poi ritorno, come primo violinista della basilica padovana di Sant'Antonio. Diede vita a una scuola per violinisti, con allievi provenienti da tutto il mondo. L'attività pedagogica gli valse il titolo di Maestro delle Nazioni. Il suo genio musicale, coltivato grazie all'influenza del compositore barocco Angelo Corelli, produsse oltre 130 composizioni, tra le quali la più invidiata è "Il trillo del diavolo". Pirano ha celebrato in vari modi il suo cittadino più famoso, dal monumento collocato sulla piazza che porta il suo nome, a numerosi eventi musicali che hanno riproposto i brani dell'opus tartiniano, eseguiti da famosi violinisti, che spesso hanno usato lo strumento originale di Tartini. Lo scorso anno era stato ricordato il 250.esimo anniversario della sua morte, avvenuta a Padova nel 1770. Sempre in prima fila per omaggiare il grande musicista, la locale Comunità degli Italiani, che avrà un ruolo di assoluto protagonista anche nel 2022. Negli sforzi tesi a coordinare le attività per conto del Comune di Pirano è impegnata in prima persona la vicesindaco, **Manuela Rojec**, che è anche presidente della CI piranese. Ai mezzi d'informazione aveva dichiarato: "Accogliamo la

decisione del governo sloveno, sollecitata dal Comune di Pirano, con un senso di orgoglio nella speranza che possa contribuire a celebrare nel migliore dei modi l'anniversario di Tartini e rendergli il dovuto onore. Abbiamo già pronto, in linea di massima, un ricco calendario di avvenimenti, che si susseguiranno a partire dai primi mesi dell'anno entrante. Ad esempio, in febbraio si esibirà il Maestro Salvatore Accardo con l'Orchestra "Ferruccio Busoni". Sono in corso contatti giornalieri per concordare iniziative che possano fare di Pirano nel 2022 un polo turistico- culturale. Concrete sono le iniziative comuni già definite con Trieste. Noi speriamo che la cerchia di soggetti intenzionati a ricordare l'anniversario del compositore sia quanto più vasta. L'auspicio è anche che, nel nome di Tartini, si rafforzino la collaborazione tra le nostre istituzioni e associazioni e che la musica possa unirle". La CAN Costiera ha ricordato che il mese scorso aveva provveduto a modificare i propri programmi di lavoro 2022 per includersi, a sua volta, attivamente nelle manifestazioni dell'Anno Tartiniano.

CAN ISOLA: IL PREMIO ISOLA D'ISTRIA A RENATO CHICCO

Nel corso della seduta ordinaria di dicembre, la CAN Comunale di Isola ha assegnato il Premio "Isola d'Istria" per il 2021. Il riconoscimento va al noto pianista Renato Chicco. Nella motivazione si pongono in risalto i pregevoli risultati che ha conseguito nella sua carriera di musicista, soprattutto jazz, il fatto che abbia portato il nome di Isola nei Paesi in cui ha lavorato, dagli Stati Uniti all'Europa, nonché l'attaccamento che ha sempre dimostrato per la terra natia. Appartenente a una delle più antiche famiglie isolate, ritorna spesso a casa (come di recente con un concerto a Portorose) per abbracciare i parenti, anch'egli noti cultori della musica, nelle sue forme più svariate. La CAN ha deliberato all'unanimità, rilevando i successi ottenuti da Chicco, che oltre ai concerti in giro per il mondo, insegna ancora al Conservatorio di Graz, in Austria. Il Premio gli sarà consegnato non appena la situazione epidemiologica lo consentirà.

CAN ANCARANO: ANNULLATE LE FESTE NATALIZIE, NUOVA SEDE E PROGETTI VIRTUALI

I connazionali di Ancarano hanno concluso l'anno con una riunione della CAN. Visto il periodo particolare nel quale ci troviamo con le restrizioni per l'organizzazione di eventi, dovute al Covid-19, è stato deciso di cancellare tutti gli appuntamenti previsti per Natale e Capodanno, compresa la tradizionale bicchierata in sede. È stata data la precedenza alla sicurezza, pur rammaricandosi per il mancato incontro con gli attivisti. Facendo di necessità virtù hanno deciso di introdurre una nuova modalità di laboratorio per bambini, in forma virtuale. Ai genitori che iscriveranno i propri piccoli al laboratorio, verrà inviato un filmato con le indicazioni per la creazione di oggetti (un tutorial). In questo modo il bambino potrà riguardare il filmato più volte in modo da seguire bene i passaggi per completare il lavoro. Inoltre, le istituzioni della CNI provvederemo alla fornitura dei materiali (kit), che verranno consegnati direttamente a casa, con una spiegazione anche in forma cartacea. A lavori ultimati, i partecipanti sono invitati a recapitare alla CAN le foto, che saranno esposte in sede. Come rilevato dai promotori di tratta di un'iniziativa pilota, che non può di certo sostituire gli appuntamenti dal vivo, ma è solo un modo per far sentire la presenza delle istituzioni e soprattutto far sapere ai connazionali che tengono alla loro collaborazione. Essendo in pieno periodo natalizio, il laboratorio proposto riguarda in questo periodo proprio le decorazioni natalizie. Intanto la CAN di Ancarano, con il sostegno del deputato Felice Žiža, della CAN Costiera e in accordo con il Comune, sta preparando la documentazione per la propria nuova sede. Quella a disposizione in Via Bevk non soddisfa le necessità dell'amministrazione e delle sezioni per le varie iniziative. Sarà acquisita una nuova palazzina in Via dell'Adriatico che potrà offrire vani ampi e accoglienti per favorire qualche nuova iniziativa. Sempre da Ancarano è giunta la notizia del gemellaggio con l'omonima cittadina abruzzese, in provincia di Teramo. Sin dalla costituzione del più giovane comune sloveno era stata scoperta l'esistenza in Italia di località che portano il suo stesso nome. Dopo i primi contatti, è andata in porto la formalizzazione della collaborazione con Ancarano d'Abruzzo, piccola municipalità paragonabile alla nostra Ancarano per numero di abitanti ed estensione. Compatibili anche le attività di cui si occupano, soprattutto in campo turistico. La CAN di Ancarano ha espresso soddisfazione e si è detta pronta ad allacciare contatti con la città gemellata, sviluppando contatti in campo culturale.

Alberto Scheriani e Felice Žiža

DOKTOR BORIS KOPILOVIČ

Doktor Boris Kopilovič, doktor medicine, specialist epidemiolog in specialist medicine dela, prometa in športa, predstojnik enote Nacionalnega inštituta za javno zdravje v Kopru, regijski epidemiolog ter vodja delovne skupine za nalezljive bolezni v Enoti Koper.

Epidemija se je začela pred dvema letoma. Ste si takrat predstavljali oziroma vsaj slutili, da se bomo čez dve leti še pogovarjali o epidemiji in vsemu, kar sodi zraven?

Ne, niti približno. Računal sem na to, da se bo zadeva razvijala bistveno hitreje in tudi hitreje minila. Naše dotakratne izkušnje z virusi in z izbruhom epidemij niso bile take, da bi lahko pričakoval kaj takšnega.

Dve leti se je z epidemijo ukvarjalo mnogo ljudi, različnih strokovnjakov, znanstvenikov na univerzah, farmacevtska industrija. Ne verjamem, da še s kakšno stvarjo toliko. Toda, povejte, kaj vemo več po dveh letih kot na začetku epidemije?

Bistveno bolje poznamo virus, razvili smo cepiva, vemo, da so cepiva do določene mere učinkovita, ne popolnoma, a so, bolje poznamo značilnosti virusa, vemo tudi bolje kot na začetku, kako se preprečuje. Še vedno pa ne poznamo vsega, ne vemo dovolj. Ne vemo, ali se bo virus spreminjal, kako se bo spreminjal, bomo imeli še nove seve ali ne.

V dveh letih smo številna spoznanja razglasili za dokončna, izkazalo se je, velikokrat, da so bila spoznanja napačna. Kaj lahko trdimo zagotovo, kaj vemo zares?

Zavedati se moramo, da se je virus ves čas spreminjal in da so se pojavljali novi sevi. Določene stvari so stoodstotne, to, da virus obstaja, da lahko to dokažemo, da se spreminja, da imamo več sevov. Imamo cepivo, ki je do določene mere učinkovito in da imamo tudi določena zdravila.

So virusi najhujša nevarnost, ki lahko doleti človeštvo?

Težko to rečem, veliko drugih nevarnosti je. Če pogledamo število umrlih, vidimo, da še vedno veliko ljudi umre zaradi raka, infarkta, srčno-žilnih bolezni, vedno več je duševnih bolezni... Virusi so velika nevarnost, ki nam grozi, a tudi druge niso kar izginile. Recimo, tudi sladkornih bolezni je veliko.

Že, toda govorimo o epidemijah. Nimamo epidemije raka na primer.

Toda rak nas ves čas ogroža, ne smemo pozabiti, kaj vse nas, poleg virusa, ogroža. Nenazadnje govorimo tudi o epidemijah nenalezljivih bolezni – rak, srčno-žilne bolezni, duševne bolezni, ki pa so zadnji dve leti potisnjene v ozadje.

Zdravstveni sistemi se, ne samo pri nas, tudi drugod, ukvarjajo predvsem z epidemijo. Nenujni pregledi so ukinjeni, ljudje sami sploh ne gredo k zdravniku, ker se bojijo okužbe, predvsem ne na preventivne preglede. Pomeni, da bodo nekatere bolezni odkrite pozno, nekatere prepozno, ko ne bo več možnosti pomoči. Kako v času epidemije najti ravnoesje?

To je zelo težko. Države, zdravstveni sistemi se na to vprašanje odzivajo različno. Pri nas je bila situacija že pred epidemijo težja kot drugod, ker smo imeli dolge čakalne dobe. Tega se moramo zavedati. Ker smo del kapacitet v zdravstvu preusmerili v zdravljenje proti koroni, so se čakalne dobe še podaljšale. Izbereš torej tisto, kar je nujno.

Če poskušamo pogledati na stvari samo statistično, je okoli pet tisoč okuženih z virusom umrlo. Ne moremo reči, da zaradi, ampak z. Podatki na začetku epidemije so govorili, da je v preteklosti več ljudi umrlo zaradi gripe. Zdaj o gripi sploh ne govorimo več, kot da je ni. Samo o cepljenju proti gripi še slišimo.

Zelo malo primerov gripe imamo, na obali samo enega. Ukrepi, s katerimi se ščitimo proti kovidu, so učinkoviti tudi pri preprečevanju gripe. Res je, da je bilo obolenj z gripo lansko leto bistveno manj, letos pa še ne vemo, kako bo z gripo. Ne moremo biti vnaprej prepričani, da bo letos obolenj bistveno manj, zato še vedno priporočamo cepljenje proti gripi. Tako kot prej. **Kaj pa obolevnost za rakom? Bistveno je, da ga odkrijemo pravočasno. Moramo opozarjati ljudi, naj bodo pozorni tudi**

na druge bolezni? Na bolezenske znake? Naj gredo na preglede kljub bojazni pred okužbami? Še dodaten problem imamo. Pomanjkanje splošnih zdravnikov. Trideset tisoč ljudi je v Sloveniji brez splošnega zdravnika. Brez splošnega zdravnika, razen preko urgence, sploh ne moreš vstopiti v zdravstveni sistem, kar je s stališča varovanja zdravja zelo problematično.

Se strinjam. Ampak ta problem ni nastal zaradi kovid. Že nekaj časa je problem pomanjkanje splošnih zdravnikov in s tem tudi dostopnost in vsako leto je slabše. Pred dvajsetimi leti ni bil problem izbrati si osebnega zdravnika, zdaj pa je, v Ljubljani še posebej. Lahko se bo zgodilo in se na žalost že, da so določeni raki prepozno odkriti. Pri večini rakov je najpomembnejše to, da jih odkriješ pravočasno.

Družinski zdravnik je vstop v sistem, druga možnost je urgencia, ko je nekaj hudega. Če tvoje stanje ni urgentno, se moraš posvetovati, torej oditi na pregled k splošnemu družinskemu zdravniku. Če ne greš, je lahko zamujenih veliko stvari.

Ampak, če družinskega zdravnika nimam, kaj lahko storim?

Iskreno, nimam pametne rešitve. Jasno je, da je edina rešitev večja dostopnost do splošnih zdravnikov, o tem se vsi strinjamo, praksa pa kaže drugo sliko. Če se potrudiš, tudi osebnega zdravnika najdeš. Morda ni ravno tisti, ki ti je najbolj všeč ali pa je najbolj znan v nekem kraju, je nekdo drug, ki ga morda niti ne poznaš, a bo za tvoje zdravje lepo skrbel.

Pred dvema tednoma sem se pogovarjala

z dr. Nočem, ki vodi Klinični oddelek za intenzivno interno medicino UKC Ljubljana. Na vprašanje pomanjkanja splošnih zdravnikov je odgovoril, da je morda edina hitra rešitev to, da se obstoječim družinskim zdravnikom ponudi možnost, da vzamejo neomejeno število bolnikov. Saj vsi ne potrebujemo splošnih zdravnikov istočasno. Smo torej na seznamu, pa nikoli ne pridemo, ker zdravnika pač ne rabimo. Torej bi moralo ukrepati ministrstvo za zdravje.

Problem je v tem, da imamo nasploh premalo družinskih zdravnikov, če se primerjamo z drugimi razvitimi državami in jih tudi ne moremo dobiti od danes na jutri. Niso dostopni na trgu dela. Ne pri nas in ne v tujini. Jih enostavno ni. Država in ministrstvo sta delala nekaj na tem področju, najprej smo imeli samo eno medicinsko fakulteto, potem dve..., toda za poklic družinskega zdravnika se odloča zelo malo zdravnikov, ki doštudirajo medicino. Vsako leto pa tudi nekaj ljudi umre in ta mesta so tudi pri družinskih zdravnikih prazna.

Vrniva se k epidemiji. Predstavljam si, da v teoriji o epidemijah, obstajajo različni modeli, kako se spopademo z njimi. Smo v Sloveniji vsaj teoretično izbrali en model? Smo se sploh pogovarjali, kateri model izbrati? Če smo, katerega smo izbrali? Še pomembneje, kdo ga je izbral?

Naš odgovor na epidemijo je bil sproten. Odločali smo se odvisno od okoliščin. Nismo vnaprej izbrali enega modela, prilagajali smo se, gledali nove znanstvene dosežke, gledali, kaj delajo druge države... Ni odločala samo stroka, tako je pri nas in tudi v tujini. Ker je bilo ukrepanje tako pomembno, je odločala tudi politika in do določene mere tudi sodstvo, ki se je vključevalo v sprejemanje ukrepov.

Sodstvo se je vključevalo zaradi načina, na katerega so bili sprejeti ti ukrepi. Z zakonom je vnaprej določeno, kako je take ukrepe mogoče sprejemati in ker ni bilo tako, se je seveda odzvalo. To je njegova vloga. Zakone je treba spoštovati, sicer imamo kaos in ustavno sodišče je presodilo, da aktualna oblast zakonov ni spoštovala. Drugi problem je bil tudi ta, da smo ukrepe sprejemali, jih naslednji dan ukinjali, sprejemali nove, drugačne, zanikali prejšnje... Skratka, popolna zmeda. Če si danes še vedel, kaj in

kako, naslednjega dne že ne več. Kaj kot epidemiolog, ki ve, kako je treba ravnati v epidemiji, mislite o tem?

Lahko rečem, da je šlo za izjemno situacijo. Nisem strokovnjak in ne vem, kako morajo biti določeni ukrepi sprejeti, ali z zakonom ali odlokom ali pravilnikom.

No, ampak ustavnemu sodišču verjamete?

Ja, verjamem. Ampak takrat, ko so se ukrepi sprejemali, tega nisem vedel. Izdati odlok na primer, se mi je zdelo ustrezno in učinkovito. Zdaj vidim, da so stvari zakonsko malo drugačne. Moje mnenje je, da smo se po vsem svetu lovili, kaj in kako, ker smo bili soočeni z epidemijo, kakršne ni bilo sto let in na katero nobena, ampak res nobena država, ni bila pripravljena. Če pogledamo druge celine, druge države, je bilo podobno, ukrepi so se spreminjali, vsekakor pa je bilo veliko ukrepov upravičenih in smiselnih. **Imamo milijardo različnih informacij.**

Vsak, ki se mu zdi, se pojavi na socialnem omrežju in pove svoje mnenje. V tem močvirju so se izgubili tudi zdravniki, ki so tako izgubili tudi zaupanje, kredibilnost. Kakšen je vaš napotek, kam naj se obrnem, če hočem do pravih in verodostojnih informacij? Koga naj kaj vprašam?

Imamo spletno stran Nacionalnega inštituta za javno zdravje, dostopna je vsem in vsak si lahko prebere, kar išče. Spletno stran z vsemi pomembnimi informacijami ima tudi Ministrstvo za zdravje. Tukaj bom spet omenil osebnega zdravnika, na žalost je problem dostopnost, ampak moje mnenje je, da so oni tudi pravi naslov za prave, strokovne informacije. Tudi mi, na NIJZ, smo na voljo za vprašanja.

Kaj pa komunikacija v času epidemije? Se vam zdi način, kako je potekala, pravilen?

Nisem komunikolog, ne vem. Imam pa občutek, da nam ni uspelo najbolje. Če primerjam našo precepljenost proti kovidu z, recimo, Italijo ali pa tudi Avstrijo nimam občutka, da smo bili zelo uspešni. Zakaj niti ne vem. Epidemiologi smo predvsem zdravniki, specialisti, nismo pa komunikologi. Spoznali naj bi se na epidemiološke metode, predvsem na medicino...

Vsak inštitut za varovanje zdravja ima/bi moral imeti v službi tudi strokovnjake za odnose z javnostmi.

Res je.

Jih poslušate?

Seveda sodelujemo z njimi, se usklajujemo, ne

bom rekel, da jih poslušamo v smislu, da nam nekaj ukazujejo, sodelujemo.

Saj, v takih primerih morava sodelovati, vsak na svojem področju sva strokovnjaka, jaz ne pametujem na vašem, vi pa tudi ne bi smeli na mojem. Morava sodelovati tako, da sva učinkovita. Nevralgična točka epidemije v tem trenutku je precepljenost. Z obema odmerkoma, kmalu pa bo potreben še tretji, poživitevni, je cepljenih nekaj čez polovico prebivalcev pri nas. Na Portugalskem, devetdeset, v Španiji več kot osemdeset odstotkov, precepljenost v Evropski uniji je blizu sedemdesetim odstotkom, skratka v Evropi smo na repu. Ali ste za obvezno cepljenje?

Mislim, da je cepljenje za vse, ki se lahko cepijo, potrebno. Nisem proti obveznemu cepljenju. Spet pa nisem tisti strokovnjak, ki bi lahko rekel, ali je to dopustno. To morajo povedati pravniki. **Pravniki so že povedali, če ponovim s svojimi besedami, da je vsaka pravica omejena s pravico drugega in da ni pomembno samo tvoje zdravje, ampak tudi zdravje drugih ljudi, ki jih ogrožaš, če nisi cepljen. In - država mora skrbeti za zdravje državljanov.**

S tem se strinjam. Niso prav številni tisti, ki se ne smejo cepiti zaradi različnih kontraindikacij. Torej ja, moj odgovor je, načeloma ja.

Prepričana sem, da vas ljudje ustavljajo na cesti in sprašujejo, ali naj se cepijo ali ne. Kaj jim rečete?

Vsem svetujem cepljenje, vsekakor. Razložim jim, da je bistveno več možnosti, da se bo bolezen slabo končala oziroma z zapleti, če se ne bodo cepili, kot da se bo cepljenje slabo končalo. Povem tudi, da sem cepljen jaz, moja žena, sin, vsi v moji družini. To ljudi tudi zanima.

Jim poveste tudi, kakšni negativni učinki so možni?

Seveda, če me vprašajo, jim povem. Poudarim pa, da je bistveno bolj tvegano, če se ne cepijo, kot če se. Povem, da so hudi možni stranski učinki redki, zelo redki.

Na začetku je bilo v obalno kraški regiji število okuženih manjše kot v drugih regijah.

Res, na začetku je bilo število okuženih tukaj manjše kot v ostalih regijah in tudi kot v povprečju v Sloveniji. Potem pa so bila obdobja, ko je bilo število okuženih največje pri nas. Tisti glavni

Bojana Leskovar

dejavnik, ki dela razlike med regijami in državami, je precepljenost in ker je pri nas relativno nizka...
A res? Kakšna je številka?
Celo pod povprečjem smo, na repu. Res si želim, da bi bila precepljenost boljša.

V tabeli so podatki o številu precepljenih oseb s prvim odmerkom in z vsemi odmerki, na dan 16.12. 2021. Za primerjavo navajam celotno Slovenijo, Obalno-kraško regijo, ki je predzadnja regija po precepljenosti, za njo je samo še Podravska regija in regijo, v kateri je največ oseb cepljenih proti kovidu 19. **Anticipsko gibanje se je začelo pri nas po letu 2000. Vložena je bila celo ustavna pobuda o ustavnosti obveznega cepljenja otrok. Sodišče je leta 2004 presodilo, da »koristi, ki jih cepljenje prinaša za zdravje otrok in širše skupnosti, presegajo morebitno škodo, ki jo lahko povzročijo cepiva.« (Mladina 48).**

Res je, anticipsko gibanje je pri nas zelo močno, imajo neko svojo resnico. Neke svoje razlage. S številnimi med njimi sem se pogovarjal

in res jih je težko prepričati v karkoli. Enostavno ne verjamejo niti strokovnim člankom, mislijo, da so glavne strokovne revije takšne, da jim ni mogoče verjeti, vse je zarota in tako naprej. Z njimi je res težko. Ne uspeš jih prepričati. Lažje je z ljudmi, ki dvomijo, omahujejo, z njimi se da pogovoriti. Trdi anticipsilci pa vztrajajo. **Dve leti, ki smo ju preživeli v epidemiji, sta dolga doba. Vse, kar se je v tem času dogajalo, je močno vplivalo na naše vsakdanje življenje, na socialne stike, na naša ravnanja, razmišljanja, čustvovanja, na vse. Kakšne bodo posledice na naše bodoče življenje, pa ne samo naše, tudi naših otrok?**

To je pretežno vprašanje, tega vam ne morem povedati. Upam, da čim manjše. Sem pa optimist, ljudje se bodo hitro pobrali. Kot smo videli že pred epidemijo, je predvsem v Aziji, veliko ljudi potovalo z maskami. Pri nas je bila to izjema. Pričakujem, da se bo del ljudi tudi v bodočnosti tako zaščitilo. Pri določenemu odstotku ljudi bodo spremembe vedenja trajne, ampak pobrali

	Celotna Slovenija		Obalno-kraška reg.		Zasavska regija	
	število	%	število	%	število	%
Cepljeni s 1. odmerkom	1239959	59	65944	56	35062	61
Cepljeni z vsemi odmerki	1174559	56	62704	53	33180	58

se bomo in bomo živeli tako kot prej. Čeprav se moramo zavedati, da so se spremembe dogajala že pred epidemijo. Na primer, informatizacija je zelo vplivala na življenje otrok, na to, koliko se družijo, koliko se igrajo. Med epidemijo so se te spremembe dogajale še hitreje.
Kaj pričakujete, da se bo dogajalo naslednje leto?

Verjamem, da se bo stanje izboljšalo. Število okuženih pada. Ali se bodo pojavili novi sevi ali ne, tega ne vemo. Ne moremo reči. Upam, da ne bodo prišli, bistveno bolj kužni, bistveno bolj nevarni. Upam, da se bo epidemija počasi zaključila, da je najhujše že mimo. To verjamem.
Kaj pa novi sev, omicron?

O tem ni veliko podatkov, a zaenkrat ne kaže na nič posebnega, da bi bilo zaradi omicrona kaj bistveno hujše. Nimam občutka, da bo ta novi sev spremenil kaj bistvenega.

Ste optimist?
Sem, nedvomno. Vsaka stvar se enkrat konča in tudi ta epidemija se mora končati. In mislim, da smo na dobri poti.

Torej se čez leto dni ne bova spet srečala zaradi iste teme?
Resnično upam, da ne.

NOVO pri nas

Zimski

degustacijski meni

Pizzeria **Vila Raineri**

V sodelovanju z: **IZOLA FOODBOX**

VSAK PETEK IN SOBOTO
Potrebne so rezervacije na 05 6607 426

Občani in občanke Pirana ste v letošnjem letu s 607,52 tonami ločeno zbranega odpadnega papirja rešili **1215 odraslih dreves.**

HVALA.

Cittadine e cittadini di Pirano, avendo raccolto in quest'anno ben 607,52 tonnellate di carta, avete contribuito a salvare **1215 alberi adulti.**

GRAZIE.

AVDITORIJ
PORTOROŽ - PORTOROSE

NOVOLETNI GALA KONCERT

CONCERTO DI GALA DI CAPODANNO

Orkester Slovenske filharmonije
Orchestra della Filarmonica slovena

30. 12. 2021 | 19:30

31. 12. 2021
19:30

Tadej Toš:
SILVESTRSKI (NA)VAL
freestyle comedy

ZDRAVSTVENI DOM IZOLA CASA DELLA SANITÀ ISOLA

Veseli Božič in srečno, predvsem pa zdravja in prijaznosti polno novo leto 2022, vam želi vaš Zdravstveni dom Izola

Auguri di Buon Natale e felice anno nuovo 2022 dalla vostra Casa della sanità Isola.

UROŠ ★ ŠTEFELIN UROŠ ★ FAKUČ GREGOR ★ VRAČKO

V SODELOVANJU S CHEFI Z MICHELINOVO ZVEZDICO

Nove SPAR PREMIUM izdelke že najdete na naših policah.

Več na www.spar.si

SPAR SLOVENIJA d.o.o. Ljubljana, Letališka cesta 26, www.spar.si Oglašeno sporočilo.

Matej Sukič

DRAME BEGUNCEV NA MALEM ODRU

Igor Štamulak je znan obraz Gledališča Koper. Občinstvo ga pozna predvsem po njegovih vrhunskih interpretacijah, prijatelji in sodelavci pa tudi po njegovem smislu za humor, zabavljaštvu in toplini.

Tokrat mu te socialne veščine ne bodo kaj prida pomagale, saj se je skupaj s sodelavci lotil predstave Indijc hoče u Bronx, ki je vse prej kot lahkotna igra. Premiera bo v petek, 7. januarja.

December je čas, ko se ozremo nazaj in ocenimo, kakšno je bilo iztekajoče se leto. Kakšno je bilo Igorjevo 2021?

Leto 2021 je bilo zelo plodovito. Končali smo veliko projektov in bili pri tem uspešni. Prejeli smo številne strokovne nagrade, za predstavo Jugoslavija, moja dežela (G. Vojnović) jih je bilo skupaj osem. Tu so še predstave, ki smo jih zaradi zaprtja gledališč namesto pozimi ali spomladi igrali v poletnih mesecih, v času Primorskega poletnega festivala. To je bilo zelo pomembno, saj smo tako izpolnili obveznosti do abonentov. Dobro je bilo tudi za nas, saj smo končno lahko stopili na oder, tako ostali v kondiciji in ponovno okusili stik z občinstvom.

Eden izmed ustvarjalnih presežkov minulega obdobja je omenjena Jugoslavija, moja dežela. Kakšno izkušnjo je prinesla?

Jugoslavija, moja dežela je pokazala, da smo še vsi nekako jugonostalgiki. Kamor koli pridemo, se ljudje z veseljem ali tegobno spominjajo obdobja bratstva in edinstva. Vsak, ki je doživel to obdobje, se v predstavi tudi prepozna. Naš namen ni bil obujanje Jugoslavije, predstava je v resnici družinska saga. Ampak s tem, ko smo obudili nekdanjo skupno državo, smo obudili tudi vse družinske sage, ki so se najverjetneje zgodile številnim, ko je Jugoslavija začela razpadati.

Trenutno poteka študij predstave Indijc

hoče u Bronx (I. Horovitz), v kateri boš moči spet združil z Blažem Popovskim in Makom Tepšičem, s katerima si sodeloval že v predstavi Služkinji (J. Genet). Kaj lahko pričakujemo?

Z Blažem in Makom smo se ujeli že pri projektu Služkinji. In čeprav se tudi tokrat njuna lika spravita na mojega, je tema povsem drugačna. Lotevamo se razizma in nasilja v družbi, kar je zelo aktualno, če hočemo ali ne. Pomislimo samo na to, kar se je pred kratkim dogajalo čisto blizu nas, v Dragonji. Te male ljudi, ki se odpravijo na pot s trebuhom za kruhom, s telefonom v žepu ali brez, želim upodobiti v svojem liku. Koliko malih dram se zgodi tem ljudem, a nikoli ne bodo prišle do nas? Prav te male drama bi radi uprizorili na odru Gledališča Koper. Želim si, da bi občinstvo, ki bo gledalo predstavo Indijc hoče u Bronx, razumelo, da morajo imeti vsi ljudje možnost za to, da živijo in ljubijo, ne glede na to, od kod prihajajo.

Za to predstavo se učiš tudi hindijščine. Kako ti gre?

Imam srečo, ker je sistem stavkov zelo podoben našemu. Je pa težava, ker je veliko polglasnikov in različnih samoglasnikov, in vse to je treba obvladati. Vendar imamo dobrega lektorja in mislim, da mi uspeva. V resnici pa mislim, da je gledališče medij, ki ne potrebuje prevajalca. Ko igramo z besedami, igramo predvsem s čustvi, in če smo pri tem dobri, gledalec ne potrebuje prevoda.

Kaj si želiš za leto 2022?

Mislim, da tisto, kar si želimo vsi: se vrniti k samemu sebi.

NAŠA HIŠICA

Pred dnevi smo v gledališču premierno uprizorili tekst Branka Čopiča Ježeva hišica. Gre za zelo znano zgodbo, ki smo jo poznali vsi v Jugoslaviji rojeni otroci, saj jo poleg napete pripovedi krasijo tudi duhovite in spevne rime, vse pa je zelo nazorno in sugestivno ilustrirano. Še danes vidim Ježovo stanovanje, opremljeno s kuhinjo in dnevno sobo, v polkrožni luknji pod koreninami drevesa. Zgodbica otroke uči, da je dom pomembna stvar. Da si v njem varen, miren in da ti je lepo. Lepo je tudi iti na obisk, lepo je biti vljuđen, skuhati večerjo za goste in podariti cvetje. Prav nič pa ni lepo, če si preveč radoveden, privoščljiv in škodoželjen, ker prav zaradi tega na koncu nastradaš ti sam.

Zgodbica, ki je doživela nešteto ponatisov in uprizoritev, je namenjena otrokom prve triade, ker prijazno in duhovito (za to mora poskrbeti umetniška ekipa) razpira temeljne etične, moralne, psihološke, tudi religiozne standarde, ki jih otrok sprejme v svojem prvem domu, v svoji družini. Od tu gre prva človekova pot, tu se sprožijo vse nadaljnje akcije. Pomembno je, da te nauči, da si odgovoren za svoj dom, da si skrben in čuteč.

Lahko bi rekli, da zgodbica riše človeško vertikalo, tisto najosnovnejšo, ki jo navsezadnje iščemo v vseh stresnih trenutkih svojega odraslega življenja. Kaj je tisto, kar je nad mano? Kaj je večje od mene? Od kod prihajam in kaj prinašam s sabo? Sem res edino merilo vsega jaz in moja moč? Je užitek edino merilo moje uspešnosti? Pomembno si je postavljati ta vprašanja in še številna druga, ko si otrok, ko si mlad in odrasčajoč. To pa zato, da ko odrasteš, ne čutiš potrebe, da bi svoj dom ogradil z rezilno žico, da bi pošiljal vojsko na prag, da z orožjem, uperjenim v majhne otroke in njihove mlade starše, brani vstop v tvoj lep, urejeni dom. Mogoče je v Čopičevi zgodbi še veliko topline, ki smo je bili javni v socialistični ureditvi in zdaj, opremljeni z novodobnimi orodji za vrednotenje resnice, prava, higiene in zakonitosti, le z nostalgijo gledamo nanjo. Ker danes na poti v naš dom umirajo otroci. In to se nam zdi prav. Sicer bi verjetno kaj naredili.

PISMO NA DANSKO

Decembra so splet in časopisi polni preglednih člankov o preteklem letu, zato se mi je porodila zamisel, da bi povzela najbolj brane članke na Danskem, a verjetno nisem edina, ki si ne želi brati še enega besedila o koronavirusu in še eni novi različici in cepivih ter statistiki obolelih, zato tokrat leto kolumn zaključujem z zanimivostmi o Danskem, ki jih morda še niste slišali. Danska velja za eno najstarejših kraljevin na svetu. Prvi prebivalci pa so se na območje današnje Danske naselili že okrog dvanajst tisoč petsto leti pred našim štetjem. Če je kraljevina med najstarejšimi, pa danska zastava »Dannebrog« velja za najstarejšo zastavo na svetu, ki se še vedno uporablja kot zastava samostojne države. Prvi zapis o obstoju sega v leto 1219. Ko že govorimo o številkah, je za Slovence skoraj nepojmljivo, da ima najvišji vrh v tej severni državi samo sto sedemdeset metrov nadmorske višine. Res, da nimajo gora, kot jih imamo v Sloveniji, a se lahko pohvalijo s pravo pravcato puščavo. Blizu najbolj severne točke države Skagen se nahaja puščava, ki jo veter počasi, a vztrajno premika proti notranjosti polotoka. Iz sipin puščave lahko vidimo morje na obe strani, nikjer v državi pa nismo od morja oddaljeni več kot eno uro vožnje oziroma dvainpetdeset kilometrov. Če smo pred tedni lahko zasledili novico, da je sneg pobelil Dansko in nekatere ljudi prisilil celo, da so prespali v lkei, pa dež ni nič neobičajnega, saj dežuje v povprečju kar sto sedemdeset dni v letu. Danci so veliki ljubitelji kave, saj jo v povprečju odrasli spijejo štiri skodelice na dan. Vsak dan pa pojedjo tudi vsaj en kos črnega rženega kruha. So zelo srečen in vljuđen narod, čeprav v danščini ni besede »prosim«. Morda je najbolj znan pisatelj vseh časov Hans Christian Andersen, ki je zapisal, da je življenje samo najčudovitejša pravljica in vsem vam želim, da bi bilo tudi vaše življenje v naslednjem letu kar se da čudovita pravljica.

STRIC IZ AMERIKE

Leta 1950, kmalu po drugi svetovni vojni, je Detroit s svojih tekočih trakov izbruhnil osem milijonov avtomobilov. Do konca desetletja je Amerika imela že sedemdeset milijonov registriranih avtomobilov in novo avtocestno omrežje. Američani so se začeli naseljevati v predmestjih ter za vedno spremenili geografijo dežele v ameriške sanje. V letih, ko so gradili ameriški mit, se je preselil vsak peti prebivalec dežele. Biti Američan je takrat pomenilo živeti - domnevno - v sistemu, ki je nagrajeval že to, da si Američan, da rad trdo delaš, da prejmeš nadomestilo za tveganje in inovativnost, da se ljubiš in poročaš kolikor te je volja, da je vera tvoja intimna pravica in si varen pred zastraševanjem in krajami politikov. Ameriške sanje. Ta kliše Američanov se ni spajal zgolj s fizično mobilnostjo češ, Američani živijo v avtomobilih, temveč tudi s klišejem, za primer, o socialne mobilnosti, ko ljudem uspe, da se osvobodijo revščine. Kot takrat, ko so se sredi devetnajstega stoletja množično selili iz Nove Anglije na bolj plodna ozemlja srednjega zahoda. Mobilnost Mormonov, ki so, da bi se izognili verskemu preganjanju, naložili premoženje na vozove in se odpeljali tisoč milj proti zahodu. In mobilnost temnopoltnega prebivalstva, ki je pribežalo z ožarjenih plantaž ameriškega juga v Chicago, Pittsburg in Cleveland, v siva industrijska mesta, kjer je bil boljši zaslužek. Ta Amerika pa se je postopoma zadihana zaustavila. Tik pred kovidom je na devet prebivalcev le še eden zamenjal prebivališče. V gibanje oziroma v beg je Američane šele ponovno poglala pandemija koviida. Po nekaterih statistikah se je od marca 2020 do marca 2021 približno šeststo tisoč ljudi odselilo iz velikih urbanih središč v srednja velika mesta, več kot sedemsto štirideset tisoč ljudi pa na podeželje in v majhna podeželska mesta. Ob dejstvu, da je v Ameriki zaradi koviida umrlo že osemsto tisoč ljudi, torej več, kot se jih je odselilo, bo kovid za Ameriko imel zelo dramatične demografske posledice. Kovid je v Ameriko vrnil mobilnost. Seveda razlog ni zgolj pandemija, temveč že pred tem internet in možnost dela na razdaljo. Kovid je ti dve opciji spremenil v nujo, v nov vsakdan, saj je zaradi prepovedi prihajanja na delovno mesto, delo na razdaljo vpeljal kot novo stvarnost. Trenutno še ni mogoče ugotoviti, kakšne bodo posledice teh premikov za gospodarstvo. Dejstvo pa je, da v Ameriki zdaj manjka delovne sile, da mnoge restavracije ne morejo poslovati, da gradbišča stojijo, če omenimo samo nekatere gospodarske panoge. Trenutno preprosto ni ljudi, ki bi še hoteli opravljati takšna in podobna dela. Se morda rojeva novi ameriški sen?

OB IZTEKU LETA

Izteka se leto, vstopili smo v mesec obračunov in načrtovanju smelih izzivov. Ker se moramo ozreti nazaj, se pri tem ne moremo izogniti pandemiji. Tako kot predhodno, je tudi iztekajoče leto zapustilo globoko sled, pri veliki večini prav v nezavedno, zato lahko samo upamo, da ob vseh globokih pretresih celotnega človeštva, skoraj vsakega posameznika, tudi iztekajoče leto ne bo nikoli pozabljeno. V dobrem in slabem. Pandemija je v četrtem valu ponovno zamajala zdravstveni sistem, ponovno so se razkrile vse nakopičene slabosti kljub nerazumevanju napovedi o prepotrebni ukrepih v srce sistema, kader in znanje. Oprati vest z dodatnimi infrastrukturnimi vložki je lahko, a dvomim, da bodo pridobljene izkušnje pripomogle k vizionarski izhodni strategiji zdravstvenega sistema kakor tudi družbe. Pogrešam namreč poglobljeno analizo posledic na naše temeljne vrednote, solidarnost, enakopravnost in pravičnost. Vrednote, ki naj bi jih družba skozi desetletja vgradila v vse svoje pore. Pandemija jih je razblinila, naš razcepljen genom jih je sesul. Uspeli smo se razdeliti, uspeli so nas razdeliti. Spet! V vsakem najdemo komplementarnost, tako v znanstvenikih kot cepilcih. Kmalu bomo drva kupovali samo, če so cepljena. Iz komplementarnosti preidemo v razdiralnost, ni več smeja.

A upanje umira zadnje, zato v tem norem decembru, okrepljeni s skupinskim spominom, se vsi in vsak posameznik ozirimo naprej, se sprostimo, zadihajmo in veselo ter igrivo stopajmo dalje. Kako daleč, naj se odloči vsak sam. Poskrbite za okolico, poskrbite zase, za svojo dušo in telo. Potrebno je končno stopiti skupaj, v kolikor želimo ustvarjati in obstati tudi v prihodnje. Menim, da je napočil čas streznitev, potrebno se bo privaditi in pričeti živeti s kovidom!

Naj zaključim. Iskreno vam želim, naj vsakdo najde svojo pot smeha, sreče, veselja, zdravja v sočni modrini, kjer bodo vedno odmevali Grateful Dead z Jerry Garcio ... »So many roads I know, all I want is one to take me home.« Ali v prostem prevodu ... Po toliko poteh sem hodil, a želim si le tiste, ki me odpelje me domov. Vse dobro!

PARKIRNA HIŠA SONCE SE BO PO NOVEM LETU PRIČELA DVIGOVATI

Po tem, ko je letošnja pomlad Koper pridobil težko pričakovano parkirno hišo Belveder, s katero je mesto postalo bogatejše za 466 parkirnih mest in s katero si želi občina med drugim omejiti pojavnost avtomobilov v starem mestnem jedru, se za poslovnim objektom Barka že kažejo obrisi nove garaže hiše, poimenovane Sonce. Ta bo občanom in obiskovalcem največjega mesta Slovenske Istre ponudila dodatnih 462 parkirnih mest.

PILOTI DVAJSET METROV V GLOBINO

Izvajalec, Gradbeno-inženirsko podjetje Makro 5 gradnje d.o.o., je na delu parkirišča za Barko z deli pričel avgusta letos. Sprva je na omenjenem območju pregledal obstoječo komunalno infrastrukturo, opravil geomehanske raziskave tal in izvedel testne vrtine, kar je narekovalo izvedbo globokega temeljenja z uvrtnimi armirano-betonskimi piloti, ki v globino merijo od šestnajst do dvajset metrov. Občina je med tem poskrbela, da je se je z omenjenega območja odstranilo tudi nekaj več kot trideset dreves zimzelenega hrasta, ki so svoje mesto dobili na območju Parka urbanih športov na Bonifiki, kjer se mladina že uri na v letos izgrajenem skate parku.

V IZVEDBI ARMIRANO-BETONSKE GREDE

»Trenutno je na gradbišču zelo živahno. Vreme

nam dovoljuje nemoteno izvedbo del skladno s predvideno časovnico. Na delu ob poslovnem objektu Barka smo z globokim temeljenjem - pilotiranjem že zaključili, nadaljujemo s pripravo in izvajanjem armirano-betonskih gred. V začetku prihodnjega leta je predvideno postopno izvajanje talne plošče, nato se bomo pričeli dvigovati. Z enakim sosledjem del se bomo pomikali proti drugemu delu objekta,« trenutno stanje in prihajajoča dela pojasnjuje vodja gradbišča **Enes Sukanović**. Vodja projekta pri Makro 5 gradnjah, **Miha Zadel**, dodaja, da bi morala biti, v kolikor ne bo prišlo do nepredvidenih zapletov, trietažna armirano-betonska konstrukcija v obliki skeleta zaključena do pomladi. Sledilo bo izvajanje vizualno atraktivne kovinske fasade, uvoznih in izvoznih poti v garažo, avtobusnega postajališča pred vhodom v objekt ter zunanje ureditve.

PRILAGAJANJE ARHITEKTURNE ZASNOVE

Prvonagrajeni na natečaju za arhitekturno zasnovo garažne hiše Sonce, arhitekti skupine Kombinat, objektu puščajo priložnost za transformacije. »Arhitekturna zasnova garaže v prihodnosti omogoča tudi možnost prilagoditve dela ali celote stavbe drugačni namembnosti, kar je danes v svetu eno ključnih izhodišč pri načrtovanju, še posebej pri parkirnih hišah, vse več pa je že primerov prilagajanja tudi v praksi,« so zapisali v opisu projekta.

DODATNI ZAVIJALNI PAS BO PREPREČIL MOREBITNE ZASTOJE

V garažni hiši, katere zaključek je predviden ob koncu poletja prihodnje leto, bo poleg običajnih parkirnih mest, zagotovljenih tudi triindvajset prilagojenih invalidom ter devet primernih za družine. Na Ankaranski cesti je občina predvidela

ureditev uvoza in izvoza v garažo po dodatnem zavijalnem pasu, ki bo preprečil morebitne prometne zamaške ob gneči pri vstopu v objekt. Promet v objektu bo organiziran po enosmernem vozišču, s prehodi, ki bodo urejeni na sredini objekta. V garažni hiši so predvidene tudi javne sanitarije.

POLEG IZGRADNJE DVEH GARAŽNIH HIŠ PREDVIDENE ŠE DODATNE INVESTICIJE

Mestna občina Koper poleg letošnjega dokončanja podzemne parkirne hiše Belveder z nadzemnim poslovnim delom ter lično urejenim parkom na Muzejskem trgu nad njo ter v prihajajočem letu dokončanja garažne hiše Sonce načrtuje tudi celovito ureditev parkirišča na Benčičevi ulici na Markovcu, v okviru katerega bodo uredili tudi dostop (stopnišče) s Ceste na Markovec, in celovito rekonstrukcijo garažne hiše na Krožni cesti, ki jo bodo sklenili v letu 2023, so sporočili iz kabineta župana.

Na vprašanje, kakšna je občinska vizija ureditve prometa v starem mestnem jedru Kopra, na občini odgovarjajo: »Z izgradnjo PH Belveder smo naredili pomemben korak najprej k celoviti ureditvi mirujočega prometa v mestnem jedru ter dvigu kakovosti življenja in bivanja v njem. Na ta način smo namreč dosegli, da dragocen in edinstven mestni prostor po več desetletjih naposled osvobodimo pločevine in ga namenimo novim vsebinam. V prihodnjih letih načrtujemo

postopno sproščanje parkirnih površin tudi na drugih delih mestnega jedra, z zavedanjem, da moramo spremembe uvajati postopoma in v sodelovanju z ljudmi, ki tukaj živijo in delajo. Pogoj za ukinitvev parkirnega mesta je zagotovitev nadomestnega v neposredni bližini. S tem namenom smo naročili prometno študijo, v okviru katere bomo podrobneje proučili prometne tokove v in izven mesta, kot tudi prepoznali dejanske potrebe različnih skupin uporabnikov in razumeli njihove prometne navade. Le ta način bomo lahko zasnovali dolgoročno strategijo razvoja prometa in parkirne politike v mestnem jedru,« z optimizmom zrejo v prihodnost.

PO MESTNEM JEDRU, TUDI DO GARAŽNIH HIŠ Z BREZPLAČNO KURJERCO

Že drugo leto zapored pa se je mogoče po trgih in ulicah starega mestnega jedra Kopra brezplačno peljati s tremi tako imenovanimi Kurjerci, ki so, kot je mnogim zagotovo že znano, prvenstveno namenjena prebivalkam in prebivalcem mestnega jedra. Kot sporočajo z občine, izvajalec mestnega prometa števila prepeljanih potnikov sicer uradno ne evidentira, kljub temu pa ocenjujejo, da je uporabnikov Kurjerc veliko. S pridom jih za prevoz po vsakdanjih opravkih uporabljajo starejši in gibalno ovirani, družine z mlajšimi otroki, študentje, z veseljem pa se s prikupnimi vozili na električni pogon po opravkih zapeljejo tudi obiskovalci iz

sosrednjih obalnih mest ter v poletnih mesecih mnogi turisti. Spomnimo, da Kurjerce nimajo vnaprej načrtane trase. Vožnja se, kot so zapisali pri ponudniku storitve, prilagaja potrebam uporabnika. Kurjerce vozijo po vseh večjih in lažje prevoznih ulicah, na koncu katerih so urejena obračališča. Ob upoštevanju vseh zaježitvenih ukrepov, se z vozili lahko peljete vse dni v letu med 8.00 in 21.00 uro.

Sklenemo lahko, da rešitve za razbremenitev mestnih jedr v obalnih mestih ni moč iskati le v izgradnji novih parkirnih hiš ter uporabi Kurjerc, pač pa v spremembi potovalnih in parkirnih navad občanov in občanov ter seveda vseh, ki v Slovensko Istro zahajajo. Pogled v severne države starega kontinenta ponuja prenekatero okolju in mestnemu vrvežu prijaznejšo prakso. Kolo je že prva med njimi.

ŽELIMO VAM PRIJETNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO 2022.
VELIKO POSLOVNIH USPEHOV,
ZDRAVJA IN OSEBNE SREČE.

MAGISTRSKI ŠTUDIJ ZA NADZORNIKE UPRAVLJANJA PODVODNIH DRONOV

Fakulteta za pomorstvo in promet Univerze v Ljubljani je pričela izvajati izjemno zanimiv program, ki vsebuje delo z najodobnejšimi principi in pristopi, kar jih pozna pomorstvo.

Docent doktor **Aleksander Grm** iz Fakultete za pomorstvo in promet nam je pojasnil, da je Smart Sea samostojni magistrski študij, ki se razvija v Erasmus plus programu. »Erasmus je evropsko združenje za znanje, v katerem potekajo pedagoške dejavnosti, izmenjave študentov, izmenjave profesorjev in s tem tudi možnosti oblikovanja različnih projektov. Eden od takih je izdelava novih programskih usmeritev, novih študijskih programov, ki vključujejo interdisciplinarnost ter širšo evropsko povezavo. Na podlagi tega smo postali partner v projektu Smart Sea,« pove.

Kaj to pomeni? Docent doktor Grm poudari, da je v vsaki pomorski dejavnosti poleg storitve tudi nadzor. »Najprej bi izpostavil nadzor varnosti, saj morajo biti tudi na morju ladje tehnično brezhibne, zato so nadzorovane. Da bi bil ta nadzor kakovostno opravljen, potrebujemo strokovno usposobljen kader. Študij pomorstva na FPP že v osnovi daje znanje za takšen kader, novi podiplomski program pa to znanje še nadgradi za specifične potrebne podvodnih opazovanj in nadzora ladij in pristaniških struktur,« razlaga.

Ob tem izpostavi, da se z najnovejšo tehnologijo lahko opravlja tudi oddaljen nadzor in to je njihov osnovni motiv pri programu, ki združuje pomorsko dejavnost s pomočjo sodobnih tehnologij, ki jih predstavlja tako imenovani svet IOT (Internet of Things). »Ideja se je začela uresničevati, zato smo začeli iskati primere dobre prakse in osredotočili smo se na smer upravljanje podvodnih plovil. S podvodnimi

plovili lahko nadzorujemo marsikaj, tudi nadzor podvodnega dela trupa ladje, kjer pregledate kakovost, obraščenost trupa, lahko pregledate tudi stanje na propelerju, krmilu, ... Če ste to želeli narediti do sedaj, ste potrebovali potapljača ali ladjelednico, kjer ste to ladjo dvignili in opravili pregled. S pojavom dronov, dostopnih podvodnih plovil, lahko to nekdo naredi za vas za občutno nižjo ceno in bolj kakovostno, saj ste lahko prisotni tudi vi kot naročnik in opazujete proces celotnega dogajanja.«

Izpostavi: »Jaz kot naročnik sem na primer Danec, imam dansko podjetje, moja ladja pa se nahaja v Kopru in bi potrebovala takšen nadzor. Kaj naredim? Napišem e-pismo, dobim nekoga v bližini, ki opravlja podvodne nadzore s pomočjo drona, poveževa se in opravi celoten nadzor, jaz pri tem nadzoru sodelujem na daljavo (iz pisarne na Danskem) in gledava isto stvar. Tako nadzornik kot naročnik imata veliko izkušenj, dve visoko strokovno usposobljeni osebi, ena na Danskem, ena v Kopru, komunicirata in sodelujeta pri tem nadzoru. Zadeva poteka v nekem virtualnem svetu, a se lahko izvaja vrhunski nadzor,« je prepričan docent doktor Grm.

Kot je pojasnil, je bila to motivacija. Dobiti skupino, ki bo pričela z uposabljanjem operaterjev, ki bodo upravljali podvodna plovila ob tem, da morajo opraviti določene izpite, s pomočjo katerih postanejo zapriseženi nadzorniki, ki jih potrdi pooblaščen podjetje ali državni organ. Nadzorniki namreč potrebujejo registrsko dovoljenje.

Program se je pričel četrtega oktobra 2021,

že leta 2019 pa so se že pričeli dogovarjati o tem projektu. Predvidenih je štirideset mest za podiplomske študente, ki bi se delili na dvajset študentov v Portorožu in dvajset študentov v grškemu Solunu.

Projekt se že izvaja in predavanja potekajo »online«. Sama izvedba je sestavljena iz dveh semestrov, vsak semester obsega deset predmetov in se zaključí s projektno nalogo, ki se izvede v obliki dvotedenske izmenjave, kar pomeni, da slovenski študentje odpotujejo v Solun in grški študentje v Slovenijo. V tem času je jasno določen projekt, ki se bo izvajal. V programu je predvidena priprava merilnih senzorjev in njihova sklopitve za spremljanje v realnem času ter delo na podvodnem dronu, ki je sestavljeno iz priklopa senzorjev, meritev, vodenjem..., vse z uporabo sodobnih tehnologij. Po zaključku izpitnega obdobja se opravlja enomesečna magistrska naloga pri enem od štirih partnerjev (Grčija dvakrat: RINA Greece, Danaos, Poljska MUS in Francija Creo Ocean). Diplomsko izda Univerza v Grčiji. Letos je vpisanih šest slovenskih študentov.

»S tem programom bomo dobili usposobljene ljudi, ki bodo sposobni upravljanja s podvodno nadzorno opremo. Z izkušnjami in znanjem bodo imeli možnost pridobiti certifikat usposobljenega nadzornika. To so ljudje, ki bodo kasneje delali v pomorski industriji in bodo lahko opravljali celoten nadzor na daljavo za podvodni del storitve,« je zaključil docent doktor Grm.

VSA SLOVENSKA ISTRA TUDI LETOS POVEZANA V DOBRODELNI AKCIJI RADIA CAPRIS

Ekipa Radia Capris je tudi v letošnjem decembru zagnala največjo dobrodelno akcijo v regiji Hladilnik toplega srca. Gre že za šesto zaporedno akcijo, v kateri zbirajo predvsem praznične dobrine za otroke iz socialno ogroženih družin, ki prihajajo iz Obalno-kraške regije.

Dobrodelnost je podprl tudi obalni rapper Drill. (foto: Jakob Bužan)

Večje donacije dobrin so prispevali tudi različni lokalni športni klubi - na fotografiji člani FC Koper. (foto: Jakob Bužan)

Dobrodelni akciji so se tudi letos priključili številni posamezniki, podjetja in organizacije iz lokalnega okolja. V Caprisov terenski studio, ki se letos nahaja v neposredni bližini drsališča pri nekdanji stavbi luške kapitanije v Kopru, prinašajo sladke dobrine, nepokvarljiva živila, izdelke za osebno nego in čistila. Torej vse, kar bo otrokom in družinam nekoliko polepšalo ta praznični čas. Prispevke lahko posamezniki sicer odlagajo tudi v zbiralne košare, ki so postavljene v trgovinah Eurospin.

Dobrodelna akcija je prav v teh dneh na vrhuncu, radijci pa jo bodo zaključili enaintridesetega decembra. »Tudi letos pomagamo otrokom

in njihovim družinam, ki živijo v hudem pomanjkanju in prihajajo iz obalnih občin. Skupna pomoč je nadvse dragocena še posebej letos, ko se lokalna društva prijateljev mladine pri svojem delu soočajo z vse težjimi primeri,« pravi odgovorni urednik Mitja Čehovin. Praznični paketi, ki vsebujejo darovane dobrine, sicer k družinam prihajajo vsak dan, za kar skrbijo pri petih društvih prijateljev mladine - Koper, Izola, Piran, Sežana in Ilirska Bistrica.

S Hladilnikom toplega srca so na Radiu Capris doslej pomagali že več tisoč družinam v vsej regiji, vanjo pa se povezujejo tudi nekatera lokalna podjetja, ki za družine v največjih stiskah donirajo denarna sredstva. Slednja Zveza

prijateljev mladine Slovenije nato nameni za kritje nujnih stroškov, ki jih te družine ne zmorejo plačati (računi za vodo, električno energijo ali ogrevanje). Tem družinam je sicer mogoče darovati tudi preko sms sporočila, poslanega na 1919 (ključna beseda: OBALA5).

Radio Capris od srede, prvega decembra svoj program vsak dan oddaja iz dogodka Fantazima v Kopru. Tudi letos so za poslušalce poleg dobrodelnih aktivnosti pripravili veliko zabavnega programa in številne "mini koncerte", ki jih neposredno prenašajo po svojih spletnih kanalih.

Mlada lokalna zasedba Žavbi Brothers v terenskem studiu z voditeljicama Klaro Beltram in Jano Pogačnik. (foto: Jaka Ivančič)

Jutranja voditeljica Suzana Srdić in Nejc Špeh v studiu Hladilnika toplega srca, ki je odprt čisto vse dni v decembru, vključno z božično soboto. (foto: Jaka Ivančič)

KAKO DO SVOJEGA STANOVANJA?

V današnjih časih se mnogi sprašujejo, kako do lastne nepremičnine. Trg je neizprosno, novih stanovanj pa ni veliko. V tem delu Slovenije je to še večja težava, saj se stanovanja prodajajo hitreje in po znatno višjih cenah kot drugje. Mnogi si želijo urediti bivanjski prostor, zato smo pripravili nekaj napotkov, kako do lastne nepremičnine. Trenutno so stanovanjski krediti zelo ugodni, kar pomeni, da je ta čas primeren za nakup lastnega stanovanja ali hiše, če imate redne prihodke in izpolnujete druge zahteve za najem kredita.

Najpomembnejše pri najemu kredita je upoštevanje vaše kreditne zmožnosti. Kaj to pomeni? Vaša kreditna sposobnost pomeni, kolikšen znesek ste mesečno zmožni plačevati, da vam ostane še dovolj denarja za normalno življenje. Najslabše se je namreč prezadolžiti, saj so posledice lahko zelo resne. Svetujemo, da ste pri preračunavanju kreditne zmožnosti stvarni. Pri tem imejte v mislih tudi druge, večje in nepredvidene stroške, ki lahko nastanejo v času odplačevanja kredita. Banka Slovenije ocenjuje, da vam mora za normalno preživetje ostati šestinsedemdeset odstotkov bruto minimalne plače.

Preden pa se lotite iskanja najbolj ugodnega posojila, morate največkrat imeti privarčevanih vsaj dvajset odstotkov pričakovane vrednosti nepremičnine. V teh časih je to zelo veliko denarja. V določenih primerih je možno dobiti tudi višji delež kredita, vendar bo brez lastnih sredstev najem posojila dražji in težji, pa tudi možen ni na vseh bankah.

Ko izpolnujete te pogoje, pričnite iskati najboljšo hipotekarno ponudbo. Naš nasvet je, da se ne potrebujete strinjati z vsem, kar vam banka ponuja, zato se skušajte pogajati. Banka vam »proda« hipoteko, zato se lahko z njimi tudi dogovarjate za ceno te hipoteke oziroma višino obrestne mere za odobreno posojilo. Dogovoru sledi podpis posojilne pogodbe in takrat lahko podpisete tudi pogodbo o nakupu nepremičnine in opravite ostale formalnosti. Banka plača znesek odobrenega posojila, vi pa pričnete odplačevati posojilo.

Poudarjamo pa, da izberete nepremičnino, ki vam je zares všeč, saj boste kredit še dolgo odplačevali, zato je pomembno, da ste s svojo odločitvijo res zadovoljni.

Branko Lončar

Obala nepremičnine d.o.o.
Obala 16,
6320 Portorož
Tel 05 674 10 30
Mob 041 35 22 00
info@obala-nepremicnine.si

ELEKTROCENTER

Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganeljska c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

Za vaš hitrejši nakup sedaj z novim načinom samopostrežbe • Vabljeni v prenovljeno specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom!

GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož
Obala 125, 6320 Portorož
tel.: 05/677-85-80
GSM: 031/637-176
e-mail: bogdan@vbs.si

**komunala
Izola - Isola**

Naj čarobnost prihajajočih praznikov
prinese iskrene odnose in tesno stkane vezi,
ki bodo navdih za nove skupne uspehe.

Vesele praznike ter srečno in zdravo 2022
vam želi kolektiv Komunale Izola d.o.o.

Possa la magia delle festività portarci
rapporti sinceri e legami stretti
che ispireranno nuovi successi collettivi.

Buone feste e un felice e sano 2022 vi augura
il personale dell'azienda Komunala Isola S.r.l.

Naj vas ogreje
pooblaščen monter

PROTERM.I.C
INŠTALACIJE & SERVIS

Čurin Igor s.p.
041/637-727
www.protermic.si

MideaGroup
humanizing technology

CLIVET
Home

Sphera EVO 2.0

Ustvarite si svoje podnebje s toplotnimi črpalkami **Clivet**.

- ✓ Split toplotne črpalke z integriranim bojlerjem sanitarne vode
- ✓ Split toplotne črpalke s stensko enoto
- ✓ Monoblock toplotne črpalke

ErP TOP SYSTEM EFFICIENCY 55°C A++ L A+

**Hitro do
specialista,
posega in
fizioterapije.**

Specialisti+

080 26 64

Vaš partner za zdravje.

triglavzdravje

triglavzdravje.si

KONDIICIJA IN MOČNE NOGE!

Sabrina Simonovich

Ne glede na to, ali boste to zimo smučali ali deskali, je zelo koristno ojačati noge in izboljšati kondicijo. Če načrtujete prav take počitnice, potem vam bo naslednja telesna priprava omogočila še večje uživanje na belih strminah in tudi bolj varni boste pred morebitnimi poškodbami!

Kondicijska pripravljenost nam omogoča, da se ob intenzivnejšem naporu ne utrudimo toliko, da nam ne zmanjkujeta sape. Močne mišice nog nam omogočajo bolj lahkotno gibanje, kasnejša utrujenost nog, med smučanjem pa lažje pritiskanje robnika smuči na podlago in torej bolj pravilno smučanje, manj ustavljanja na progi zaradi pekočega občutka v nogah, bolj stabilne kolenske sklepe in posledično manjšo možnost poškodb ob morebitnem padcu itn.

Priporočam tek z vmesnimi šprinti ali hitro hojo po ravnem in v hrib. Intenzivnost naj bo po postopnem ogrevanju takšna, da nam je tako vroče, da se začnemo potiti, a se še vedno lahko pogovarjamo. Po približno desetih minutah vadbe, ko smo dobro ogreti, začnemo z intervali, kjer dvignemo intenzivnost vadbe (teka ali hoje) tako, da povečamo hitrost v primeru teka ali hodimo z isto hitrostjo v hrib v primeru hitre hoje. Koliko bodo intervali trajali, ko boste s to vadbo začeli, je odvisno od vaše trenutne telesne

pripravljenosti. Poskusite pa vsakič malo dlje. Tudi dolžina odmora med intervali je odvisna od trenutnega stanja, poskusite se ne preveč spočiti, a takoj, ko je možno, začnite z naslednjim intervalom. S časom naj postanejo intervali vedno daljši ali intenzivnejši (večja hitrost), odmori pa vedno krajši. Tako vadbo izvajajte še približno deset do dvajset minut.

V zadnjem delu vadbe boste naredili nekaj vaj za moč nog, in sicer:

- Počep do pravega kota v kolenskem sklepu (lahko s hrbtom ob steni/drevesu...), ki ga zadržite čim dlje, na primer prvič trideset sekund, drugič petintrideset sekund, tretjič štirideset sekund itn.
- Skok iz globokega čepa ali žabji poskoki deset do petnajstkrat.
- Počepi v izpadnem koraku: najprej stopite z eno nogo velik korak naprej tako, da boste, ko pokrčite nogi, oba kolenska sklepa pokrčena do pravega kota, sprednje koleno bo nad stopalom, zadnje koleno pet centimetrov nad

podlago, ponovite deset do petnajstkrat z vsako nogo.

Vse tri vaje prve dve do tri vadbene enote naredite le enkrat, potem jih pa začnite ponavljati po dvakrat ali kasneje trikrat. Med vajami naredite nekaj globokih vdihov in izdihov, lahko spijete požirek vode in nadaljujete. Med vajami ne počivajte več kot minuto.

Zaključek vadbe bo lahkoten tek ali hitra hoja kot pri ogrevanju, z najnižjo intenzivnostjo še pet do deset minut oziroma kolikor vam ustreza. Vadite vsaj dva do trikrat na teden.

Vadba z intervali ne bo pripomogla le k boljši kondiciji, ampak tudi k izgorevanju večjega števila kalorij kakor vadba z vedno enako intenzivnostjo. V času praznikov, ko so naše mize polne dobrot, vam bo zagotovo torej tudi v pomoč k uravnavanju telesne teže!

Sabrina Simonovich, prof. športne vzgoje, trener fitnesa, učitelj joge, učitelj in trener alpskega smučanja, prehranski svetovalac, www.sabrinafit.eu.

Katja Kozlovič

OBRED PRAZNOVANJA

Decembrski prazniki nas lahko napolnijo ali izpraznijo.

Ljudje smo obredna bitja, zato potrebujemo praznike, zunanji okvir, da lahko izražamo svoja čustva, najgloblje potrebe in hrepenenja. Odnos je nekaj, po čemer vedno hrepenimo. Človek je v samem jedru bitje odnosov, zato celo življenje hrepeni in se zavzema za odnos z drugimi, za ljubezen, saj hoče biti ljubljen in želen. To je naša osnovna potreba, ki je vrojena v nas in ima enakovredno mesto med vsemi drugimi osnovnimi potrebami. Velikokrat bi jo želeli premestiti z drugimi, zunanjimi "nadomestki", vendar je narava močnejša in bo vedno pokazala na to našo osnovno potrebo po odnosu. Praznovanja so velika priložnost, da to potrebo zapolnimo in poglobimo odnos.

Vsi obredi praznovanja nam lahko pomagajo, a če pri tem ni odnosov, nam ostanejo zgolj okrasitve in darila, vse ostalo pa je boleče prazno. Prazniki nas zato res lahko izpraznijo. Po drugi strani pa nas lahko napolnijo, če seveda v to tudi nekaj vložimo – z odnosom. **Najgloblji pomen praznikov je osredotočenost na odnose**

Priprava na praznike ni namenjena samo okrasitvi in ureditvi doma. Pomembno je, da se odrasli notranje "uredimo" in umirimo, da bomo pripravljeni v tem času vstopati v odnose in nameniti pozornost

najbližjim. Če smo na to pripravljeni, potem bo to res pravo doživeto praznovanje, sicer je vse le folklor, ki se ponavlja iz leta v leto. Napišemo voščilnice, lahko gremo k polnočnici, kupujemo in obdarujemo, vendar so to samo zunanji okviri praznikov. Vse to postane tako izjemno prazno, če ne zmoremo vstopati in biti v odnosu.

Pri tem mislimo predvsem na tiste najpomembnejše odnose, ki jih živimo v družini. Dobro je, da v tem času starši zmorejo svojim otrokom povedati najbolj preproste stvari, ki jih med letom niso povedali ali so šle mimo: da jih imajo radi, kaj so v tem letu doživeli ob njih, zakaj so nanje ponosni. Poleg tega je lepo, da si partnerja med seboj izrazita naklonjenost in podelita, kaj je tisto, kar občudujeta drug na drugem. Če so odrasli oziroma starši sposobni tega in so to prazniki odnosov, je to popolnoma nekaj drugega. Božič ni samo praznik družine v nekem obrednem smislu, ampak je to globok praznik, ko partnerja dobta priložnost za najgloblji stik med seboj in s svojimi otroki. Če pa starša pričakujeta od otrok, da ju bodo razveseljevali, potem bodo otroci to zapolnili z negativnimi čutenji.

Največ, kar nam prinašata božič in novo leto, so trenutki, ko se družina zbere skupaj, ko se obiskujemo,

srečujemo in negujemo odnose z najdražjimi.

Darila iz najglobljšega sočutja do ljudi

Tudi darila so lahko kupljena kar tako ali pa jih kupimo z mislijo na človeka, ki ga imamo radi; ob odpiranju daril mu povemo, katere želje smo »zavili« v dar. To je izraz globokega sočutja in spoštovanja, saj moramo tega človeka doživeti v sebi, da mu lahko nekaj poklonimo. Sicer kupujemo darila zgolj zaradi tega, da nekaj damo, ker pač moramo dati. Z darilom gradimo odnos, vzpostavljamo nekaj novega. Zaradi tega je obdarovanje nekaj, kar moramo ohraniti.

Novo leto doživljamo kot prelomnico. Razmišljamo o najglobljih željah in spremembah, ki jih želimo narediti. Velikokrat gre pri tem za neizpolnjena hrepenenja. V bistvu gre za novo priložnost za odnose, ki jih želimo graditi še naprej. Želje in načrti o tem, kaj bomo v novem letu naredili drugače, predstavljajo našo nenehno rast. Kaj bomo v odnosih poglobili in kako jih bomo naredili bogatejše, ljubeče in pristne? Najprej je tu tisti najpomembnejši odnos – odnos do nas samih.

Mag. Katja Kozlovič

Zakonska in družinska terapevtka in izvajalka igralne terapije za otroke

Z MALČKI NA SMUČI

Maja Orel Jakič

Zima je že pokazala svojo pravično plat in mnogi izmed vas ste se na pobeljenih pobočjih nedaleč stran od našega morja že predajali snežnim užitkom.

Sneg ne le v otrocih pač pa tudi v odraslih prebudi posebne občutke igrivosti in sreče. Nekatera slovenska smučišča so že zagnala naprave in da se boste lažje odpravili z malčki na sneg, ponujamo nekaj uporabnih nasvetov, kako izbrati pravo smučarsko opremo zanje.

Privajanje na sneg

Ko se z malčkom odpravljate na smučanje, ga ob prihodu na sneg nikar ne postavite kar na smuči in ga prepustite na milost in nemilost strmini. To v njem lahko vzbudi strah in odpor do smučanja, s čimer si boste hitro zagrenili trenutke na snegu. Že doma ga seznanite z aktivnostjo in opremo. Po hiši ali okolici naj se sprehodi v smučarskih čevljih, da ne bo ob prihodu na sneg neroden in ga bo to zaviralo pri usvajanju nove aktivnosti. Pred aktivnostmi na smučeh začnite dan na snegu z izdelovanjem snežaka, z ogrevanjem na otroku zabaven način, kepanjem. V kolikor je le mogoče, mu omogočite smučarski tečaj. Na tečaju bodo strokovno usposobljeni učitelji poskrbeli za pravilne osnove smučanja, otrok pa bo obkrožen s sebi enakimi. Pozorni bodite le, da skupine niso prevelike, pri začetnikih naj skupina šteje do pet otrok.

Smučarska oprema

Začnimo pri najbolj neprijetnem. Smučarski čevlji, ki so po mnenju mnogih staršev med otroki najbolj nezaželen del smučarske opreme, naj bodo enake velikosti, kot so otrokovi čevlji. Velikokrat se zgodi, da starši raje kupijo malce večje, a preveliki smučarski čevlji onemogočajo

pravi prenos sile na smuči in upravljanje z njimi. Smučarski čevlji za otroke začetnike naj bodo mehkejši, da se bodo otroci nanje lažje navadili, ob enem pa bodo otroku omogočili, da bo boljše gibal in s tem vodil smuči. Ne skrbite, če bodo smučarski čevlji primerni le za eno sezono, opremo lahko prodate na kakšnem izmed mnogih smučarskih sejmov po Sloveniji.

Tudi pri oblačilih velja podobno pravilo. Ta naj bodo pravšnje velikosti, iz materialov, ki grejejo in predvsem odvajajo pot. Otroka nikar preveč ne oblecite, saj bo ob aktivnosti tako hitro zakuhal. Pretesna oblačila prav tako zavirajo krvni obtok in bo otroka v njih zeblo. Ključna kosa pri nabavi oblačil sta rokavice in smučarske hlače. Ta naj imata visoko stopnjo vodoodpornosti. Vodni stolpec lahko preverite na etiketi, na kateri naj

piše vsaj tisoč mm. To bo zagotovilo, da bo otrok suh, kar je ključno za snežne užitke. Pa še namig. Rokavice zvežite na vrstico in jo pretaknite skozi rokave bunde. Tako jih ne boste na sedežnici med brisanjem nosu izgubili.

Kako izbrati prave smuči?

Pri izbiri smuči za naše malčke moramo biti še posebno pozorni. Naj vas prikupnost ali tekmovalni izgled smuči ne zavede. Trdoto, obliko in velikost smuči prilagodite otrokovemu znanju. Za otroke začetnike naj bodo smuči krajše, segajo naj do otrokove brade oziroma nosu, prav tako naj ne bodo pretrde, pa vendar preverite njihovo torzijsko odpornost. Za začetnike je priporočljivo, da imajo smuči čim bolj poudarjen stranski lok, saj bo tako otrok hitreje pričel voditi smuči v zavoj in s tem nadziral svojo hitrost. Smučanje je šport, pri katerem lahko zaradi napačne opreme tvegamo resne poškodbe, zato bodite starši pozorni. Večina smuči ima vezi že nameščene, a se lahko zgodi, da je nastavljena teža napačna. Prenizko nastavljena teža bo otroku ob vsakem padcu odpela smuči, medtem ko lahko ob previsoko nastavljeni teži smuči ne odpne in se otrok tako poškoduje. Pred prvim obiskom smučišča zato otroka stehtajte in pravilno nastavite težo.

Čelada

Čelada naj se povsem prilega otrokovi glavi. Če kupujete rabljeno, preverite, da ni poškodovana, saj takšna ne bo služila svojemu namenu in kar je najpomembnejše, med smučanjem naj bo zapeta tik pod brado, saj lahko v nasprotnem primeru ob padcu otroka celo poškoduje, namesto da bi ga ščitila. Ko smo ravno pri glavi, ne pozabite na smučarska očala in kremno z zaščitnim faktorjem. Sonce je na višini še veliko močnejše.

Palice

Malčki, ki se šele privajajo na smuči in otroci začetniki, palic ne potrebujejo, saj te odvrčajo pozornost s smuči. So pa priporočljive kasneje, saj z njimi nakazujemo smer zavoja, hkrati pa spodbujajo gibanje. Nenapisano pravilo učiteljev smučanja je, naj bodo palice raje krajše kot daljše, saj bo ob krajših palicah otrok bolje gibal. Sicer pa ne zgrešite, če palice obrnete v nasprotno smer, otrok naj jih pridrži pod krpljico, ob tem pa se mora v komolčnem sklepu pokazati kot devetdeset stopinj.

Za hitro in predvsem prijetno prilagajanje na smuči, naj bo oprema primerno vzdrževana. Nenamazane smuči brez pravilno nabrušenih robnikov otroka nikakor ne bodo navdušile. Pa prijetno smuko!

LJUBLJENČKI IN PETARDE

Bližamo se koncu leta, ko pokanje petard in razni ognjemeti razveseljujejo množice ljudi, a živali žal ne.

Psi lahko zaznajo dvakrat več frekvenc kot človek in slišijo zvoke štirikrat bolj oddaljene od tistih, ki jih slišimo mi, mačke pa trikrat boljše. Pri ognjemetih, ko nepredvideni zvoki prihajajo iz različnih smeri, so hišni ljubljenci toliko bolj zmedeni in prestrašeni.

Znaki strahu pri psih in mačkah:

- skrivanje (pod mizo, za kavčem, pod posteljo, v omare),
- tresenje,
- uničevanje predmetov v pasji bližini,
- iskanje stika z lastnikom,
- cviljenje, lajanje, tuljenje, mijavkanje,
- izguba apetita, bruhanje in driska,
- sopenje, povišan srčni utrip in pospešeno dihanje,
- povečano pitje vode in posledično uriniranje v stanovanju,
- poskusi pobega – živali lahko brezglavo begajo in se pri tem poškodujejo.

Kako ukrepati?

Psom privoščite dolg sprehod, preden začnejo zvečer pokati petarde, bolj bodo utrujeni, manj odzivni bodo za hrup. Mačke zvečer zvabite v stanovanje, zaprite mačja vrata in preverite, če ni odprto kakšno okno na ventus. Prestrašene mačke skušajo zbežati iz stanovanja in se lahko na polodprtem oknu močno poškodujejo. V kolikor obstaja nevarnost, da mačke ne najdejo poti domov, je zelo dobrodošel mikročip, saj preko njega veterinarji in lastniki hitro pridejo do lastnika.

Mački ali psu ponudite prostor za umik, lahko je to šotorček, pokrit z dekami, ki ublažijo zvok, mačja košara, poseben manjši prostor v stanovanju. Naj si ga živali same izberejo. Zelo pomembno je tudi, da prestrašenih živali ne tolažite, saj boste s tem samo še ojačali njihov odziv na stres. V upanju, da uspete vsaj delno preglasiti zvok petard, pustite prižgano televizijo ali radio.

Nekaj tednov pred pričakovanim stresom je smiselno začeti z dajanjem zeliščnih naravnih

pomirjeval, lahko se dodajo tudi cbd konopljne kapljice. Zelo priročni, predvsem pri mačkah, ki ne sprejmejo zdravil, so feromonski difuzorji. Ti sintetični feromoni posnemajo značilnosti naravnih feromonov doječih pasjih in mačjih mamic, kar zelo pomirja mladičke in odrasle.

Podobno lahko učinkovito delujejo tudi specifična eterična olja. V kolikor naravni pripravki niso dovolj, se posvetujte z veterinarjem o uporabi sintetičnih pomirjeval, ki bodo varna za vašega štirinožca. Predvsem pa ne puščajte živali samih doma, saj jim vaša prisotnost v takšnih trenutkih nudi oporo.

Želim vam mirno, srečno in predvsem zdravo novo leto!

VETERINARSKI CENTER LARA
Trgovska ulica 4, 6310 Izola
05 640 1300, 031 344 832
lara@lax.si

ACANA

Hrana, bogata z Omega-3 maščobnimi kislinami živalskega izvora, pripravljena izključno iz enega vira živalskih beljakovin, jagnjetino ali sardelami, zelenjave, sadja in zelišč.

BUTIČNI TURIZEM

Približajmo tujim turistom butičnost Slovenije

Slovenija je raznolika turistična destinacija, ki je zadnja leta zlasti tujim turistom čedalje bolj zanimiva zaradi svoje trajnostne naravnosti in številnih butičnih doživetij, ki so na kožo pisane tudi zahtevnejšim gostom. Ugodna mediteranska klima in številne možnosti za aktivnosti na prostem pripomorejo k obisku destinacije tudi izven glavne turistične sezone.

Čeprav so za iskanje namestitev na voljo različni rezervacijski sistemi in platforme, številni tuji turisti, še posebno Nemci, Skandinavci in prebivalci Beneluksa, pri iskanju turističnih namestitev zaupajo agenciji Novasol. Novasol je namreč že skoraj šestdeset let vodilni evropski ponudnik zasebnih počitniških hiš in apartmajev. Ugledno podjetje pa je tudi v Sloveniji prisotno že skoraj deset let.

Prednost trženja turističnih kapacitet prek Novasol-a je razvejana mreža prodajnih kanalov ter svetovanje pri optimizaciji počitniških

objektov in donosnosti poslovanja. Novasol najemodajalcem omogoča učinkovito promocijo prek njihovih spletnih strani, katalogov in drugih kanalov promocije. O uspešnosti preverjenega poslovnega modela z dolgoletno tradicijo pa pričajo tudi odlični rezultati. Ponudniki

zasebnih turističnih namestitev, ki so vključeni v mrežo Novasol, beležijo v povprečju od sto do stotrideset dni zasedenosti kapacitet na letni ravni in tudi izven glavne turistične sezone. Vključitev v mrežo Novasol je zanje povsem brezplačna in prav tako ne predstavlja nikakršnih dodatnih stroškov, provizij ali kakršnihkoli drugih skrbi. Prednost je tudi ta, da lastnikom počitniških hiš, vil, apartmajev in drugih zasebnih namestitev Novasol zagotavlja izplačilo najema namestitve že pred prihodom gostov, prav tako so upravičeni do plačila storitev v primeru pravočasne odpovedi rezervacij.

Zakaj bi torej čakali na rezervacije v zadnjem hipu? Vključite se v mrežo Novasol in si pravočasno zagotovite rezervacije svojih turističnih namestitev. Za več informacij se lahko obrnete na: novasol@novasol.si ali na telefonsko številko +386 41 681626. Več informacij pa je dostopnih tudi na: www.novasol.com.

VRT V JANUARJU

1. Pred nami je mesec januar, ko naše **gredice** večinoma mirujejo. To je čas, ko lahko preverimo, česa smo pridelali dovolj, česa premalo, kaj lahko spremenimo, kaj lahko dodamo, da bomo popestrili naš jedilnik v naslednji sezoni. Obdobje mirovanja je čas, v katerem pregledamo vse orodje, od lesenih grabelj do orodja na motorni pogon, da ne bomo izgubljali časa za pripravo ali popravilo le teh, ko jih bomo potrebovali. Gredice, ki smo jih zaščitili pred zimo s kopreno, nas še obdarjajo s svojim pridelkom. Pobiramo lahko še radič, endivijo, por ter motovilec. Ohrovt čez zimo ne zaščitimo, saj je za boljši okus dobro, da ga poboža mraz. Konec meseca lahko posadimo beli čebulček, v tople grede lahko posejemo tudi prvo zelenjavo, če nam to dovoljujejo vremenske razmere.

2. Januarja naš **zeliščni vrt** počiva. Če še nismo, počistimo vse odmrle in poškodovane dele rastlin. Če imamo zelo občutljive začimbe ali zelišča, jih zaščitimo pred mrazom z zimsko kopreno. Pripravimo seznam rastlin, ki jih bomo dosadili v prihajajoči sezoni. To je tudi primeren čas za naročanje novih semen. Več dela imamo v naši shrambi. Pregledamo in označimo pridelke preteklega leta. Poskrbimo, da so primerno shranjeni. Uporabimo jih za čajne mešanice in drugo.

3. V **sadnem vrtu** se lotimo obrezovanja dreves. Hruške, jabolane, breskve, kakiji, jagodičevje so primerni za obrezovanje, pri tem je pomembno, da redno čistimo in razkužujemo orodje, da

ne raznašamo bolezni. Glede na vremenske razmere lahko konec meseca posadimo manjkajoče sadno drevje ali pripravimo nove nasade. Zelo pomembno pri sajenju je, da izkopljemo dovolj globoke luknje, uporabimo kakovostno gnojilo za založno gnojenje in dober humificiran substrat, ki ga nasujemo na koreninsko gredo.

4. V **okrasnem vrtu** nas januarja razveseljujejo cvetovi okrasne kutine, golega jasmína, fantastične mahonije in močno dišeče pušpanovke. Konec mesec lahko cvetijo tudi čebulnice, ki smo jih posadili zelo zgodaj. Poskrbimo, da se odstrani vse odpadlo listje, kajti v njem najdejo zatočišče škodljivci in razne bolezni. Poskrbimo tudi za odstranitev poškodovanih delov rastlin in plevela.

5. **Travnate površine** mirujejo. Pomembno je, da listje ne prekriva travnate ruše, ker to nanjo slabo vpliva. Ob zelo nizkih temperaturah se izogibamo hoji po travnati površini. Če imamo možnost, lahko nekje ob robu postavimo tudi ptičje hišice s hrano, da poskrbimo za ptičke.

www.zelenjavanadom.si

tel.: 040 556 317

...ker domače je res drugače!

marjetica roper

Vesele praznike in srečno novo leto.

Buone feste e felice anno nuovo.

Srečno 2022

DR. MARJETKA RITCHIE

Med Piranom in Palm Springsom.

Čeprav je rojena v Ljubljani in je večino življenja preživela v Kanadi in Združenih državah Amerike, je doktorica Marjetka Ritchie počasi postala Pirančanka. Piran je zanj najlepše mesto na svetu, tu preživlja tople mesece in jesen, ko pa začne zima kazati zobe, se odpravi v svoj drugi dom v Palm Springs v Kaliforniji. Njeno življenje je bilo vselej prežeto z delom, študijem, velikimi kariernimi uspehi. Vedno pa s pomočjo ljudem, človeku. Je doktorica klinične psihologije in tudi specialistka klinične psihologije, pred tem je pridobila diplomu višje medicinske sestre in dva magisterija – iz zdravstvenih ved in klinične psihologije. Študirala in delala je v Kanadi in v Združenih državah, svojo zasebno psihološko prakso ima tudi v Kopru, njene psihološke nasvete smo dolgo brali v prilogi časnika Delo, v Oni.

Po opravljeni gimnazijski maturi jo je iz Ljubljane vleklo v svet: »Oče je umrl, mama pa me je vzgojila v zelo samostojno osebo. Delo staršev je, da ti dajo korenine in krila. Imela sem občutek, da so v Sloveniji možnosti za napredovanje omejene in sem odšla v Kanado. Niti ne vem več dobro zakaj prav tja. Takoj sem začela študirati in tudi ostala, saj je bilo izzivov veliko in lahko sem profesionalno rastle in odrasla. Vpisala sem se na višjo šolo za medicinske sestre, saj mi je omogočala študij in obenem plačano delo, s prakso pa sem se tudi ogromno naučila. Čeprav sem imela na začetku nekaj težav z jezikom, me to ni oviralo pri študiju, vedno sem vedela, kaj želim in vedno sem se podala za svojimi cilji. Morda bi morala počakati, da se bolje naučim angleščine in šele potem začeti s študijem, a želela sem se sočasno učiti jezika in se izobraževati za medicinsko sestro. In tako sem se nekega dne opravila k direktorici šole in ji rekla: »Ne jemljite mi možnosti za uspeh.« Ta stavek, ki ga je Marjetka izrekla kot sveža študentka prvega letnika višje šole, pove o njej veliko. To je namreč rdeča nit njenega življenja – želja po

študiju, napredovanju, karieri, ki ji je podredila tudi osebno življenje. Šolanje je zaključila z odliko in bila kot jugoslovanska študentka Marjeta Modrijan razglašena za najboljšo študentko njene generacije, zato je tudi dobila štipendijo za šolanje na Univerzi v Vancouvru, kjer je z odliko diplomirala iz zdravstvenih ved. Živela je v študentskem kampusu, imela je sobo in hrano, za zaslužek je kot svetovalka pomagala študentom in vsak konec tedna delala v bolnišnici, da si je nabirala zdravstveno prakso. Same odlične ocene so ji prinesle novo štipendijo in tako je z odliko opravila še magisterij iz zdravstvenih ved ter se za nekaj let zaposlila kot direktorica zdravstvene nege v manjši bolnišnici v bližini Vancouvra. Od tam pa jo je pot vodila strmo navzgor, bila je sprejeta v Vancouver General Hospital, kjer je bila vrsto let direktorica področja zdravstvene nege. To je največja bolnišnica v Kanadi, edina z oddelkom za opekline, velika je kot mesto in tu je Marjetka nekaj let pisala svojo karierno zgodbo. Po poroki sta z možem Kanadčanom

še nekaj časa ostala v Kanadi in se nato zaradi njegove službe preselila v Združene države, v državo Washington, kjer je vpisala svoj drugi magisterij iz klinične psihologije in postala profesorica mentalnega zdravja, doktorat iz klinične psihologije pa je opravila na Univerzi v Santa Barbari v Kaliforniji in kasneje učila tudi na On line univerzi. Zelo rada je poučevala in to ljubezen do poučevanja so ji študentje vračali: »Slišala sem jih, razumela, vsak študent je bil zame pomemben, dala sem jim dovolj gradiva, ki je izzivalo njihovo radovednost, znala sem jih pritegniti.«

Njen študij in delo sta bila vedno povezana z ljudmi: »Še kot otrok sem šla peš mimo bolnice in si rekla, da bom tu nekoč delala. Imam občutek in sočutje, da človeku lahko olajšam bolečino. Če pomagaš enemu človeku, nisi živel zaman.« Dr. Marjetka Ritchie je bila zaposlena na zelo odgovornih delovnih mestih in neposredno nadrejena veliko ljudem: »Bolj kot si uspešen, bolj si motiviran in seveda bolj napreduješ. Kar

vložiš v svoj napredek je pomembno, vedno pridejo nagrade, vedno pride zadoščenje. To je podobno, kot če plezaš po hribih – višje kot greš, boljši je razgled.« Pa si je kljub uspehom znala vzeti čas zase, za Marjeto? »Ne, nisem znala in tega je bilo res premalo. Na žalost me je delo tako potegnilo, tudi ko sem pisala, da nisem znala prenehati: Samo še to napišem, pa končam, sem si rekla ... in pisala naprej. Nisem se znala ustaviti.« Pogosto stroka zna pomagati drugim, kaj pa strokovnjaki sami sebi? Dr. Marjetka Ritchie se nasmeje: »Tu pa malo šepam. Teorija je eno, praksa pa nekaj drugega. Veliko let sem potrebovala, da sem spoznala pomembno lekcijo – življenje mora biti uravnoteženo, v nobeno smer ne smeš pretiravati. Da sem se tega naučila, sem veliko brala, največje bogastvo pa so zame prijatelji. Sčasoma sem spoznala, da sebe in njih prikrajšam, če ne znam uravnovežiti dela in prostega časa. Ljudje potrebujemo socialno mrežo, vanjo moramo vložiti čas in energijo. Morda sem bila prej sebična, a sem res uživala

v karieri, uspeh me je spodbujal, čeprav to ni bil najbolj zdrav način življenja. Prijateljstva sklepam hitro in rada, zdaj že znam živeti ta trenutek tukaj in zdaj. Če boš znal poskrbeti, da ti je lepo danes, potem ti bo lepo tudi jutri.«

Pogovarjava se o tem, kako je kovid svet postavil na glavo, kako se v različnih državah s pandemijo različno soočajo. Pri nas primerja z izkušnjami v Kanadi in ZDA, kjer je po njenem mnenju zdravstvo veliko bolje organizirano. Ni prav vse plačljivo, strokovna pomoč je dosegljiva, čeprav je v ZDA zdravstveno zavarovanje organizirano drugače kot v Sloveniji. Izkušnja pandemije pa bo ljudi zagotovo spremenila: »Vsaka izkušnja te nekaj nauči, je pa seveda odvisno, če smo ljudje to pripravljeni sprejeti. Moraš biti odprt. In vse to dogajanje bo veliko bolj vplivalo na mlade ljudi kot na starejše, ki so že izoblikovane osebnosti.«

V Slovenijo je pogostejše začela prihajati leta 2007. Sprva je bila tu mesec ali dva na leto, potem so se njena obdobja bivanja v Sloveniji sčasoma podaljševala, saj je močno navezana na

svoj dom na Šentjanah in na čudovit vrt okrog hiše, ki ga neguje z veliko ljubeznijo. Zakaj je izbrala Piran?

»Piran je zame najlepše mesto na svetu. Tu je šarmantno, vsak sprehod je lep, kaj hitro srečaš znance in namesto pet minut za kratko pot nenadoma potrebuješ dve uri; to mi je zelo simpatično, saj take povezanosti v ZDA in Kanadi ni. Tudi če bi tam v njihovih velikih mestih hodil vsak dan ven ob isti uri, bi vedno znova srečal druge, ne istih ljudi. Ta skupnost ljudi tu mi je ljuba, ker ti da toplino. Rada se vračam tudi v Kalifornijo, saj so tam moji prijatelji. Ni kri tista, ki naredi družino, to je ljubezen. V ZDA sem doma v Kaliforniji, v Palm Springsu, ki je zame najlepše mesto v Združenih državah. Tam je sproščeno, nikomur se ne mudi, dogaja se veliko festivalov, prireditev, tam igram golf, tenis, to je kraj za užitek. To zdaj končno znam, a sem se morala naučiti uživati. Saj sem vse življenje delala od jutra do večera in brez kakršnegakoli bančnega posojila ustvarila veliko. V ponos mi je, da sem znala za vse poskrbeti sama.«

Ker je ob upokojitvi v Ameriki želela nadaljevati z zasebno psihološko prakso tudi pri nas, je morala kljub izobrazbi opraviti licenco tudi v Sloveniji in spet je veliko študirala. Zelo rada dela z ljudmi, že zelo mlada je spoznala vpliv čustev in misli na naše psihofizično zdravje. Dokler so čustva v ravnovesju, se telo odziva z zdravjem. Opaža, da je veliko ljudi v stiski, da njeno pomoč pogosto iščejo zaradi anksioznosti: »In vendar je strah imaginaren; če bi šli naravnost in strahu ne bi zbežali, bi videli, da je le zrak. Nagonsko je strah upravičen, saj nas varuje pred nevarnostjo, če pa se mu prepustiš, sprejemaš napačne odločitve.« Vodilo njenega dela je, da duševno zdravje ni zgolj odsotnost bolezni: »Pred leti so ljudem s psihičnimi težavami rekli, da so nori, kar je grdo, je stigma. Nisi bolan, imaš le neke vzorce. Pri tridesetih ti majčka, ki si jo nosil pri starosti petih let, ni več prav. Enako je z navadami. Težko otroštvo ni razlog, da si nasilen in jezen na druge, delati moraš na sebi, delati spremembe, z enakim načinom ravnanja do spremembe ne pride. Že Einstein je povedal, da ne moreš dobiti dobrih rezultatov, če delaš enako.« Rada je v Piranu, rada je v Sloveniji, čuti jo kot najlepšo državo na svetu, čuti jo kot dom in tu bi rada ostala, čeprav jo občasno moti pomanjkanje reda in urejenosti: »Združene države Amerike so zame lep hotel, Slovenija pa je dom.«

Nataša Benčič, Radio Koper

ISABELLA FLEGO

Isabella Flego je v življenju doživela veliko in počela ogromno.

Rodila se je v istrski Raši, očetu Pietru Blasinu, rudarju že pri dvanajstih letih, in materi Mariji, rojeni Clapci, gospodinji. Življenje je bilo tedaj zelo skromno, materialnih dobrin ni bilo veliko. Starša sta bila sposobna Isabelli dati veliko ljubezni in jo naučiti marsičesa, tudi globokega spoštovanja do sočloveka, ki jo odlikuje še danes. O rodni Raši je letos ob obletnici grozovite rudniške nesreče leta 1940 objavila ganljiv zapis »Tristi ricordi- Arsia 1940«. **Kakšne občutke vam vzbudi spomin na življenje v rudarskem mestecu?**

«Raša ima v mojem življenju zelo pomembno mesto, ponosna sem na to, da sem hči rudarja. Moj oče je imel končane tri razrede šole, mati pa pet, kljub omejeni šolski izobrazbi so mene in moje sestre vzgojili zgledno, nam vcepili še danes pomembne vrednote in nas spodbujali k izobrazbi, da bi imele udobnejše življenje od njunega. Oče se je tega še posebej zavedal, poznal je napor in nevarnost. Danes se večkrat vprašam, kolikokrat je pogledal smrti v oči in kako se je ob tem odzval. Doma se o rudniku skoraj ni govorilo, oče je to pustil na pragu, kjer se je ustavil in pokramljal s kolegi. Ko se je zgodila tista nesreča, sem bila še otrok. Čudi me, kako so moji spomini tako živi, spominjam se rešilcev, krikov, sirene, ki je tulila in še danes, ko ob sobotnih poldnevih tuli v Kopru, moje misli uidejo k tistemu trenutku. Očetova sestra je v tragediji izgubila moža, moji sestrični pa očeta, tako da je moj postal opora tudi zanje. Spominjam se tete, od takrat zmeraj v črnem, in njene bolečine. To so podobe, ki jih ne morem pozabiti in so del mene. Ne morem reči, da smo bili revni, saj mi je družina dala ogromno, nismo pa imeli materialnih dobrin in smo živeli v pomanjkanju. Biti reven je tudi stanje duha, ljubezni pa ni manjkalo. Nismo je izkazovali tako kot jo jaz na primer danes svojim otrokom in vnukinji, pa vendar so bili starši ljubeči po svoje. Temu je botrovalo tudi pomanjkanje časa, oče je šel v rudnik z dvanajstimi leti, oba sta morala odrasti zelo zgodaj, pomembno je bilo, da so otroci zdravi in da je kaj dati na mizo. Mati je bila zmeraj zamišljena, sestavljala je mesečne nakupovalne seznane in načrtovala, kako naj bo vsega zadosti, odmerjala je vsak košček kruha, ki ga je zaklepala. Le predstavljam si lahko njeno bolečino ob tem, da je vsak grizljaj vreden kot zlato. Rudarsko stanovanje pa je bilo dokaj udobno, ob zimskih večerih smo se zbrali in mama naju je učila recitirati in plesati; tisti trenutki so bili res čudoviti.»

Nekdanja učiteljica na italijanski osnovni

šoli v Kopru, kasneje tudi ravnateljica, koprška podžupanja, poslanka v prvem sklicu slovenskega parlamenta, je danes spoštovana in prepoznavna literarna ustvarjalka italijanske narodne skupnosti. Sredi sedemdesetih je z družino odpotovala v Gano, tam so ostali pet let, saj je mož Aurelio Flego kot predstavnik koprškega Tomosa v Kumasiju zagnal tovarno motornih koles Tomos-Ghana LDT. Letos je v izdaji knjigarne LIBRIS, kjer je izvod mogoče dobiti, izšel tudi slovenski prevod knjige "Spomini iznad ekvatorja", ki je v italijanski različici na voljo od leta 2017 pri Obalni samoupravni italijanski skupnosti.

Kako ste se odzvali, ko vam je mož Aurelio povedal, da je na obzorju začasna selitev v Gano?

»Sin Andrea je bil še majhen, tako da me je skrbelo, kam se podajamo z otrokom. Seveda svojega moža Aurelia nisem želela ovirati v poslovnem življenju, sploh ob takem priznanju. Začetki niso bili lahki niti zanj in ko je uredil vse birokratske obveznosti za ustanovitev podjetja Tomos - Ghana, sva se mu s sinom pridružila. Aurelia, tako kot celo družino, so Ganci, vključno s kraljem plemena Ašanti, zelo lepo sprejeli, saj je Tomos prinesel številna delovna mesta lokalnim ljudem. Znamka je sčasoma postala tako prepoznavna, celo meni so nadeli nadimek "Madame Tomos". Na glavni tržnici sem spoznala žensko, ki je name naredila velik vtis, saj je res živela in čutila svojo deželo. Kot mati in kot ženska, saj so te v Gani steber trgovanja, ampak Mami Rose ni le prodajala in

pekla plintain banane, bila je zelo razgledana in na tekočem z dogajanjem po svetu, tako da sva lahko o marsičem govorili. Ob njej se mi je prikradla v misli moja družina, posebno mama in njena požrtvovalnost. Mami Rose je verjela, tako kot Afričani na splošno, da smo vsi belci premožni, tako da je bila zelo presenečena, ko sem ji povedala o svojih koreninah. Kljub temu menim, da smo privilegirani in se niti ne zavedamo koliko, največja pohvala pa je zame bila, ko me je označila za "sestro", kar je pomenilo, da me je zares sprejela.»

Vaši družini so tamkajšnji prebivalci namenili pozornost in toplino, s posebno skrbnostjo do otrok. Možu Aureliu in sinu Andrei se je julija 1974 pridružila še Lorella, sicer rojena v Kopru, a sta se že

po enem mesecu vrnila v Kumasi, središče kulture Ašanti.

Vrnitev v Koper se je izkazalo za še težje od odhoda. Kaj ste najbolj pogrešali in na kaj se je bilo najtežje ponovno navaditi?

«Na splošno vlada veliko medsebojno spoštovanje in posebna skrb za otroke. Za Gance je vsak otrok angel in ga tako tudi obravnavajo, ženske jih nosijo ob sebi, zato otroci redkokdaj sploh zajočejo. Vrnitev je bila najtežja ravno za naša otroke, Andrea se je moral navaditi na popolnoma drugačen šolski sistem, ki ni bil narejen po meri otroka po britanskem modelu Oxforda, zato da se razvijajo njegove individualne sposobnosti in zanimanja, kot je bilo to v Gani. Prvi trenutki so bili težki, pa vendar je učiteljica angleščine to dojela in mu prišla na proti. Lorella pa je vztrajala, naj se vrnemo, saj so bili v njenih očeh tukaj ljudje zelo resni in jezni. Ker sem prišla v stik z ganskim šolskim sistemom, je bila vrnitev k učiteljskem poklicu tudi zame težavna. Zavedala sem se, da moje delo učiteljice matematike in fizike, kot sem ga opravljala prej, ni bilo po meri vsakega otroka, ki sem ga poučevala. Počutila sem se skoraj krivo, vsi otroci naj bi opravili in obvladali vse. Zahvaljujoč ravnateljevemu razumevanju sem eno leto delala v vrtcu in nato poučevala v prvem razredu, kjer sem lahko vsaj malo individualizirala potek. Seveda sem bila ob prvi inšpekciji grajana, češ da je vse skupaj zmedeno, začeni s postavitvijo klopi, po štiri skupaj. Sčasoma so se stvari malo premaknile in se je začelo omenjati potrebe učencev in ciljno naravnane šolske programe. Šola mora dati orodja za življenje.»

Podpisali ste nekaj pesniških zbirk in knjig kratke proze, uredili pa tudi več zbirk literarnih esejev različnih avtoric in avtorjev. Vaša dela so bila velikokrat nagrajena, med njimi je ugledna mednarodna nagrada za esejistiko Frontiera leta 2000 za raziskavo o koprčanu Girolamu Gravisiju, ki je bila vključena v peto serijo uradne revije za italijansko zgodovino »Archivio Veneto« in pesniška mednarodna nagrada iz zaliva pesnikov Shelleyja in Byrona v Genovi leta 2016. Nenehno ste vabljeni v različne kraje, da svoja doživetja in občutke delite z drugimi, ne glede na jezik ali starost občinstva. Sposobnost komuniciranja sta podedovala tudi sin Andrea in hči Lorella, dve izmed najbolj odmevnih imen radiotelevizije in glasbene produkcije

pri nas, na katera je Isabella izjemno ponosna.

»Mama je zmeraj zelo ponosna, ko se pohvali otroke. Opažam, da sem jima uspela predati zavedanje o pomembnosti družine, to me res veseli. Poleg tega sem ponosna na to, da sta zelo vestna pri opravljanju svojih poklicev in da se zavedata, tako kot se jaz, da nikdar nisi dosegel vsega, da se je treba neprestano učiti in predvsem to, da je treba vsakogar spoštovati. V tem smo si res podobni, kar me navdaja s ponosom. Da me prekašata, ni dvoma, z Lorello naju združuje zanimanje za estetiko, njen smisel za lepoto je še bolj dovršen, predvsem pa ima zelo razvit materinski čut, saj je zelo pridna mama, kot oseba pa je zanesljiva. Andrea je nekoliko bolj zadržan po značaju, z njim se posvetujem o čemerkoli in je moj prvi kritik pri pisanju, tako kot prvi bralec. Njegove pripombe spoštujem in upoštevam, saj je bil ravno on tisti, ki me je spodbudil k literarnemu ustvarjanju. Ob zaključku kariere, potem, ko sem bila poslanka za italijansko narodno skupnost v parlamentu, sem se vprašala, kaj bom pa sedaj počela. Kot strastna bralka sem imela navado zapisovati odlomke in misli, tako se je nato rodilo ustvarjalno obdobje, najprej kakšen verz, nato malo proze. Prva priznanja so me spodbudila k nadaljevanju, ogromno zadovoljstva pa mi je dala publikacija "Girolamo Gravisio sparso in dotte carte", zato sem tri leta raziskovala arhiv in svetu predstavila relevantnega arheologa, učenjaka, filologa in pisatelja, o katerem se zdaj predava na italijanskih faluktetah.«

Danes vodite društvo POEM (Associazione pari opportunità- Društvo enake možnosti), ki povezuje lokalne članice s kolegicami iz Trsta, Milja in Gorice. Čeprav ste predsednica, se izogibate prednjačenju in se raje posvetite spodbujanju in povezovanju dam, ki sestavljajo društvo.

»V društvu POEM sem ženska med ženskami, z velikim spoštovanjem do vsake in raznolikosti, ki nas zaznamuje. Tako širimo obzorja in se obogatimo; druženje spodbuja razmišljanje, spoznavanje drugih in sebe. Namesto dvigovanja glasu, dvignimo vrednost besedam, ki jih izrečemo. Zelo rada spodbujam ljudi, ki me obkrožajo, naj bodo pozitivno naravnani, proaktivni in potrpežljivi. Če imaš poleg ljubeče družine v življenju še prijateljstvo, si zelo bogat in zaradi našega prijateljstva vsako leto izide publikacija z našimi bodisi literarnimi bodisi ročno spretnimi deli.«

BRANKO SIMONOVICH

Končal je srednjo poklicno in kovinarsko šolo v Kopru, zaposlil se je v Tomosu, kjer je začel v proizvodnji in končal pri raziskavi trga. Leta 1982 je šel na Obalno-kraško turistično poslovno skupnost Portotrož. Od 1993 do 2013 leta pa je bil direktor hotela Delfin v Izoli. To je obdobje, na katerega je najbolj ponosen.

Vaš večji greh naj bi bil, da vam je sedanja vlada podarila nov gradbeni zakon, s katerim boste lahko legalizirali sedaj še črno gradnjo, hiško (objekt), ki ste jo z dovoljenji zgradili kot gospodarski objekt.

Potrebno je povedati, da sem najprej plačal prispevek za spremembo namembnosti iz kmetijskega v stavbno zemljišče. Šele na podlagi tega sem pridobil dovoljenje za gradnjo (Upravno dovoljenje) in sem objekt leta 1997 tudi zgradil.

Vljudo pa vas prosim za razumevanje, saj tečejo ustrezni sodni postopki in bi vsak moj komentar lahko povzročil nerazumevanje dejanskega stanja in tudi vseh okoliščin v zvezi z mojo gradnjo. Postopke pridobitve dovoljenj vodim v skladu z veljavnimi predpisi in prepričan sem, da bom uspel dokazati pravilnost mojega ravnanja.

Ali ste sodelovali pri izboru odvetniške pisarne, ki je pisala nov zakon?

Nikakor ne.

Ali bo Desus kot stranka obstal?

Težko. Mogoče sem eden izmed redkih poslancev, ki se pogovarjam z vsemi. Še

posebej, če me kdo povabi. Z Igorjem Zorčičem, sedanji predsednikom državnega zbora, sva se večkrat pogovarjala. Mislim, da bi se uspeli rehabilitirati, če bi on prevzel Desus. Od leta 2020 do letošnjega junija smo zamenjali sedem predsednikov stranke. Ukvarjali smo se samo sami s seboj. S programom stranke, organi na terenu in s člani se ni ukvarjal nihče. Potrebno pa je povedati, da je epidemija prepovedovala druženja, srečanja,... O sedanjem stanju mnogo pove tudi to, da se od izvolitve gospoda Jasniča za predsednika ukvarjamo samo s seboj. S programi za volitve, konsolidacijo stranke in kadrih se očitno ne ukvarja nihče. Mislim, da so se Desusovi problemi začeli po letu 2014, ko smo imeli deset poslancev. Takrat so se v stranko začeli vključevati ljudje, ki jih ni zanimal program, ampak oblast.

Poslanci ste verjetno v sporu s stranko, saj glasujete v nasprotju z njenimi uradnimi stališči.

Vodilo v tem kriznem obdobju je bilo, da sledimo sklepom sveta stranke. Sklepi Sveta stranke – najvišji organ med kongresoma stranke, so jasni. Desus je zmerina opozicija, DeSUS ni

v zavezništvu s KUL-om in svet stranke nam priporoča, naj se zavzemamo za uresničevanje strankarskega programa. In tako tudi delamo. Septembra smo poslanci zahtevali, naj nam stranka pove, kako naj delujemo pri posameznih ključnih točkah programa (zakon o demografskem skladu, zakon o dolgotrajni oskrbi, zakon o vlaganju sredstev v javno zdravstvo, zakon o izrednem usklajevanju pokojnin). Razen zakona o Demografskem skladu, s katerim se nič ne dogaja, je bil na Svetu stranke dvanajstega oktobra 2021 sprejet sklep, da ostale zakone podpremo. Nakar je pod točko razno predsednik Jasnič prebral pismo, ki ga je Svet stranke sprejel kot stališče in vse obrnil na glavo. Njegovo mnenje je bilo, da moramo poslanci o vsem glasovati proti, tako kot to počnejo poslanke in poslanci KULA in tu je nastal spor. Poslanci DeSUSa podpiramo vse tiste zakone, za katere ocenjujemo, da so dobri za naše državljane in državljane, ne glede na to, ali jih predlaga koalicija ali opozicija.

Volivci Desusa so pretežno levo usmerjeni. Ali je to res?

Od leta 2013 sem bil sekretar stranke in takrat sem se udeleževal vseh sestankov

naših teritorialnih organizacij in se s člani o posameznih točkah programa stranke veliko pogovarjal. Glavno vprašanje je bilo, kako bomo naše točke programa uresničevali. Ne bi pa znal povedati, kakšno je bilo njihovo politično prepričanje. Desus je pred tridesetimi leti nastal iz prepričanja, da prihajajo težki časi in da bodo morali imeti upokojeanci svojo stranko, da si bodo lahko zagotavljali pravice, ki jim pripadajo. Desus je bil tudi zato v vseh vladah. Od leta 2020, ko je postala predsednica gospa Pivec, smo izgubili precej članstva, še več pa, ko je Pivčeva DeSUS zapeljala v desno vlado. S sedanjim predsednikom nismo našli skupnega jezika. Predlagali smo, da se o problemih med njim in poslanci pogovarjamo

na organih stranke in ne javno. Pa se to ni zgodilo. Imam občutek, da si želijo nekateri strici iz ozadja Desusov propad.

Kam gre večina Desusovih članov? Kam bodo šli člani Desusa iz Izole, na primer?

Desus je nastal iz nekdanjih članov SD-ja in po mojem bo največ članov Desusa odšlo oziroma vililo za stranke, ki imajo podoben program.

Ali bo kdo od sedanjih ali nekdanjih članov Desusa na obali volil SDS ali NSi, ker misli, da delajo dobro?

Težko karkoli napovem. Menim, da med nami še vedno prevladujejo bolj ideološka prepričanja kot rezultati.

Sami ste rekli, da se ne počutite dobro...

Res je. Verjel sem, da rezultati štejejo in da je lahko DeSUS amortizer oziroma blažilec odnosov med levimi in desnimi. Žal pri tem nismo bili oziroma nisem bil uspešen. Tudi sedanja vlada je veliko naredila za upokojeince, ampak glede na to, da se obnašajo robato, ne verjamem, da bo to dovolj, da bodo ponovno na oblasti.

Ali ste kdaj razmišljali, da bi izstopili iz te robate in arogantne politike in se pridružili kakšni drugi opozicijski stranki?

Seveda sem, tudi začel sem se že pogovarjati s strankami leve opcije, ampak takrat so me že začeli javno napadati prav mediji in novinarji, za katere ni skrivnost, da so si dobri z levimi strankami.

A ni to malo nenavadno, da ste bili pripravljeni prinesiti sedanji opoziciji nov glas in vas ta ista opozicija začne takrat napadati?

V trenutku, ko sem se začel pogovarjati z visokimi predstavniki leve stranke, me je na primer prepoznavna gospa iz Izole izjemno grobo deskridirala preko medijev. Včasih se mi zdi, da poteze zares vlečejo posamezniki, ki se ne udeležujejo volitev, ki niso v organih stranke in to je bila ena izmed takšnih potez.

Menite, da lahko na osnovi vašega dosedanjega dela v parlamentu in

odnosom do vladajoče stranke dobite še en mandat na volitvah?

Jaz sem glasoval proti veliko zakonom, ki jih je vlada predlagala (javni red in mir, nalezljive bolezni). To sem tudi javno povedal. Sem pa podprl tudi marsikateri predlog opozicije. Sem človek, ki povezuje in sodeluje. Veliko sem tudi naredil za nastanek zadnje Šarčeve vlade. Mislim, da je bil takratni program, ki smo ga usklajevali sekretarji strank, dober. Zalomilo se je pri pogovorih o ukinitvi dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, ki ga je predlagala Levica. To bi pomenilo štiristo petdeset milijonov manj denarja v zdravstveni blagajni (ki je že tako podhranjena v primerjavi z drugimi državami) in nobenega načrta, od kod zagotoviti ta denar v zdravstveno blagajno. To je bilo zame nesprejemljivo.

Ali menite, da bi lahko sedanji voditelji KUL-a, ki imajo za sabo že eno propadlo vlado, sestavili novo, dobro delujočo vlado?

Vodje teh strank so močni samovšečneži. Najverjetneje bo leva opcija na volitvah zmagala. Moje mnenje je, da bi v tem primeru bilo daleč najbolje, da bi postavili tehnično vlado. Strokovnjake, ki nas bodo znali povezovati in dosegati cilje. Glede na to, da že sedaj pogosto delujejo neusklajeno, mislim, da ne bo šlo. A je v politiki vse možno.

Kako se počutite na sprehodu po Izoli? Ste izgubili prijatelje ali znance?

Nekaj je takih, ki me vabijo na kavo in sprašujejo, kako sem, nekaj je takih, ki se me v velikem krogu izognejo, ampak na to je treba biti pripravljen, če vstopiš v politiko. Mogoče je malo lažje prenašati vse to, ker sem prepričan, da sem delal in da delam dobro za prebivalke in prebivalce Slovenije.

OBALA
časopis in portal
s pogledom na morje **plus**

Imate dejavnost? Si želite novih strank, več kupcev vaših izdelkov ali več naročnikov vaših storitev? Tukaj je pravi prostor za vas! Vaš oglas bo vsak mesec dosegel **25.000** gospodinjstev na Obali! Pokličite nas na **040 600 700** ali nam pišite na **marketing@obalaplus.si** in izvedeli boste prednosti oglaševanja v časopisu in na spletnem portalu **www.obalaplus.si**

ŽIVLJENJE NA OBALI - MOŽNOST ALI RAZKOŠJE?

Imeti hišo na Obali so sanje mnogih. Sonce, morje in čudovita narava so nekaj neprecenljivega, vendar imajo nepremičnine same po sebi ceno – in to visoko.

Čeprav se je promet z nepremičninami v lanskem koronskem letu zmanjševal, so cene nepremičnin vseeno nenehno rasle. Zdi se, da temu višanju ni konca, saj se stanovanja, ne glede na previsoke cene, še vedno prodajajo preden so zgrajena. Nepremičnin je premalo, cene so iz leta v leto vse višje. Trenutno raste cena zemljiščem, kjer je mogoče zgraditi svojo lastno nepremičnino. Kako visoke so cene nepremičnin na Obali in kje so najvišje?

Glede na podatke Geodetske uprave Republike Slovenije so cene stanovanj na Obali leta 2021 poskočile od deset do dvanajst odstotkov. V prvem polletju 2021 je bila srednja cena rabljenega stanovanja na Obali dva tisoč sedemsto evrov na kvadratni meter.

Gospod **Branko Lončar**, vodja prodaje v nepremičninski organizaciji Obala nepremičnine, pravi, da imajo vsi obalni kraji svoja najdražja področja oziroma najelitnejše lokacije, kjer so nepremičnine načeloma najdražje. Mesto, ki še zmeraj izstopa po višini cen, je Portorož. Nepremičnine so dražje v mestnih središčih kot na obrobju, kar je po besedah gospoda Lončarja razumljivo, kajti infrastruktura je načeloma boljša. Obstajajo parametri, ki določajo ceno nepremičnin in infrastruktura je seveda med temi.

V Portorožu imamo odličen primer, kako lokacija določa ceno nepremičnine. Namreč, za štiristo štirideset tisoč evrov lahko kupimo sedeminšestdeset kvadratnih metrov veliko stanovanje (Valeta), če pa se odločimo za lokacijo samo dva kilometra dlje, lahko za isto ceno kupimo skoraj dvakrat večje stanovanje velikosti sto petindvajset kvadratnih metrov (Kampolin). Pri tem je treba omeniti, da imata obe stanovanji zelo lep pogled na morje in sta lepo urejeni.

Pred kratkim je bila vsa Slovenija presenečena zaradi cene petinšestdeset tisoč evrov za garsonjero, veliko devetnajst in pol kvadratnih metrov v središču Ljubljane, ki, kot pravijo, »spominja na zaporniško celico«. Ta cena se zdi skoraj razumna, če jo primerjate s ceno garsonjer na Obali. V Ankarnu se namreč sicer malce večja garsonjera (sedemindvajset kvadratnih metrov) prodaja za sto devetindvajset tisoč evrov.

Očitno je da, lahko na spletu, ko iščete stanovanja v slovenski Istri, naletite tudi na nepremičnino, pri kateri se odnos cene in površine stanovanja zdita neresnična. V Piranu se, na primer, za štiristo tisoč evrov prodaja štiriinpetdeset kvadratnih metrov veliko stanovanje, kar je približno sedem tisoč petsto evrov po kvadratnem metru. Za to ceno vsekakor dobite stanovanje, ki se nahaja tik ob

morju.

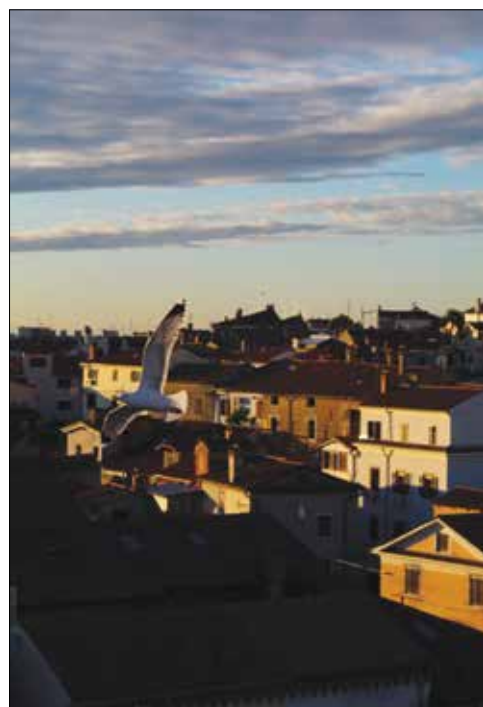
Prav tako morda naletite na manj drago nepremičnino. Visoke cene nepremičnin ne pomenijo, da si ne morete privoščiti nikakršne nepremičnine. Na primer, trenutno je v prodaji vrstna hiša v Izoli (Malija), velikosti stodvajset kvadratnih metrov za tristo trideset tisoč evrov. Še ena »poceni« hiša v Izoli, velika sto štiriinšestdeset kvadratnih metrov, ki sicer ni obnovljena, se prodaja za ceno dvesto petinšestdeset tisoč evrov. Ta cena je veliko nižja od povprečne cene rabljenih nepremičnin v slovenski Istri.

Tudi v središču mest se še vedno lahko najdejo hiše ali pravzaprav dele hišk iz devetnajstega stoletja za malce nižjo ceno, saj že dolgo niso obnovljeni. Te hiše lahko z nekaj dodatnega denarja prenovite po svojih željah. Takšne hiše ali stanovanja so večinoma v Piranu, kjer ima nekaj stanovanj nižjo ceno od povprečne.

Glede na to, da so nepremičnine večinoma zelo drage, se sprašujemo, kdo si jih sploh lahko privošči. Gospod Lončar pravi, da nepremičnine na Obali večinoma kupujejo prav Slovenci, malo je Rusov in nemško govorečih kupcev, večinoma iz Avstrije.

Kako pa je s študenti?

Na Univerzi na Primorskem se izobražuje

okoli šest tisoč študentov. Študentskih domov pa ni dovolj. Študentski domovi Univerze na Primorskem razpolagajo s tristodvainosemdesetimi študentskimi posteljami. Študentom so sicer na voljo tudi postelje v dijaških domovih in zasebnih študentskih domovih, kar pa ne zadošča, zato se večina študentov odloča za življenje v zasebnih stanovanjih.

Zasebna nastanitev je precej draga. Na spletni strani mojcimer.si je razvidno, da so na Obali sobe večinoma dvoposteljne in da je cena ene

postelje med stopetdeset in dvesto evri brez stroškov, medtem ko so cene garsonjer okoli štiristo evrov. Na razpolago je tudi okoli šeststo subvencioniranih ležišč.

Zdi se, da so cene bolj turistične kot študentske, kar se kaže tudi v tem, da mora večina študentov zapustiti svoja stanovanja konec maja, ali če imajo srečo, konec junija, kar je vseeno sredi izpitnega roka. Ko gre za poznejši izpitni rok, ki se načeloma začne avgusta, večina študentov stanovanja na Obali nima, saj so stanovanja tako kot študentski domovi od konca

junija do konca septembra rezervirani za turiste. Študentje, ki imajo izpitne obveznosti avgusta in septembra, morajo iskati nove postelje, in če jih sploh najdejo, plačajo od petdeset do sto evrov za noč, kar je za večino študentov drago. Prav tako je razlika med cenami v nizki in visoki sezoni izjemna, saj sobe ostajajo enake in življenje študentov ostaja enako, pravzaprav je edina resnična sprememba vreme, ki postane toplejše.

Martin Poljsak

PROSEK - DEBATNI VEČER O NASILJU NAD ŽENSKAMI

Na urgenci vsako noč vsaj ena žrtev nasilja.

Oder kulturnega doma na Proseku je bil v posejan z rdečimi čevlji in polepljen z rdečimi plakati, na katerih so bili s črno barvo napisani statistični podatki: »Pri združenju GOAP, kjer pomagajo ženskam, ki so žrtve nasilja, je letos pomoč iskalo že 230 žensk«, »Od leta 1999

je GOAP pomagal že 4921 ženskam žrtvam nasilja«. Na Proseku so se namreč lotili teme, o kateri se premalo govori, saj, kot je izpostavila terapevtka in pesnica Alenka Rebula, »nikomur ni v čast govoriti o nasilju.« Na pobudo Saše Ban je zadruga Kulturni dom Prosek-Kontovel priredila okroglo mizo na temo nasilja nad ženskami, ki jo je vodila novinarka deželnega sedeža RAI v Trstu Valentina Oblak.

»Na katinarski urgenci vsak dan, bolje rečeno vsako noč, sprejememo vsaj eno pacientko, ki je žrtev nasilja,« je uvodoma izpostavila Neva Lupinc, zdravnica urgentne medicine. Ženske se na urgenco zatečejo po pomoč bodisi same bodisi z rešilcem. Kljub temu, da velikokrat poškodbe s kliničnega vidika niso hude, so žrtve nasilja deležne posebnega protokola in posebne pozornosti. Pred leti je bila njim na razpolago tudi ekipa psihologov, v primeru nasilja so namreč ključni potrpljenje in dolgi pogovori, za katere pa je na urgenci žal vse manj časa. Po pomoč pridejo ženske vseh starosti in družbenih slojev, med popolnim zaprtjem javnega življenja se je njihovo število še povečalo. Ravno med »lockdownom« so pri Skladu Mitja Čuk uvedli posebno telefonsko številko, na katero so klicali ljudje v stiski, pa tudi žrtve nasilja. O projektu je spregovorila psihologinja Roberta Sulčič, ki je poudarila, da tudi slovenska manjšina v Italiji ni imuna na nasilje nad ženskami. Odkar številka deluje, so namreč pri skladu obravnavali štiri primere nasilja nad Slovenkami, le ena ženska pa je partnerja prijavila. »Žensko mora psihoterapevt podpirati in krepiti njeno samopodobo.

Šele takrat bo lahko zbrala pogum in prijavila nasilnega partnerja,« je povedala psihologinja in izpostavila, da žrtve nasilja pri pogovoru ob

sebi potrebujejo osebo, kateri iskreno zaupajo. Podobnega mnenja je bila tudi pesnica in psihologinja Alenka Rebula, ki se sicer veliko ukvarja s podobo ženske in pojavom ljubezni. »Prisluhniti groznim pripovedim o nasilju ni lahko, prav tako ni lahko o nasilju govoriti vsakomur,« je bila jasna Rebulova, ki opaza, da se težava poraja že v najstniških letih, ko dekleta izbira fanta, s katerim bo stopila v razmerje. »O spoštovanju lahko govorimo, ko partner razume dekle, zna sprejeti njen »ne« in ji daje ves potreben prostor. Nasilnež pa zahteva, da vse poteka tako, kot si on želi.«

Profesorica slovenščine na višji srednji šoli in pisateljica Vilma Purič je doktorirala na temo emancipacije žensk v poeziji tržaških pesnic v drugi polovici 21. stoletja. »Motiv nasilja nad ženskami v literaturo vstopa po ovinkih. Ženske se v poeziji pogosto izognejo opisu nasilja. O razlagi dejstva, kdo so, pa so sprejemale razlage, ki so jim jih dajali moški,« je razložila profesorica, ki se pri svojem profesorskem delu večkrat sprašuje, kakšno podobo ženske ponotranjijo dijaki. Vzgoja je namreč eden ključnih predpogojev za preprečevanje nasilja nad ženskami. V devetindevetdeset odstotkih

so ženske, žrtve nasilja, deležne predvsem verbalnega nasilja. O njem je spregovorila Lučka Počkaj, gledališka igralka, ki se je dotaknila tudi prijave zlorab v slovenskem dramskem prostoru ter pojavu nasilja in zlorab na Akademiji za radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani. Počkajeva je prebrala tudi nekaj poezij o ženskah (izbor je opravila Vilma Purič). »Vsak dan prihaja do uporabe nasilnega jezika, ki ga tudi sami nezavedno proizvajamo. Psihološko nasilje predstavlja kar devetindevetdeset odstotkov vsega nasilja nad ženskami. Čeprav ne povzroča fizičnega trpljenja, pušča hude posledice na duši,« je izpostavila igralka. Dejala je tudi, da je v gledališkem svetu ogromno tekstov produkt moške glave, ki ne zna doživeti ženskih čustev: »V svoji karieri sem imela opravka le s triindvajset režiserkami, pa še to le v zadnjih petnajstih letih. Ukalupljeni smo v patriarhalni sistem, ki temelji na stereotipih. Največkrat so ti zelo subtilni, z njimi pa se vsakodnevno srečujemo.«

O vsakodnevnih stereotipih je imela marsikaj povedati tudi zdravnica Lupinc: »Pacienti kolege moškega spola imenujejo »dottore«. Ženske zdravnice pa smo še vedno »signore«.«

Primorski dnevnik

IZOLA - PO PRAZNIKI

REFERENDUM

Devetega januarja 2022 bo v Izoli referendum o uveljavitvi OPN. Pregledali smo brošuro Civilne iniciative Gibanje za Izolo, kjer so zapisali, zakaj je potrebno na referendumu glasovati odločno proti občinskemu prostorskemu načrtu. Prav tako smo s temi dejstvi soočili izolsko občino, ki so njihove trditve zavrnil.

Referendumsko vprašanje se glasi: »Ali ste za to, da se uveljavi Odlok o Občinskem prostorskem načrtu Občine Izola, ki ga je sprejel Občinski svet občine Izola na 17. redni seji dne 8. 7. 2021?«. OPN bo uveljavljen, če se bodo Izolani tako odločili. Da bo izid veljaven, to pomeni vsaj dvajset odstotno udeležbo oziroma najmanj 2692 volilcev.

Civilna iniciativa Gibanje za Izolo

- Divja pozidava Izole.
- Ko bo OPN vstopil v veljavo, ne bo več poti nazaj in se bo Izola poslovila od svojega mediteranskega značaja.
- Ni res, da bomo za popraviljanje načrta potrebovali od osem do deset let.
- Sporna stanovajska pozidava na področju ARG.
- Dimnik in območje okoli njega, Argo: Zahtevamo, da se na tem prostoru predvidi kulturni center – dvorana (velika in mala), knjižnica, galerija, kavarna in druge vsebine ter muzej in prostori za mladinske dejavnosti. Nočemo pozidav s hoteli in elitnimi stanovanji na najatraktivnejših lokacijah. Ne dovolimo, da nam prostor krojijo trgovci z novci.
- Postanimo samooskrbni: Morer in Ricorvo, kjer so najboljše kmetijska zemljišča, naj bosta področji za samooskrbo in ne prostor za Obalno policijsko postajo ali načrtovane dolgoročne pozidave.
- Ne damo najboljših kmetijskih zemljišč za pozidavo: nezadostna komunalna oprema na podeželju ne prenese dodatnih pozidav. Območje Malije in Nožeda naj se ne širita, dokler ne uredijo kanalizacije.
- Potrebujemo in zahtevamo neprofitna stanovanja za mlade: zahtevamo učinkovito reševanje okoljskih problemov. Zahtevamo sodobno ureditev tekočega in mirujočega kolesarskega in peš prometa ter primerno število garažnih hiš.
- Zahtevamo OPN, ki bo poskrbel za potrebe

nas, ki tu živimo vse dni v letu.

- Termalna voda: Na območju Delamarisa in ladjedelnice naj se razvijejo zdraviliški turizem in delovna okolja za mlade ustvarjalce.

Občina Izola:

- Javna razgrnitev OPN je trajala kar sto štirideset dni, zato ne držijo trditve, da je Občina Izola sprejemanjem hitela. Za OPN je v občinskem svetu glasovalo enaindvajset od triindvajsetih svetnikov, kar pomeni, da so ga podprle vse svetniške skupine (z izjemo dveh svetnikov).
- Z občinskim prostorskim načrtom (OPN) se posodablja stari prostorski ureditveni pogoji (PUP) ter poenostavljajo in poenotijo pravila dovoljene gradnje. OPN ohranja pravico do gradnje vsem, ki jo imajo, z jasnimi določbami varuje lastnike zemljišč in strogo omejuje možnost stanovanjske gradnje v obmorskem pasu mesta.
- V času javne razgrnitve je občina prejela dvesto petinšestdeset pripomb ali predlogov, od katerih jih je upoštevala sto sedemindvajset. Za pripombe, ki jih v času sprejemanja OPN ni bilo mogoče obravnavati, pa se je občinski svet zavezal, da bo takoj po začetku veljavnosti OPN tega ponovno odprl in jih bo občina obravnavala v okviru tega procesa.
- OPN obalni pas med Rudo in Belvederjem namenja predvsem turistični dejavnosti in že predvideva ureditev javne obalne promenade, parkovne površine, kulturni center, ribiški

muzej, garažno hišo in nov »hotel Delfin«, kar pomeni, da je v OPN že zapisano vse, kar zahtevajo pobudniki. Občinski svet je sprejel za to področje tudi že idejno rešitev, ki jo je pripravil profesor Koželj. Ta strogo omejuje stanovanjsko gradnjo na priobalnem področju. OPN sicer vključuje možnost, da se do največ petdeset odstotkov površine stavb nameni stanovanjem, a to pogojuje dejstvo, da na teh območjih stanovanja že obstajajo. V primeru, da bi omenjeno možnost popolnoma izključili, bi občina dolgoročno povzročila velike težave vsem, ki tam že živijo. V nobenem primeru pa v priobalnem pasu niso predvidena apartmajska naselja in k temu se je s sprejetjem posebnega sklepa zavezal tudi občinski svet. Vodstvo občine je v postopku javne razgrnitve predloga OPN že zavrnilo vse pripombe kapitalističnih investorjev.

- Glede samooskrbe poudarjamo, da OPN predvideva več kmetijskih površin na področju Občine Izola in hkrati kmetom daje možnost legalne ureditve večjih kažet.
- OPN predvideva širitev gospodarsko-obrtnice cone, saj občinski svetniki menijo, da potrebujemo v Izoli nova delovna mesta za mlade. OPN tudi že predvideva gradnjo novih javnih najemnih stanovanj za mlade družine.
- Na podlagi veljavnega OPN bo lahko zgrajen tudi prizidek Splošne bolnišnice Izola, Medicorjev center in Fakulteta za zdravstvene vede, kar bo Izolanom prinašalo boljše zdravstveno oskrbo.
- Pobudniki referenduma pravijo, da naj bi OPN poskrbel za potrebe tistih, ki v Izoli živijo ves čas in manipulirajo s trditvami, da bi vse novogradnje kupili ljudje iz drugih občin, hkrati pa pozabljajo, da bi tudi uspešne mlade družine s stabilnimi dohodki, ki imajo stalno bivališče v Izoli, na področju občine želele graditi ali kupiti nepremičnino, pa jim sedanja ureditev tega ne omogoča.

Društvo Bolnikov z
Distonijo Slovenije
Slovenian Dystonia Society

dbd

Distonija je nevrološka motnja gibanja, ki prizadene različne dele telesa in povzroča nehoteno krčenje mišic. Gre za kronično bolezen, ki pomembno vpliva na kakovost življenja bolnikov, njihovo samopodobo in vsakdanje življenje. Za distonijo je značilno dolgotrajno krčenje mišic, ki povzroči ponavljajoče se nehoteno zvijanje in nenormalno telesno držo. Zaradi krčenja mišic, ki ga bolniki pogosto ne morejo nadzorovati, se telo ali glava zvije v zakrčen, nenaraven položaj.

Nacionalna kampanja
ozaveščanja strokovne
in laične javnosti
o distoniji.

Več na spletni strani **www.distonija.si**, kontakt: **info@distonija.si**

isBE d.o.o.

Liminjanska cesta 96
6320 Portorož
T: +386 5 677 86 22
F: +386 5 677 06 22
E: isbedoo@gmail.com

PREVERJAMO URBANE MITE

Ste za umetne ali naravne?

Vsako leto znova me preseneti dejstvo, kako hitro se obračajo dnevi in meseci. Res je, da starejši kot si, hitreje gre čas. Tako se neustavljivo bližamo koncu letošnjega leta, pred nami pa so, vsaj zame, najlepši prazniki. Novoletna okrasitev, prepevanje božičnih pesmi in nujen ogled filma Sam doma, večerje in kosila z družino in prijatelji, večerni sprehodi po z lučkami obsijanih mestih, peka piškotov, postavljanje božičnega drevesca in še bi lahko naštevala. Prav o božičnih drevesih pa obstaja veliko mitov, njihova rdeča nit pa se prepleta okrog večnega vprašanja, ali je boljše izbrati naravno ali umetno drevo.

Za začetek pa: ali sploh veste, kaj predstavlja božično drevo? To ni samo nujna okrasitev, ki mora decembra stati v vsakem domu, ampak ima globlji pomen. Sredi zime, ko narava miruje, je božično drevo zeleno, kar simbolizira življenje in upanje.

1. **Če izberemo umetno božično drevo, ne more priti do požara.** Ni res. To se mi zdi tudi eden izmed glavnih razlogov (poleg priročnosti in čistoče), da so umetna drevesa vsako leto bolj priljubljena. Pa žal ni tako. Je že res, da z nakupom umetnega drevesa privarčujemo, ker imamo enega lahko več let, pa tudi iglice mu ne odpadajo, tako da imamo eno skrb manj, ampak umetna drevesa so ravno tako vnetljiva kot naravna. Izdelujejo jih na Kitajskem iz polivinila in ostalih umetnih materialov, zato moram še dodatno poudariti, da ne pozabite ugasniti lučk in upihniti sveč, božičnega drevesca pa ne postavljajte v bližino kaminov, ko se odpravljate od doma ali greste spat. Če se odločite za naravno drevo, pa ga ne pozabite zaliti, da se ne posuši.

2. **Naravna božična drevesa posekajo v gozdovih.** Delno drži. Božična drevesa vzgajajo v za to namenjenih nasadih oz. drevesnicah. Da drevo zraste na primerno velikost, potrebuje približno štiri leta, zato take nasade sproti obnavljajo. Prodajalci dreves pa morajo imeti pri sebi ustrezen dokument, ki dokazuje njihov izvor. Sicer lahko drevo posekajo tudi v gozdovih, ampak morajo imeti odločbo za pridobivanje okrasnih dreves, ki jo izda Zavod za gozdove. Na spletni strani Zavoda za gozdove Slovenije je zapisano, da se večinoma smrečice za okras pridobiva iz zaraščajočih se kmetijskih površin, s površin pod daljnovodi in na cestnih brežinah ter z namenskih nasadov na kmetijskih površinah. Veliko smrečic lahko tako pridobijo tudi ob ukrepih redčenja pregostega mladega gozda

na pomlajenih površinah. S posekom smrečice, upoštevajoč usmeritve ZGS, gozdu in naravi škodujemo manj, kot če za okras uporabljamo umetno drevesce in ga zavržemo že po nekaj letih.

3. **Izbira naravnega božičnega drevesa je okolju prijazna odločitev.** Res je. Na ZGS in na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano spodbujajo nakup naravnih, v Sloveniji pridelanih okrasnih drevesc. Na ustrezno nadzorovan način posekane naravne smrečice so, kot pravijo, ogljično nevtralne – ob sežigu uporabljenih drevesc se sprostijo toliko CO₂, kot ga je drevo vezalo tekom

svoje rasti. To pa ne velja za gojene smreke, kjer v proizvodnji nastanejo določeni viški CO₂, sploh pa ne za umetna drevesca, kjer je zaradi uporabe umetnih materialov ogljični odtis zelo velik.

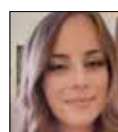
4. **Po božiču naravna drevesa končajo na smetiščih.** Drži in ne drži. Odvisno je od posameznika, vendar lahko naravna božična drevesa po božiču recikliramo in jih uporabimo za kurjavo, dodamo kompostu, uporabimo za utrjevanje terena, ...

Umetno ali naravno, pomembno je, da stoji. Še bolj pomembno pa je, kdo stoji okrog njega, zato izkoristite zadnje dneve tega leta za ustvarjanje

spominov z vašimi najbližjimi. Ne izgubljajte časa za brezglavo tekanje po trgovskih centrih in iskanje nepomembnih daril. Naj bodo letošnji prazniki drugačni, brez stresa in napolnjeni z ljubeznijo ter hvaležnostjo. Odložite telefone, naj se vam nikamor ne mudi in samo uživajte v vsakem trenutku.

V novem letu pa vam želim ogromno norih idej, visoko zastavljenih ciljev in potrpežljivosti ter pozitivne energije, da boste lahko vse tudi dosegli in uresničili. Naj bo zdravo, srečno in uspešno.

Manca Hribovšek

PODARITI OKUSE POMENI PODARITI UŽITKE!

Obalne regije slovenske Istre in neposredno zaledje se odlikujejo po zelo ugodni klimi in so posledično eno izmed najslikovitejših in najbogatejših biotskih območij Evrope. Edinstvenost severnega Jadrana je njegovo rastlinstvo, sonce in morje, ki se odražajo v mediteranskih vrstah sadja in zelenjave, aromah in vonjih zelišč ter divje rastočih zelišč. To je najprivlačnejši atribut in potencial te regije, ki pa ga žal ne izkoriščamo in razvijamo v skladnem odnosu med turizmom, okoljem in potrebami družbe. V slovenski Istri delujejo številni zelenjadarji, sadjarji, oljkarji in kmetije z mesnimi in mlečnimi izdelki. Zaradi kratke transportne in pogosto neposredne poti od njive do krožnika je hrana bolj sveža, ohrani se velika hranilna vrednost. Prav tako ni obdelana s sredstvi za obstojnost, kar pomeni, da je tudi bolj zdrava. S kratkimi dobavnimi verigami zmanjšujemo negativne vplive na okolje, spodbujamo lokalno pridelavo hrane in ohranjamo tudi avtohtono regijo.

Agrariina razvojna strategija kmetijstva v slovenski Istri je spodbujanje k okolju prijazni pridelavi, zagotavljanju kakovostne in varne hrane. Preko kratkih dobavnih verig želimo zagotoviti hrano za danes in jutri. Na področju sadjarske in zelenjadarske pridelave ima KZ Agraria vzpostavljeno mrežo več kot petdesetih slovenskih kooperantov, ki dostavljajo lokalne pridelke, izvajamo pa tudi lastno pridelavo jagod za trg. Ugodne klimatske razmere omogočajo

pridelavo skozi vse leto. Večji del pridelave članov zadruga je na prostem, pridelujejo pa tudi v rastlinjakih, kjer rastejo predvsem paradižnik, kumare, bučke, paprika, solata in jagode. Lokalno pridelane izdelke in pridelke tržimo po vsej Sloveniji, navdušujemo pa tudi veliko italijanskih potrošnikov, ki redno prihajajo v naše prodajne centre.

KZ Agraria Koper pridelovalce povezuje, jim nudi podporo v skupnem nastopu na trgu in skrbi za izobraževanje ter strokovno izpopolnjevanje s področja kmetijstva in vodenja kmetij.

Svojim kupcem nudimo veliko izbiro domačega sadja in zelenjave, ki ju odkupujemo od zadrugnikov. Sistem "iz njive v trgovino", ki ga uporabljamo, zagotavlja svežino in neoporečnost

pridelkov. V svojo ponudbo pa vključujemo čedalje več domačih izdelkov lokalnih kmetij, kot so mlečni izdelki, domače marmelade, domače mesnine in sokovi. Da bi svojim kupcem zagotovili veliko izbiro in približali izdelke tudi iz drugih držav, v svojih prodajnih centrih ponujamo potrošniku izdelke iz hrvaške Istre, iz sosednje Italije in tudi iz drugih daljnih držav. S ponudbo iz uvoza dopolnjujemo ponudbo sadja in zelenjave predvsem izven vrtno sezone, zadovoljujemo pa tudi potrebe kupcev, ki iščejo eksotično sadje in zelenjavo.

Pridelovalne površine sadja in zelenjave segajo vse od Rižane, do ankaranske bonifike, Valmarina, Bertokov, Izole, Strunjana, Lucije, sečoveljske doline, doline reke Drnice in Dragonje ter zaledja obalnih občin.

December je prišel tako hitro in mirno med nas v svoji značilni praznični preobleki. Na njivah naših zadrugnikov se bohotijo raznovrstne zelenjadnice kot so: radiči vseh vrst (palla rossa, palla bianca, castelfranco, verona, v šopkih), brokoli, cvetača, cvetača romanesco, koromač, cikorijska, zelje, ohrovt, por, špinac, motovilce, blitva in p.

Poleg vseh dobrot, ki so značilne za ta praznični december, naj vaš jedilnik popestri tudi zelenjava iz bližnjih njiv in vrtov.

Prihaja prijeten čas dogodkov in družinske harmonije. V KZ Agraria Koper želimo vsem Vam vesel Božič, lepe in prijetne praznike v krogu svojih najdražjih ter miren vstop v Novo Leto.

TEKSTILNE UMETNINE

V Pisarni d.o.o, ki ima svoj sedež pri koprski upravni enoti, smo si ogledali razstavno - prodajno galerijo lokalnega krojača in umetnika posebne vrste. Giani Gombar ustvarja edinstvene tekstilne umetnine. Izgledajo kot slike, vendar niso.

Giani Gombar je odraščal s šivanjem, saj je imel mamo šiviljo. »Kot otrok sem si sešil peresnico in ko so jo videli moji sošolci, so jo tudi sami želeli imeti. Šival sem tudi jadra za jadralnice, ki sem jih sam izdeloval pri modelarskem krožku,« pove Giani. Kot otrok je bil vedno dejaven. Pričel je s šivanjem pri svoji mami, pa ne zato, ker bi ga to takrat pretirano zanimalo. Pri enaindvajsetih je namreč želel postati profesionalni športnik, treniral je odbojko. Zavedal se je, da mu ne bo nobena služba dovoljevala treninga dvakrat na dan, zato je raje delal pri mami. Zjutraj in zvečer je treniral, vmes pa je šival. V enem letu se je šivanja dobro naučil. Pri mami je delal sedem let, z devetindvajsetimi leti pa je odprl svojo šivalnico v Kopru. Šivalnica je še vedno aktivna, sprejemni salon ima v poslovni stavbi Axle Koper, kjer ga lahko najdete vsako sredo popoldan.

Kako si pričel z izdelovanjem tekstilnih umetnin?
»Videl sem, da se ljudje ukvarjajo s šivanjem umetnin, vendar je bilo vse, kar sem videl le preprosto šivanje. Motilo me je, da so se videli vsi šivi. Zanimivo se mi je zdelo, da bi ustvaril nekaj, kar bi se na prvi pogled zdelo risano, a bi bilo zašito. In s tem načinom, s skritim šivom in lepljenjem, sem pričel izdelovati tekstilne umetnine. Pri mojem delu je najbolj pomembna natančnost in potrpljivost.«
Kdaj si naredil prvo umetnino?
»Izvirni način izdelovanja umetnin sem prvič poskusil pri petindvajsetih, vendar mi sprva ni dobro uspevalo. Vztrajal sem in svojo prvo pravo umetnino naredil leta 2016.«
S kakšnimi materiali ustvarjaš?
»Iz umetnega usnja, ki je izjemno trpežno in se ne trga. Uporablja se za za sedeže v avtomobilski

industriji. Material je izjemen, saj se ga lahko čisti. Če se umaže, lahko nanesemo prašek, operemo in je spet kot nov. Za odstranjevanje prahu pa priporočam valjček z lepilnim trakom in potem je potrebno samo še malo poravnati s krtačo, da se ne vidijo sledi.«
Veliko je živalskih motivov. Kje jih najdeš?
»Pričel sem z bolj preprostimi motivi in nadgradil z malo bolj zapletenimi. Želel sem delati silhuete. Lev je bil eden prvih zahtevnejših motivov, delček sem ga prerisal, nekaj sem pa sam dodal. Veliko je lastnega risanja.«
Na pričetku je pomislil, da bi bilo njegovo ustvarjanje bolj primerno za avtomobilsko industrijo, če bi kdo hotel imeti kakšne posebno izdelane sedeže z različnimi motivi, vendar je kasneje ugotovil, da so tekstilne umetnine tako izjemne, da si zaslužijo posebno mesto. Izdeluje tudi po naročilu. Giani je prepričan, da predstavlja njegov način izdelovanja tekstilnih umetnin najvišji nivo šivanja na svetu. Za eno umetnino v povprečju dela štirinajst dni, saj je veliko podrobnosti in potrebno je biti pozoren na popolne šive. »Pri mojem delu ni napak, ker ostane luknja v materialu,« še razlaga Giani. Pri delu uporablja posebno poliestrsko nit, ki je neuničljiva ter iglo za usnje.
»V Pisarni d.o.o. so zaznali moje umetnine in me povabili k razstavi. Tukaj imam razstavljeno približno polovico umetnin, drugo polovico pa imam v svoji delavnici.«
Kakšne pa so cene?
Mogoče so za slovenske razmere moje umetnine težje dostopne, vendar pa je v to ceno vložena veliko truda, da pridem do popolnega šiva. Tudi material je izjemno drag. Zahtevno delo je in mislim, da so cene primerne za unikatne izdelke, ki jih ne najdete nikjer na svetu.
Marjetka Vodopija iz Pisarne d.o.o., kjer je tudi

Gianijev razstavno-prodajni prostor, pa je ob tem dejala: »Obožujemo umetnost, zato smo se odločili podpreti lokalnega umetnika, katerega ustvarjalnost nas je osupnila. Naše stene krasijo čudovite unikatne slike, sešite iz kakovostnega alcantara materiala. Giani Gombar je inovativni tekstilni umetnik, njegova posebnost pa je v tem, da so umetnine zašite s skritim šivom.«

Vaša Virtualna pisarna – ugledni poslovni naslov za s.p. ali d.o.o., kjer registrirate vaše novo ali preselite obstoječe podjetje in kamor boste prejeli pošto svojega podjetja.
Urejanje dokumentacije - zastopajo v vseh upravnih postopkih ali pa nadaljujejo tam, kjer ste vi obstali in zadeve izpeljejo do konca.
Geodetske storitve – etažni načrt, ureditev meje, parcelacija, geodetski posnetek, zakoličba objekta.
Ureditev dokumentacije za tujce – združitev družine, dovoljenja za bivanje in delo – VIZE
Omogočajo sestanke, razgovore ali usposabljanja v sodobnem poslovnem okolju: WiFi, možnost tiskanja, fotokopiranja, sprejemni prostor za vaše poslovne partnerje.
Kontakt: 031 27 66 27
pisarna@pisarnakoper.si
www.pisarnakoper.si
Fb: Pisarna Solis

Trgo ABC

CENTER RABLJENIH VOZIL

PRAZNIČNA PONUDBA

ALFA ROMEO Stelvio Q42.2 Diesel Business Automatic Reg.: 06/2018, 115.276 km 33.600 €	VOLKSWAGEN TOURAN 1.6TDI Reg.: 05/2016, 144.040 km 18.600 €	PORSCHE MACAN Diesel 3.0V6 PDK Reg.: 11/2017 149.155 km 45.800 €	VOLKSWAGEN CADDY kombi Trendline 1.6TDI 75 102 Reg.: 09/2013, 162.491 km 12.800 €	VOLVO V60 Cross Country D3 Reg.: 09/2016, 123.510 km 17.450 €
VOLVO XC60 T8 AWD Twin Engine Inscription AVT. Reg.: 11/2017, 46.906 km 49.990 €	RENAULT CAPTUR dCi 115 Edition One Reg.: 06/2020, 18.210 km 20.900 €	NISSAN QASHQAI 1.2 DIG-T Visia Reg.: 06/2016, 37.150 km 14.200 €	MERCEDES-Benz CLA 200D Reg.: 01/2017, 153.593 km 22.500 €	VOLKSWAGEN UP 1.0 Move up 55 75 Reg.: 06/2015, 72.951 km 7.700 €

Ostale ponudbe na www.trgoabc.si

PE Koper
Konstantin 041 382 381
Tomaž 031 380 864

ugodno financiranje
 vozila z garancijo
 bon za zimske gume

PE Nova Gorica
Nejc 041 376 445
Jana 051 302 452

»VOHUN« JURE GODLER PREDSTAVIL NOVO KNJIGO

Jure Godler, priljubljen TV voditelj, je v Hiši kulture v Sv. Antonu predstavil satirično kriminalko Vohun, ki me je okužil. Druga knjiga nadaljuje prigode dveh prijateljev in vohunov, Novaka in Spencerja, iz prvenca Casino Banale.

Zatem, ko sta vohuna slovenske SOVE Filip Novak in britanske MI6 Spencer S. Spencer v prvi satirični in komični kriminalki Casino Banale z raziskovanjem v Portorožu in Ljubljani reševala Slovenijo, v nadaljevanju Vohun, ki me je okužil, ki je izšla pri založbi Primus, ponovno združita moči v reševanju sveta. Ali pač?

Brežičana Jureta Godlerja (1984) marsikdo pozna kot televizijsko osebnost, kjer še danes vodi satirično oddajo Ta teden z Juretom Godlerjem (2015), leta 2020 pa je pri vodenju kviza Milijonar zamenjal Slavka Bobovnika. Svojo pot priljubljene javne osebnosti je začel že z znamenito radijsko oddajo Radio Ga-Ga in televizijsko oddajo Hribar s Sašem Hribarjem. V svet pisanja se je prvič podal z nepopolno biografijo Radio Ga-Ga

Razgaljeni, nato pa se je skoraj deset let kasneje med bralce vrnil s tragikomedijo Predsednikova norost.

Svojo najnovejšo knjigo Vohun, ki me je okužil, v kateri se Filip Novak in Spencer S. Spencer podata na misijo reševanja sveta, ki se začne v Ljubljani, nadaljuje v Avstriji in v Benetkah ter zaključuje na romantičnem Capriju pri Neaplju, je

Godler predstavil v torek na literarnem večeru v Sv. Antonu. »Ko sem oblikoval Novaka in Spencerja sem dal sebe na pol. Na eni strani imamo Novaka, tipičnega Slovenca, na drugi pa Britanca Spencerja,« pravi Godler. Dogodek je v sklopu prireditev Vse knjige vodijo v vas – Iz oči v oči z nagajenci priredila knjigarna in založba Libris.

ONA VE - SPLETNA MREŽA

Tudi Primorke veliko znajo in veljajo, zato vabljene, da se predstavite na novi spletni mreži slovenskih strokovnjakinj, zato da bo stroka obeh spolov v medijih zastopana uravnoteženo do konca leta 2023 v razmerju 50 % – 50 %.

Novo spletno platformo so junija ustanovile

štiri znane in močne ženske, dr. **Emilija Stojmenova Duh**, dr. **Nataša Pirc Musar**, **Mateja Malnar Štembal** in predsednica Združenja Ona ve - **Marta Kos**, naša nekdanja veleposlanica v Nemčiji in Švici. Cilj združenja je povečati prisotnost žensk v medijih in na javnih dogodkih z željo, da bi stroka obeh spolov v javnosti nastopala v enakem razmerju in bi ženske izstopile iz sence. Trenutno so v medijskih nastopih veliko bolj zastopani moški kot ženske. Idejo je Marta Kos dobila v Švici po vzoru platforme She knows: »Če zmorejo v Švici, zmoremo tudi v Sloveniji. Krepiti želimo žensko solidarnost, uravnotežiti prisotnost žensk v medijih, želimo si, da se ženske strokovnjakinje opogumijo in se vpišejo v mrežo. Za uspešnost sta dva pogoja, in sicer da se bodo ženske strokovnjakinje opogumile in se vpisale na mrežo, ne nujno le z nazivom, izobrazbo. Lahko so kmetice, gasilke, vojakinje, pekarice,... Na mreži jih mora biti čim več. Drugič, brez medijev ne bo šlo, saj boste medij pobrskali na naši mreži in iskali sogovornice iz določene stroke. Tako bomo zagotovili vsaj 40 % prisotnost ženskih strokovnjakinj v medijih. Ženske ne potrebujemo prednosti, želimo le enakost.«

Trenutno je v platformo vpisanih sto petintrideset strokovnjakinj, spletna stran je pregledna in jasna. V iskalno okence vpišete temo ali ime in strokovnjakinja, ki jo izberete, se vam bo oglasila v dveh dneh. Ali kot pravijo pri Ona ve: »Tako nikoli več ne boste mogli reči, da ste strokovnjakinjo iskali, a je niste našli.«

MLADI V NOVO LETO

Praznovanja na domu so v zadnjem času postala priljubljena med mladimi, deloma zaradi pandemije, deloma pa, ker je to odličen način preživljanja časa samo s prijatelji, omogoča večjo prilagodljivost glede hrane in pijače, poslušate pa tudi lahko samo glasbo, ki vam je všeč. Seveda bodite odgovorni. Druga zanimiva možnost je organizacija zabave prek spleta. To je odlična priložnost, da se povežete z ljudmi iz svoje države in celo z vsega sveta. V tej posebni situaciji smo omejeni z viri, vendar nam današnja tehnologija omogoča, da se počutimo povezane, tudi če ne moremo biti v istem prostoru.

Naj božične skladbe

Easy on me – Adele
All I want for Christmas is you – Mariah Carey
It's beginning to look a lot like Christmas – Michael Bublé
Last Christmas – Wham!
abcdefu – GAYLE
Localo – Nucci
Merry Christmas – Ed Sheeran and Elton John
Shivers – Ed Sheeran
Santa Tell Me – Ariana Grande
Underneath the Tree – Kelly Clarkson

Naj sezonske pijače

Ker se bližajo božični prazniki, se nekaterih pijač nikoli ne naveličamo in brez njih ni božičnega vzdušja. Pozimi imamo radi toplo in pijače niso izjema. Kuhano vino in kuhan gin sta ponovno prevzela vodstvo med najljubšimi pijačami sezone.

OBALA
*časopis in portal
s pogledom na morje*
plus

Oglasi v **OBALAp^{plus}**
e: marketing@obalaplus.si
t: 040 600 700

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTÀ DI CAPODISTRIA

Želim vam, da bi bili prazniki tudi v teh še vedno posebnih okoliščinah prijetni in polni navdiha. Naj nam nikoli ne zmanjka zagona, inovativnosti, moči, predvsem pa nasmehov in topline do bližnjih. **Srečno!**

Vi auguro di trascorrere le festività con gioia e serenità, nonostante le circostanze particolari che stiamo tuttora vivendo. Il mio auspicio più sincero è che non ci vengano mai a mancare la determinazione, lo spirito innovativo, l'energia, il sorriso e l'affetto verso il prossimo.

Tanti auguri!

Aleš Bržan
Župan/Il sindaco

Čistilni servis Lena
Temeljito in hitro očistimo vašo hišo, stanovanje, turistične apartmaje in pisarne.
Tel.: 051 883803
E-mail: jelenapejcic08@gmail.com
Ker vaš dom je naš dom!

Vesele praznike in srečno 2022!

GSM: 041/ 860 761 • Tel. 05/ 677 31 25
Šolska ulica 5, Lucija • 6320 Portorož
e-mail: info@avto-bozic.si

BOŽIČ
AVTOKLEPARSTVO in LIČARSTVO
VULKANIZERSTVO • SERVIS IZPUŠNIH SISTEMOV • AVTOOPTIKA 3D

TEO COLLORI NA SILVESTROVO V GLEDALIŠČU KOPER

Priljubljeni kitarski virtuoz je trenutno tudi eden najbolj zaželenih in zato tudi najbolj zasadenih glasbenikov pri nas. Kljub vsem preprekam, s katerimi se zadnji dve leti srečujejo glasbeni ustvarjalci, je Teo eden redkih, ki redno nastopa doma in v tujini. Na silvestrski večer bo z zasedbo Momento Cigano zabaval obiskovalce koprškega hrama kulture. Ko s starimi prijatelji nastopa v domačem Tartiniju v Piranu ali ko stoji na odru Cankarjevega doma v Ljubljani, spremlja pa ga Big Band RTV Slovenija, je rezultat zadovoljno občinstvo. Teo Collori je v letih igranja in sodelovanja z različnimi mojstri razvil svoj lastni zvok in prepoznaven kitarski slog. Tokrat se bo s svojo skupino Momento Cigano prvič predstavil v nekoliko drugačni luči. Ta izvrstni instrumentalni sestav si je namreč zadal poseben izziv. V skupino so povabili izjemno pevko Katjo Štajner z umetniškim imenom KitKat. »Za množico je Katja Štajner morda še novo ime na pevski sceni, a ko sem prvič slišal njene demo posnetke, sem takoj zaznal neverjeten potencial. Katja namreč ni samo izredna pevka, ampak piše tudi svojo glasbo in besedila. Odločil sem se, da jo povabim v studio in začela sva delati. Zdaj sem njen producent in mislim, da bova dolgo sodelovala,« nam je zaupal piranski kitarist. Silvestrski koncert v veliki dvorani Gledališča Koper bo zato nekaj povsem drugačnega od tistega, kar smo od piranskega mojstra kitare že videli in slišali.

NAJVEČJA JADRNIC

Sailing Yacht A

V Piranskem zalivu je v teh dneh zasidrana jadrnica Sailing Yacht A, ki je z dolžino 143 metrov med največjimi na svetu.

Jadrnico so izdelali leta 2015 v Kielu v nemčiji, njen lastnik pa je ruski milijarder Andrej Melničenko.

Trojamborno jadrnico, za katero je načrte pripravil Philippe Starck, poleg vetra poganja hibridni pogonski sistem dizlovih in električnih motorjev, velja pa za največjo zasebno jadrnico s pomožnim pogonom na svetu.

Kljub skupni teži 12.558 bruto ton lahko doseže najvišjo hitrost 21 vozlov.

Skupna površina jader znaša kar 3.747 kvadratnih metrov.

Posadka šteje več kot 50 moških. Njena vrednost je ocenjena na 450 milijonov evrov.

Kaj počne v Piranskem zalivu ne nam, ne drugim medijem ni uspelo izvedeti.

Andrey Igorevich Melnichenko

NAD OBALO SE JASNI

Ali je mogoče povezati izvrstne glasbenike Tea Collorija, Tomija Puricha in Caterino Stanisci, najboljše stand up komike, ki na humoren način govorijo o sedanjosti, in pomembne posameznike, ki vplivajo na naše življenje in se znajo pogovarjati in ne prepirati? Videli bomo, da je to mogoče. Vsak mesec naslednjega leta bo OBALApplus

z gledališčem Koper prirejala dogodke, ki bodo bistri, nam dajali odgovore in nas, upam, tudi malo zabavali. Dogodke bo na velikem odru Gledališča Koper vodil **Tomaž Perovič** in o prvem, ki bo **27. januarja 2022 ob 19.00 uri**, boste izvedeli več takoj po novem letu.

KER SLOVENSKA ISTRA ŠTEJE!

REŠEVANJE IZ DRAGONJE

Slovenski in hrvaški policisti so pomagali pri reševanju migrantov iz deroče reke Dragonje. Kot je znano, so hrvaški policisti v reki opazili žensko, vendar je zaradi visoke in dereče reke niso mogli potegniti iz vode. S hrvaške strani je policist že stopil v vodo in poskušal žensko pomagati. Ker je bila voda deroča in sta bila tako ženska kot tudi hrvaški policist na koncu z močmi, se nista mogla več vrniti na rečni breg, zato je na pomoč v deročo reko skočil policist PP Piran. Uspel je priti do ženske in hrvaškega policista ter ju pomagal spraviti na kopno. Medtem so s hrvaške strani prinesli tudi lestev, s katero so pomagali spraviti žensko iz vode. Pri reševanju je pomagal tudi občan.

Na slovenski strani sta bila v tem času dva njena otroka, stara osemnajst in pet let. Na žalost pa je njeno desetletno hčerko, ki jo je imela na ramenih med prečkanjem reke, odnesla reka. Njeno truplo so našli naslednji dan.

VINSKE SLADICE

Ker sem o tem pisal že prejšnjič, sem tokrat želel povedati, da lahko z vinom pripravimo tudi odlične jedi. Glede na to, da se bližamo praznikom, sem želel pripraviti nekaj sladkega in iz primorskega vina.

Prvo pravilo je, da kuhamo zmeraj samo z vinom, ki ga lahko tudi pijemo. Nikar ne mislite, da se slabo vino lahko spremeni v dobro jed, ker so dobre sestavine najpomembnejši del recepta.

Moja najljubša sladica se pripravi iz najbolj znanega primorskega vina, refoška.

Za začetek olupimo čvrste hruške, jih razpolovimo, očistimo pečke in položimo v vodo, v katero smo stisnili sok ene limone.

Nato na štedilniku v večjem loncu karameliziramo nekaj žlic belega sladkorja. Dodamo pomarančno lupino, vanilijev strok in zalijemo z refoškom. Če imate radi božične okuse, lahko dodate strok cimeta in nageljnovo žbico, čeprav sam nisem oboževalec. Kuhamo nekaj minut, da se zmes začne rahlo gostiti in nato vanjo potopimo polovice hrušk. Hruške naj rahlo vrejo le kakih pet minut, ostati morajo namreč čvrste. Potem jih odstranimo, jih shranimo na toplo in tekočino, v kateri so se kuhale na močnem ognju, med neprestanim mešanjem, skuhamo v gost sirup.

Ker potrebujejo tople hruške protiutež, naredimo kremo mascarpone.

Zmešamo mascarpone, nekaj sladkorja v prahu, malo sladke smetane in vsebino stroka vanilje. Strok razpolovimo z ostrim nožem in z njegovo topo stranjo postrgamo semena. Zmes pustimo v hladilniku vsaj kako uro.

Na krožnik položimo tople hruške, prelijemo z vročim sirupom in zraven položimo žlico mrzle kreme.

Ko pomislim na sladico iz belega vina, se
zmeraj spomnim na šodo ali bolj znan zabaione.

Zabaione je sladica, ki mi je zmeraj najbolj prijala, ko sem zbolel. Včasih naj bi ga svetovali novopečenim mamicam, da bi pridobile moči, a glede na to, da ima visoko vsebnost alkohola, ni primerna za doječe matere, še manj pa za otroke.

Za začetek izberemo vino, ki ga bomo uporabili. Nekateri prisegajo na sladka vina, kot je na primer muškati, a meni je všeč recept z manj sladkobe, zato raje izberem malvazijo. Odločitev

je stvar okusa.

Za začetek ločimo jajca, saj za ta recept potrebujemo samo rumenjake. Beljakov nikar ne zavržite, lahko jih uporabite in iz njih naredite vetrce, ki jih postrežete kasneje ob šodoju.

V kozici segrejemo vino, a ravno toliko, da se v njem stopi polovico sladkorja, na okoli petintrideset stopinj.

Nato na vodni kopeli začnemo z metlico mešati rumenjake in preostali sladkor. Ko se rahlo speni, začnemo počasi dodajati toplo vino. Mešamo, dokler se ne tvori krema.

Odstavimo z vodne kopeli in ohladimo. Hladimo podobno, kot smo jo kuhali na vodni kopeli, samo da tokrat posodo položimo v vodo z ledom in ščepcem soli.

Postrežemo s piškoti ali svežim jagodičevjem.

Za lažjo predstavo:

Hruške v refošku:

- 3 čvrste hruške,
- pol litra dobrega refoška,

- 4 žlice sladkorja,
- vaniljev strok,
- pomarančna lupina.

Za kremo:

- 250 gramov mascarponeja,
- 3 žlice sladkorja v prahu,
- vaniljev strok.

Zabaione:

- 5 rumenjakov,
- 30 gramov sladkorja,
- 1 deciliter belega vina.

SESTAVIL BORIS KALIS	RIMSKI STENOGRAF	POKRAJINA V VIETNAMU	MRTVAŠKI ODER (POG.)	ŽALNI TRAK				VZDEVEK GABRIJELA JUSTINA				SLOVENSKI PEŠNIK LEVSTIK				
								IRSKO OTOČJE				JANEŽ (LAT.)				
S. AMERIŠKI PLES STEP				AMERIŠKA IGRALKA EVANS					ANGLEŠKO SVETLO PIVO		CIMA, POGANJEK IGLASTO DREVO			TIP VOZILA ZNAMKE TOYOTA	IME AMERIŠKEGA IGRALCA WALLACHA	AMERIŠKA MERA ZA MLEKO
HRVAŠKA NAFTNA DRUŽBA				DALJŠE ČASOVNO OBDOBJE			HRVAŠKI OTOK					TRAP, NEUMNEŽ (EKSPR.)				
				OLGA LORENCI			NINO ROBIČ									
MORSKI RAK BREŽ KLEŠČ						KLADA ZA SEKANJE DRV						PRVI PREVOD BIBLIJE V LATINSČINO				
PRIPRAVA ZA OMETANJE, POMETANJE						ŠVEDSKI PISATELJ ERNST NILS SIVAR						SLOVENSKI SKLADATELJ RISTO				

ZOGU: alb. kralj **AKII:** ugan. atlet **BORNA:** hr. knez **BOURG:** fr. departma **SPEE:** nem. pesnik **OLL:** est. šahist **ARNER:** šved. pisatelj **FLOR:** žalni trak

BAUHAUS®

Le en klik stran!

bauhaus.si

HITRA DOSTAVA

VEČ KOT 30.000 IZDELKOV

LEDENO DRSALIŠČE
PISTA DI PATTINAGGIO
GRANDO
 PORTOROŽ • PORTOROSE
 15. 12. 2021 - 15. 1. 2022

**Vabljeni na največjo ledeno ploskev
na primorskem!**

Urnik:

Ponedeljek–petek:
12.–20. ure

Sobota, prazniki in šolske počitnice:
10.–21. ure

Nedelja:
10.–18. ure

Za obisk drsališča je obvezen PCT-pogoj.

OBALA
časopis in portal
s pogledom na morje **plus**

Imate dejavnost? Si želite novih strank, več kupcev vaših izdelkov ali več naročnikov vaših storitev? Tukaj je pravi prostor za vas! Vaš oglas bo vsak mesec dosegel **25.000** gospodinjstev na Obali! Pokličite nas na **040 600 700** ali nam pišite na **marketing@obalaplus.si** in izvedeli boste prednosti oglaševanja v časopisu in na spletnem portalu **www.obalaplus.si**